MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA

OVOCE

2019

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Ovocnářská unie České republiky, Holovousy
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha
Situačná a výhľadová správa, VÚEPP Bratislava
WAPA, The World Apple and Pear Association, Belgie

Odbor rostlinných komodit MZe

Autorka:
Bc. Irena Buchtová, MZe

Ředitelka Odboru zemědělských komodit:
Ing. Miroslava Czetmayer Ehrlichová, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím
a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Autor fotografie:
Ing. Martin Ludvík, Ovocnářská unie ČR

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-526-5, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OVOCE

LISTOPAD
2019

OBSAH

Úvod 3
Souhrn 3
Zásahy státu a opatření EU u komodity ovoce 5
Světový trh 38
Produkce ovoce v ČR 42
Produkční ovocné sady v ČR 48
Integrovaná produkce ovoce v ČR 57
Školkařství v ČR 60
Zpracovatelský průmysl ovoce v ČR 62
Skladovací kapacity v ovocnářství ČR 65
Cenový vývoj ovoce v ČR 67
Spotřeba ovoce v ČR 70
Zahraniční obchod s ovocem v ČR 72
Přehled o užití ovoce mírného pásma v ČR 77

PŘÍLOHY:
Příloha č. 1 – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem 78
Příloha č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem 83
Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR 85
Příloha č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních plodných a extenzivních sadech v ČR . 86
Příloha č. 5 – Přehled uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny 88

ÚVOD

Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v sektoru ovoce, dále o změnách a základních pravidlech týkajících se společné organizace trhu EU u komodity ovoce.

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu z prosince 2018. Použité údaje jsou zpracovány podle dostupných informací k září 2019, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou v roce 2019 pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na internetové adrese: http://www.eagri.cz/, navigace – zemědělství, rostlinná výroba, rostlinné komodity, ovoce a zelenina, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Po předchozích dvou, pro ovocnáře nepříznivých letech, přinesl rok 2018 extrémně vysoké teploty a katastrofální nedostatek dešťových srážek. Od února 2018 byl na většině území ČR pozorován srážkový deficit, který pak v průběhu vegetace zásadním způsobem ovlivnil sklizeň ovoce u téměř všech ovocných druhů. Toto sucho způsobilo velké škody rovněž v ovocném školkařství, na porostech jahodníku a negativně ovlivnilo i nově zakládané sady (jarní výsadby). Deficity srážek i vliv vysokých teplot byl takový, že škody suchem vznikaly i na některých plochách s kapkovou závlahou.

Celková produkce ovoce v roce 2018 dle ČSÚ dosáhla 384,2 tis. t, což je sice v porovnání s velmi nízkou sklizní předchozího roku nárůst o 47 %, avšak v porovnání s pětiletým průměrem již jen o 19 %. Produkce jablek, která se podílela 66 % na celkové sklizni ovoce, byla meziročně vyšší o 46 % v objemu 253,4 tis. t. Avšak značná část ovoce byla poškozena vysokou intenzitou slunečního svitu a vysokými teplotami (popálení slupky plodů). Vzhledem k extrémnímu průběhu vegetace nebylo velké množství ovoce vůbec sklizeno z důvodu rozsáhlých kvalitativních škod (sesychání plodů přímo na stromech a keřích, drobné plody netržní jakosti). Velký podíl sklizeného ovoce byl využitelný jen na zpracování. Naproti tomu rekordní sklizeň zaznamenaly švestky, broskve, meruňky a višně.

Průběh zimy 2018/19 byl celkem mírný, bez výraznějších střídání teplot. S nástupem března začalo opět velmi suché a velmi teplé počasí. Vegetační stav porostů (drobné ovoce, školky, jahodník) významně zlepšily květnové dešťové srážky. Avšak v polovině dubna a počátkem května 2019 zasáhly území republiky mrazové vlny. K největšímu poškození ovocných sadů došlo především v západních Čechách (80–100% ztráty na úrodě), dále též v severních a severovýchodních Čechách, lokálně silně poškozené byly i sady na Moravě. V dalších měsících roku 2019 pokračovalo extrémně suché a horké počasí, což mělo za následek nástup významného až extrémního sucha na více než 80 % území ČR. Významnější dešťové srážky se objevily až v srpnu a září, díky jimž se výrazně zlepšila situace s kalibrací tržního ovoce podzimních jádrovin.

Z těchto důvodů se v roce 2019 odhaduje produkce ovoce v produkčních sadech ve výši 130,0 tis. t, což by bylo v porovnání s předchozí sklizní o 27 % méně, ve srovnání s pětiletým průměrem by se jednalo o téměř 18% pokles. Úroda jablek je odhaduje v objemu 102,0 tis. t, což představuje sklizeň spíše podprůměrnou. Propad produkce oproti předchozímu roku je rovněž odhadován u višní, švestek, rybízů a broskví.
Celková výměra ovocných sadů v ČR v roce 2019 se dle statistického šetření ČSÚ mírně snížila o 554 ha na 16 886 ha, z toho 13 993 ha představují produkční sady. Věková struktura těchto sadů není však optimální, téměř 43 % je přestárlých. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně, švestky, višně i třešně, u kterých se výměra výsadeb mladých a na počátku plodnosti pohybuje kolem 22 % a výměra starých výsadeb v rozmezí 16 %–33 %. Naproti tomu u jabloní spadá do kategorií mladých výsadeb a výsadeb na začátku plodnosti necelých 14 % ploch a 53 % ploch jabloňových sadů je přestárlých. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu.

V roce 2018 se průměrně ceny zemědělských výrobců (CZV) i spotřebitelské ceny vzhledem k vyšší produkci ovoce nejen u nás, ale i v ostatních státech, snížily. Výrazně klesly také ceny ovoce ke zpracování, a to z důvodu poklesu zájmu zpracovatelských kapacit o tuto surovinu vzhledem k jejímu přebytku na trhu. Tato situace se výrazně měnila již v průběhu III. čtvrtletí 2019, tedy po nových sklizních. Z důvodu škod způsobených jarními mrazy v ovocných sadech ve většině významných evropských pěstitelských zemích se začal na trhu projevoval nedostatek ovoce v tržní kvalitě a CZV i spotřebitelské ceny se zvyšovaly.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem se každoročně zvyšuje. V roce 2018 se, vzhledem k nízkým sklizním ovoce v hlavních producentských zemích, saldo meziročně mírně snížilo z hlediska množstevního (o 9,1 %) i z hlediska finančního (o 1,3 %) a úhrnné pasivum tak dosáhlo 13,1 mld. Kč. Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v roce 2018 meziročně klesl o 5,4 % na 615,5 tis. t v hodnotě 16,3 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem výrazně klesl především dovoz ovoce mírného pásma na rozdíl od jižního ovoce, jejichž dovoz naopak meziročně vzrostl. Dodávky ovoce ze zemí EU se na celkovém objemu dovezeného ovoce podílely 56 %. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko a Německo, dále pak Itálie, Polsko a Nizozemsko.

Vývoz ovoce včetně reexportu v roce 2018 meziročně vzrostl o více jak 7 % na 156,7 tis. t o celkové hodnotě 3,2 mld. Kč, především díky výraznému zvýšení vývozu jablek a višní a také reexportu jižního ovoce. Ovoce směřovalo téměř výhradně na trhy zemí EU, nejvíce na Slovensko, do Rakouska, Německa, Polska a Rumunska.

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY OVOCE

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU v oblasti ovoce
3. Daňová politika
4. Dotační politika
5. Společná zemědělská politika – přímé platby
6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny
   - 6.1 Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny
   - 6.2 Školní projekt „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ (School Scheme)
   - 6.3 Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
   - 6.4 Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny
7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce
9. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí EU, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v organizačním zabezpečení, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.).

Povinnost vykazovat data pro Intrastat v ČR vzniká osobám (právnickým i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, které odeslaly zboží do jiného členského státu anebo přijaly zboží z jiného členského státu, a to v hodnotě dosahující prahu pro vykazování údajů do Intrastatu.

Zpravodajskými jednotkami se mohou stát nejen tzv. plátci DPH, včetně zastupujících členů skupin spojených osob registrovaných DPH jako skupiny v souladu s ustanovením § 5a až 5c zákona o DPH, ale i právnické osoby, jako jsou např. veřejnoprávní instituce, státní orgány, orgány samosprávy a jiné, které jsou podle zákona o DPH osobami identifikovanými k dani. Povinnost vykazovat data pro Intrastat může vzniknout také zpravodajským jednotkám, které jsou osobami registrovanými k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraničním osobám s daňovou povinností k DPH v ČR, pokud se registrovaly k DPH a DIČ jim přidělil Finanční úřad pro Prahu 1. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad pro hlavní město Prahu.

Práh pro vykazování je limit hodnoty odeslaného nebo přijatého zboží, který si zpravodajská jednotka musí sama počítat od začátku každého kalendářního roku anebo ode dne přidělení DIČ k DPH, a to zvlášť za odeslané a zvlášť za přijaté zboží. Výše prahů od 1. 1. 2019 je stanovena na 12 mil. Kč pro odeslané a 12 mil. Kč pro přijaté zboží.

Základní nařízení Evropské unie

a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91,

b) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92,

c) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů,

d) Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 – prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2018/1602,

e) Nařízení Komise (EU) č. 1106/2012, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi, pokud jde o aktualizaci klasifikace zemí a území,

f) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, včetně prováděcích nařízení č. 2015/2446, 2015/2447 a 2016/341,

g) Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem

- Zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon,
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky,
- Vyhláška č. 285/2012 Sb., o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech,
- Nařízení vlády č. 244/2016 Sb., k provedení některých ustanovení celního zákona v oblasti statistiky, ve znění nařízení vlády č. 323/2018 Sb.,
- Sdělení Českého statistického úřadu č. 420/2017 Sb., o stanovení Seznamu vybraného zboží a doplňkových statistických znaků,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

2. Vnější obchodní politika EU v oblasti ovoce

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník. Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/ nebo na adrese www.celnisprava.cz/cz/aplikace a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky.

Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, členskými státy Evropského sdružení volného obchodu **(ESVO),** které zahrnuje pouze Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. U ovoce je v těchto zemích situace rozdílná. Zatímco Island má nulová cla na dovoz ovoce z EU, Norsko si dovozní cla zachovalo u některých druhů ovoce (např. citrusové plody pro krmné účely, třešně a višně) a případně jsou cla navázána na produkční období (jablka, hrušky, švestky, jahody). Švýcarsko chrání svůj trh ještě ve vyšší míře. Cla na dovoz z EU jsou uplatňována na širokou škálu ovoce s občasným využitím celních preferenčních kvót. U Švýcarska se v poslední době zvyšují ochranářské tendence (i když zatím jen v případě potravin). V případě Norska byla v dubnu 2017 dokončena jednání o další liberalizaci obchodu se zemědělskými výrobky mezi Norskem a EU. V oblasti ovoce však byl liberalizován pouze vývoz některých položek konzervovaného ovoce z EU do Norska.

Preferenční obchodní dohody uzavřela EU také s kandidátskými **balkánskými zeměmi**. Zatímco Albánie uplatňuje cla do 10 % při dovozu ovoce z EU pouze na několik málo položek (moštové hrozny, vodní melouny a jahody), Černá Hora má dovozní cla zavedena v různé výši prakticky u všech druhů čerstvého ovoce (mimo ořechů, banánů a některých citrusových plodů). Při dovozu ovoce z EU do bývalé jugoslávské republiky Makedonie dosahují u některých položek 30 až 50 % (stolní hroznové víno, jablka, hrušky, třešně, jahody atd.). Naopak dovoz veškerého ovoce z EU do Srbska nepodléhá žádným clům.

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je **Středomoří**. U ovoce se však celního zvýhodnění podařilo dosáhnout pouze u některých zemí, např. Maroka, Alžírsko uplatňuje na ovoce z EU dovozní cla MFN[1] ve výši 30 %) a Tunisko ve výši 36 % (s výjimkou dvou položek banánů, u kterých jsou cla nulová). Některé země regionu neuplatňují žádná dovozní cla na ovoce z EU (Egypt, Jordánsko). Naopak dovoz ovoce z EU do Izraele je zatížen různě vysokými cly u většiny položek této kategorie. Další liberalizační jednání o prohloubené dohodě o volném obchodu probíhají v současnosti s Tuniskem.

V posledních šesti letech se EU podařilo uzavřít dohody o volném obchodu se státy **Andského společenství a Střední Ameriky** (Peru, Kolumbie, Panama, Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Salvador). Peru má pro dovoz všech položek ovoce z EU nulová cla, kromě banánů zatížených 6% clem. Kolumbie si ponechala dovozní cla na některé položky ovoce ve výši 9 % (např. citrusové ovoce, jablka, hrušky, meruňky, třešně a broskve). Dohody s Hondurasem, Nikaraguou a Panamou jsou prozatímně prováděny od srpna 2013. V říjnu 2013 se k nim připojila Kostarika a Salvador a v prosinci téhož roku také Guatemala. Tyto země Střední Ameriky v oblasti ovoce poskytly nulová cla pouze u některých položek při dovozu z EU (např. hroznové víno a jablka). Mnoho položek ovoce je však vyloučeno z povinnosti redukce nebo odstranění dovozních cel a zůstává u nich původní, nejčastěji 15% sazba (např. citrusové ovoce, meruňky, třešně, jahody atd.).

V lednu 2017 se formálně připojil Ekvádor k provádění dohod mezi EU a Peru s Kolumbií. Při dovozu většiny položek skupiny ovoce z EU do Ekvádoru dojde k úplnému odstranění cel nejpozději do 10 let od vstupu dohody v platnost.

Dohoda o volném obchodu mezi EU a **Jižní Koreou** vstoupila v platnost v červenci 2016. Cla na dovoz ovoce z EU do Jižní Koreje mají být z velké části odstraněna maximálně do 20 let od vstupu dohody v platnost. V říjnu 2014 byla dokončena jednání o dohodě o volném obchodu se Singapurem. U položek ovoce však Singapur poskytuje již MFN cla ve výši 0 %.

V roce 2013 bylo dokončeno liberalizační jednání EU s **Kanadou**. Obchodní část Dohody je prozatímně prováděna od září 2017. U ovoce došlo k úplné liberalizaci při dovozu z EU do Kanady, zatímco EU si u některých položek ovoce při dovozu z Kanady zachovala specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. citrusové ovoce, stolní hrozny, jablka, hrušky atd.).

[1] MFN – Most favoured nation – tzv. doložka nejvyšších výhod, která znemožňuje, aby členské státy Světové obchodní organizace (WTO) proti sobě používaly diskriminující praktiky a aby všechny výhody, které získá jeden člen, se vztahovaly i na všechny ostatní. ČR je členem WTO od roku 1995.

Od roku 2016 je prozatímně uplatňována Dohoda o volném obchodu mezi EU a **Ukrajinou**. Díky ní se většina položek ovoce z EU na Ukrajinu bude dovážet bezcelně maximálně do 7 let od vstupu dohody v platnost. U citlivých položek (např. stolní hrozny, jablka a hrušky v určitých obdobích, třešně, meruňky a jahody) dojde po 5 letech ke snížení dovozních cel z EU na Ukrajinu o 20 až 50 %.

Na základě dohod o volném obchodu s **Moldavskem a Gruzií** byla odstraněna veškerá dovozní cla mezi EU a Gruzií. Na straně dovozu do EU jsou však stanoveny množstevní limity pro spuštění ochranného mechanismu, na základě kterého je možné opět zavést cla v původním rozsahu, dovoz z EU do Gruzie probíhá bezcelně. Dovoz z EU do Moldavska je u většiny položek ovoce také bezcelní, ale některé položky ovoce jsou zatíženy dovozním clem nejčastěji ve výši 5–12 % (např. stolní hroznové víno, jablka, třešně, broskve, švestky).

V únoru 2019 vstoupila v platnost Dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a **Japonskem**. U většiny položek ovoce dojde při dovozu z EU do Japonska k postupné liberalizaci maximálně do 10 let od vstupu dohody v platnost. Na straně dovozu ovoce z Japonska do EU byla u některých položek zachována specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. citrusové ovoce, stolní hrozny, jablka, hrušky atd.).

V červnu 2019 bylo dosaženo rámcové Dohody o volném obchodu mezi EU a jihoamerickými zeměmi ze sdružení **Mercosur** (Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay). V současnosti je text Dohody finalizován. Poté musí projít právní revizí. Podle vyjádření EK dojde k odstranění cel na většinu položek vzájemného obchodu.

V jednáních mezi EU a **Mexikem** o revizi Dohody o volném obchodu. bylo v dubnu 2018 dosaženo politické shody. Ovoce je však již v současnosti dováženo z EU do Mexika téměř bezcelně, kromě několika položek, na které je uplatňováno dovozní clo ve výši 20 % (banány, jablka a broskve). V opačném směru si EU u některých položek ovoce při dovozu z Mexika zachovala specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. citrusové ovoce, stolní hrozny, jablka, hrušky, atd.). EU rovněž jedná o revizi Dohody o volném obchodu s **Chile**. Dovoz ovoce z EU do Chile je bezcelní již nyní. Při dovozu z Chile do EU byla u některých položek zachována specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. citrusové ovoce, stolní hrozny, jablka, hrušky atd.).

V roce 2007 bylo zahájeno projednávání dohody o volném obchodu s **Indií**, celý proces se v roce 2013 prakticky zastavil. Indie v současnosti uplatňuje pro dovoz ovoce clo MFN nejčastěji ve výši 30 %. Výjimkou však nejsou ani cla 50 až 100 %.

V roce 2010 a 2012 se rozběhla jednání o prohloubených a komplexních dohodách o volném obchodu (**DCFTA) s Malajsií a Vietnamem**. Zatímco v případě Malajsie probíhá příprava dalších rozhovorů, jednání s Vietnamem byla v prosinci 2015 formálně ukončena, následně proběhla právní revize textu a konečné posouzení dohody, která byla podepsána v červnu 2019. Pokud bude úspěšně ratifikována, dojde k odstranění prakticky všech dovozních cel na zboží včetně velké části potravin pocházejících z EU. Aktuálně u ovoce uplatňuje Vietnam při dovozu cla MFN nejčastěji mezi 10 až 45 %. Dohoda stanovuje, že má dojít k odstranění cel na dovoz ovoce z EU do Vietnamu nejpozději do 6 let od jejího vstupu v platnost.

V roce 2013 bylo dále zahájeno jednání s **Thajskem** a poslední jednání se uskutečnilo v dubnu 2014. Z důvodu vnitropolitické situace v Thajsku zatím nejsou naplánována další kola jednání. Od roku 2016 probíhají jednání o dohodě o volném obchodu s **Filipínami** a s Indonésií. V roce 2018 byla formálně zahájena tato jednání s **Austrálií a Novým Zélandem** o dohodách o volném obchodu, doposud se v obou případech uskutečnila čtyři kola negociací.

Druhy ovoce, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují vstupní ceny – rok 2019

Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (EU) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0805 10 20	Pomeranče sladké čerstvé		
	1.1.–31.3.	35,4	16,0*
	1.4.–30.4.	35,4	10,4*
	1.5.–15.5.	35,4	4,8
	16.5.–31.5.	35,4	3,2
	1.12.–31.12.	35,4	16,0
	Mandarinky (včetně druhů tangerin a satsuma), klementinky, wilkingy apod.		
0805 20 10	1.1.– konec února, 1.11.–31.12.	64,9	16,0
0805 20 30	1.1.– konec února, 1.11.–31.12.	28,6	16,0
20 50			
20 70			
0805 20 90	1.1.–konec února	28,6	16,0*
	1.11.–31.12.	28,6	16,0
0805 50 10	Citrony a limety čerstvé		
	1.1.–31.5.	46,2	6,4*
	1.6.–31.7.	55,8	6,4*
	1.8.–31.10.	55,8	6,4
	1.11.–31.12.	46,2	6,4
0806 10 10	Hrozny stolní čerstvé		
	21.7.–31.10.	54,6	14,1*
	1.11.–20.11.	47,6	11,5
0808 10 80	Jablka konzumní čerstvá		
	1.1.–31.3.	56,8	4,0
	1.4.–30.6.	56,8	0,0
	1.7.–31.7.	45,7	0,0
	1.8.–31.12.	45,7	9,0
0808 30 90	Hrušky konzumní čerstvé		
	1.1.–30.1.	51,0	8,0
	1.2.–31.3.	51,0	5,0
	1.4.–30.4.	51,0	0,0
	1.7.–15.7.	46,5	0,0
	16.7.–31.7.	46,5	5,0
	1.8.–31.10.	38,8	10,4*
	1.11.–31.12.	51,0	10,4*
0809 10 00	Meruňky čerstvé		
	1.6.–20.6.	107,1	20,0*
	21.6.–30.6.	87,3	20,0*
	1.7.–31.7.	77,1	20,0*
0809 21 00	Višně čerstvé		
	21.5.–31.5.	149,4	12,0
	1.6.–31.7.	125,4	12,0
	1.8.–10.8.	91,6	12,0
	Višně pro průmyslové zpracování		
	21.5.–15.7.	50,7	12,0
	16.7.–10.8.	45,9	12,0
0809 29 00	Třešně čerstvé		
	21.5.–31.5.	149,4	12,0*
	1.6.–15.6.	125,4	12,0*
	16.6.–15.7.	125,4	6,0*
	16.7.–31.7.	125,4	12,0
	1.8.–10.8.	91,6	12,0
0809 30 10	Nektarinky, broskve čerstvé		
0809 30 90	11.6.–20.6.	88,3	17,6
	21.6.–31.7.	77,6	17,6
	1.8.–30.9.	60,0	17,6
0809 40 05	Švestky čerstvé		
	11.6.–30.6.	69,6	6,4
	1.7.–30.9.	69,6	12

Pramen: Nařízení Komise (EU) č. 2018/1602, příloha 2
Poznámka: * celní kvóta WTO

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od 1. 1. 2013 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH ze 14 % na 15 % a základní sazby daně z 20 % na 21 %. Snížené sazbě DPH (tj. 15 %) podléhá kapitola 08 celního sazebníku, tzn. jedlé ovoce a ořechy, slupky citrusových plodů, a kapitola 20, tzn. přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

Realizaci podpůrných programů v roce 2019 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2019 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

- **1.1. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách**

  Účelem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Předmětem dotace je vybudování funkční kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách mimo území hlavního města Prahy. U školek se dotace vztahuje na plochy určené k produkci školkařských výpěstků určených k výsadbě ovocných sadů, chmelnic, vinic a k produkci školkařských výpěstků okrasných školek. Podmínkou je, že příjemce dotace bude s předmětem dotace podnikat min. 7 let.

  Výše dotace: do 72 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy.

  ▶ Vyhodnocení dotačního programu – rok 2018

  Bylo čerpáno celkem 12 210,5 tis. Kč (při sazbě 72 000 Kč/ha) na vybudování kapkové závlahy na 17 ha sadů.

- **1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů**

  1.R. – podpora restrukturalizace sadů v systému integrované produkce

  Účelem této dotace je restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Předmětem dotace je plocha nově vysázeného ovocného sadu osázená odrůdami, které jsou uvedeny v části D Zásad a obhospodařovaná podle Směrnice pro integrované systémy pěstování na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů uvedené ve výkladu dotačního programu. Subjektem je podnikatel (§ 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

  Žadatel musí doložit kromě jiných také potvrzení ÚKZÚZ o uznání předmětné sadby i potvrzení Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) o použití povolených odrůd a dodržení limitů těžkých kovů v půdě a doklad o registraci v SISPO. Příjemce dotace je povinen vlastnit doklad o účasti v SISPO a po celou dobu závazku 10 let být držitelem ochranné známky SISPO pro každý příslušný rok.

  Podmínkou je, že příjemce dotace bude podnikat s předmětem dotace a obhospodařovat jej podle Směrnice pro integrované systémy pěstování min. 10 let.

Výše dotace: a) sazba do 240 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 800 ks/ha,

b) sazba do 120 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 400 ks/ha,

c) sazba do 60 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou drobného ovoce (rybízů, angreštů, malin) na min. 0,5 ha jednoho druhu, min. počet sazenic 3 000 ks/ha.

▶ **Vyhodnocení dotačního programu 1.R. – rok 2018**

1.R: 53 092,8 tis. Kč na výsadbu 221,2 ha ovocných sadů (sazba 240 tis. Kč/ha),
7 821,6 tis. Kč na výsadbu 65,2 ha ovocných sadů (sazba 120 tis. Kč/ha),
822,0 tis. Kč na výsadbu 13,7 ha (sazba 60 tis. Kč/ha).

● **3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin**

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence proti šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.b. – Podpora některých činností souvisejících s plněním „Národního ozdravovacího programu pro ozdravení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin, révy a chmele od hospodářsky významných škodlivých organizmů rostlin“ (NOPRM).

Výše dotace:

- do výše 100 % prokázaných nákladů přímo souvisejících s:

  úkony ozdravování, které stanovuje čl. 7 Národního ozdravovacího programu – viz příloha Zásad.

- do výše 90 % prokázaných nákladů přímo souvisejících s úkony čl. 8, zejména s:

a) nákupem, skladováním a aplikací přípravků na ochranu rostlin v technickém a prostorovém izolátu a v jeho okolí podle legislativou předepsaných izolačních vzdáleností, určených k preventivní a kurativní ochraně rostlin způsobem a v rozsahu, aby mohl být certifikovaný předzákladní a základní rozmnožovací materiál v technickém a prostorovém izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organizmů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organizmů ozdravený,

b) preventivním a kurativním odstraněním rostlin a s udržením jejich zdravotního stavu v technickém a prostorovém izolátu a v jejich okolí podle legislativou předepsaných izolačních vzdáleností tak, aby mohl být certifikovaný předzákladní a základní rozmnožovací materiál v technickém a prostorovém izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organizmů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organizmů ozdravený,

c) vyčištěním a dezinfekcí pozemků, prostor, zařízení a vybavení v technickém a prostorovém izolátu způsobem a v rozsahu, aby mohl být předzákladní a základní certifikovaný rozmnožovací materiál v tomto izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organizmů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organizmů ozdravený.

3.c. – Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,

3.d. – Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin, do výše 70 % prokázaných vyjmenovaných nákladů dle výkladu dotačního programu.

▶ Vyhodnocení dotačního programu – rok 2018

DP 3.b. – podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu – bylo vyplaceno 1 509,2 tis. Kč; na DP 3.c. 711,7 tis. Kč a na DP 3.d. 2 200,0 tis. Kč.

- **9.A.b. – Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu**
  9.A.b.1) – Publikace doporučovaných odrůd a souvisejících informací poskytované pěstitelům zdarma. Subjektem je pěstitelský svaz. Výše podpory je stanovena do výše 80 % prokázaných přímých nákladů.

  9.A.b.2) – Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Subjektem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz. Výše podpory: fixní částka podle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané výstavní akce.

  9.A.b.3) – Pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

▶ Vyhodnocení dotačního programu – rok 2018

V rámci DP 9.A.b.2) bylo vyplaceno 830,9 tis. Kč, na DP 9.A.b.3) bylo čerpáno 150,0 tis. Kč.

- **10.E.d.** – Podpora České technologické platformy rostlinných biotechnologií (Rostliny pro budoucnost)
  Účelem je podpora činnosti technologické platformy zaměřené na posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur, a plnění odborně příslušných cílů Strategické výzkumné agendy. Informační a propagační činnost sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce platformy, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a zemědělskou a podnikatelskou praxí z oblasti biotechnologií. Odborná činnost se bude odehrávat na základě Strategické výzkumné agendy.

- **Program 129 310 „Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy – II. etapa“**

  Člení se na podprogramy:

  1) Podprogram 129 312 „Podpora obnovy a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí – II. etapa“ určený na:
     - podporu obnovy a budování závlahového detailu,
     - podporu obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí.
  2) Podprogram 129 313 „Podpora optimalizace závlahových sítí ve správě Státního pozemkového úřadu“ určený na
     - podporu obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí.

  Cílem programu je podpora obnovy a budování závlahového detailu (tj. koncových částí závlahových systémů), modernizace závlahových zařízení a zefektivnění provozu stávajících závlahových soustav. Implementací programu by mělo být dosaženo snížení potřeby vody na závlahy, energetické i personální náročnosti provozu závlahových soustav, větší flexibility závlahových systémů při plnění rozdílných požadavků na závlahové systémy a snížení celkové spotřeby vody na závlahovou dávku.

Program funguje od roku 2017 a je prozatím plánován do roku 2022. Více informací na: http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/dotace-ve-vodnim-hospodarstvi/ostatni-opatreni-ve-vh/

▶ **Vyhodnocení dotačního programu – rok 2018**

Na 61 akcích byla proplacena částka 77 488 810 Kč, z toho: pro ovocnáře byla poskytnuta dotace ve výši 3 156 000 Kč. Finanční prostředky ve výši 1,9 mil. Kč byly poskytnuty provozovatelům závlahových sítí, školkám atp.

B) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Investiční programy PGRLF Podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů. PGRLF umožňuje v současné době obnovovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné a bez podpory PGRLF obtížně dostupné. Podporou pojištění se daří postupně zvyšovat stále nedostatečnou úroveň propojištěnosti v pojištění plodin a zvířat a tím do jisté míry eliminovat specifická rizika podnikání v zemědělském sektoru.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby. Dalšími činnostmi PGRLF je finanční podpora pojištění plodin, hospodářských zvířat a lesních porostů, podpora ve formě úvěrů poskytovaných PGRLF na investiční a provozní financování podniku související se zemědělskou prvovýrobou, se zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva či na nákup nestátní zemědělské půdy nebo podpory sociálního zemědělství a podpory ve formě zajištění komerčních úvěrů.

Aktuální informace o pravidlech pro poskytování podpory PGRLF lze nalézt na internetových stránkách www.pgrlf.cz.

Pro rok 2019 byly vyhlášeny zejména tyto programy:

Zemědělec: cílem je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských prvovýrobců, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení, technologických celků, výstavby, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku či investic na nákup plemenných zvířat, přičemž podporovaná investice musí vést ke zlepšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku, zejména snížením výrobních nákladů nebo zlepšením a dalšímu rozvinutí produkce podniku zemědělského prvovýrobce.

Zpracovatel: program je určen podnikatelům, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmů ze zpracování zemědělské produkce. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů k potravinářským či krmivářským účelům. Program je poskytován v režimu *de minimis*.

Podpora nákupu půdy: Cílem předkládaného programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců. Podpora ve formě dotace části úroků z úvěrů na nákup půdy dle podmínek poskytování podpory malého rozsahu (*de minimis*).

Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno

sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy či škůdci rostlin.

Nepříznivými klimatickými jevy se rozumí nepříznivé povětrnostní podmínky jako mráz, bouře a krupobití, námraza, silný nebo dlouhotrvající déšť, sucho a další nepříznivé klimatické podmínky.

Přírodní pohromou se rozumí zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a záplavy, tornáda a požáry v přírodě přirozeného původu.

Škůdci rostlin se rozumí všechny druhy, kmeny nebo biotypy rostlin, živočichů nebo patogenů, škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům.

V**ýše podpory***:* v rozmezí od 35 % do 65 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok;

Pro účely poskytování podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel, ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandle, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny, jeřáb černý, jeřáb obecný, kaštanovník jedlý),
- jahody,
- brambory, cukrová řepa,
- zelenina,
- okrasné rostliny vč. školek a LAKR,
- přadné rostliny (len a konopí),
- produkce trav a jetelovin pěstovaných na semeno.

V souladu se Zásadami pro poskytování finanční podpory pojištění Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. poskytne PGRLF, a.s. finanční podporu žadateli, který má sjednanou pojistnou smlouvu s pojišťovnou, se kterou má PGRLF, a.s. uzavřenou smlouvu o spolupráci.

K 24.6.2019 smlouvu o spolupráci s PGRLF, a.s. uzavřela: Allianz pojišťovna, a.s., Česká pojišťovna, a.s., ČSOB Pojišťovna, a.s., Generali Pojišťovna a.s., Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s., Kooperativa pojišťovna, a.s., Österreichische Hagelversicherung – Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit, organizační složka (Agra pojišťovna), Direct pojišťovna, a.s.

Úvěry a garance

- Úvěry na nákup půdy

Cílem předkládaného programu podpory je poskytnout finanční prostředky na pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.

- Investiční úvěry

Účelem Úvěru poskytnutého PGRLF v rámci programu Investiční úvěry je pořízení investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou, se zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva ve smyslu těchto Pokynů. Úvěr nesmí být použit na nákup (pořízení) nemovitého majetku. Nákup sadbového materiálu pro výsadbu vinic na základě povolení pro novou výsadbu je podporovanou investicí v rámci tohoto programu.

- Provozní úvěry

Účelem provozního Úvěru poskytnutého PGRLF v rámci programu je provozní financování zemědělských prvovýrobců, zpracovatelů zemědělských produktů ve smyslu „Pokynů“.

- Sociální zemědělství

Cílem programu je vytvořit předpoklady pro zajištění a rozvoj zaměstnávání pracovníků se zdravotním postižením zemědělskými podnikateli. Účelem investičního Úvěru poskytnutého PGRLF jsou investice v závodech zemědělských podnikatelů, kteří zaměstnávají nebo budou zaměstnávat pracovníky se zdravotním postižením nejméně po dobu stanovenou těmito Pokyny.

C) Národní program podpory potravin

Národní značka kvality KLASA je udělována od roku 2003 ministrem zemědělství pouze kvalitním potravinářským a zemědělským výrobkům, které splní přísné kvalitativní (prokázání nadstandardní kvalitativní charakteristiky) a legislativní požadavky. Spravuje ji Odbor administrace podpory kvalitních potravin Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF). Spotřebitelům a odběratelům slouží k lepší orientaci na trhu při identifikaci výjimečně kvalitních produktů v porovnání s běžně dostupnými konkurenčními potravinami.

Projekt značky „KLASA“ je součástí režimu státní podpory „Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin“. Prioritou značky „KLASA“ je především nabízet spotřebitelům kvalitní potraviny, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky, jež zvyšují jeho přidanou hodnotu a zaručují jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Tím si tato značka získala důvěru obyvatel České republiky, kteří výrobky označené logem KLASA při nákupech preferují. K důležitým cílům projektu patří bezesporu také posílení konkurenceschopnosti výrobců kvalitních potravin. Značka „KLASA“ je výrobkům propůjčována na 3 roky a uděluje se výrobci, který splní podmínky pro udělení značky „KLASA“ a současně prokáže výjimečné kvalitativní charakteristiky, které zvyšují přidanou hodnotu výrobku a jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům na trhu.

Značka Regionální potravina

Značka Regionální potravina je určena pro potravinářské nebo zemědělské výrobky od malých a středních potravinářských výrobců (tj. firem s maximálně 250 zaměstnanci). Odborné poroty vybírají vždy jeden vítězný výrobek v 9 kategoriích. Jejím držitelem se mohou stát jen ty výrobky, které zvítězí v dané kategorii. Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku „Regionální potravina“ daného kraje po dobu 4 let.

Značka Regionální potravina je součástí informační a komunikační kampaně Ministerstva zemědělství. Jejím hlavním cílem je představit spotřebitelům to nejlepší z potravinářské produkce v jednotlivých krajích ČR. Projekt vychází vstříc sílícímu zájmu veřejnosti o kvalitní potraviny od tradičních regionálních výrobců.

Více informací lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz, www.szif.cz.

5. Společná zemědělská politika – přímé platby

V rámci I. pilíře (přímé platby) Společné zemědělské politiky (SZP) EU je v ČR podporována rostlinná i živočišná výroba několika dotačními tituly.

Vícesložkový systém přímých plateb (SAPS, ozelenění, VCS a platba pro mladé zemědělce)

Podpory poskytované v rámci přímých plateb klad**ou** důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí greeningu (ozelenění), generační obměnu na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce a také na podporu tzv. citlivých komodit prostřednictvím dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS – Voluntary Coupled Support).

Největší položku z přímých plateb tvoří jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS) – necelých 55 % z celkové obálky na přímé platby, dalšími složkami jsou platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (greening) – 30 % obálky, dobrovolná podpora vázaná na produkci (15 % obálky) a platba pro mladé zemědělce (0,9 % obálky). Z národního rozpočtu je pak v ČR umožněno vyplácet platby přechodné vnitrostátní podpory (PVP), které navazují na dříve poskytované národní doplňkové platby (Top–Up).

Konkrétní podmínky poskytování přímých plateb upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, v návaznosti na přímo použitelné předpisy EU.

Žádost o poskytnutí podpor z přímých plateb i PVP je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti ke Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) zpravidla od poloviny dubna do 15. května příslušného kalendářního roku.

a) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

SAPS je poskytována na hektar způsobilé zemědělské půdy, přičemž poskytnutí je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) a také dodržováním některých povinných požadavků na hospodaření (PPH), které jsou společně známy jako podmíněnost (tzv. Cross–Compliance).

Minimální výměra, na kterou lze poskytnout SAPS, činí 1 ha zemědělské půdy. Přehled výše vnitrostátních stropů na SAPS, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Výše vnitrostátních stropů na přímé platby, obálky a sazby SAPS

Rok	Obálka na SAPS mil. EUR	Sazba SAPS EUR/ha	Sazba SAPS Kč/ha
2010	581,177	165,07	4 060,80
2011	667,365	189,32	4 686,50
2012	755,659	214,28	5 387,30
2013	832,828	235,86	6 068,88
2014	773,751	218,08	5 997,23
2015	462,980	130,35	3 543,91
2016	462,535	130,07	3 514,54
2017	461,017	130,01	3 377,73
2018	472,217	131,67	3 388,15
2019	472,211	131,47	3 394,11

Pramen: MZe

Poznámka: Ke snížení vnitrostátního stropu na SAPS od roku 2015 došlo v důsledku převodu části finančních prostředků v rámci přímých plateb na greeningovou platbu, VCS a platbu pro mladé zemědělce. Od roku 2015 je SAPS vyplácena spolu s greeningovou platbou.

b) Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (greening)

Cílem greeningu je snížit negativní dopady zemědělské činnosti na životní prostředí. Pokud žadatel požádá o SAPS, je povinen dodržovat na všech svých způsobilých hektarech zemědělské půdy zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Základní pravidla greeningu vyplývají z příslušného evropského nařízení pro přímé platby, které vymezuje jeho tři složky, tj. diverzifikaci plodin, zachování výměry trvalých travních porostů a vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu (Ecological Focus Area – EFA). Přehled výše vnitrostátních stropů a sazba na greening, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Výše vnitrostátních stropů a sazby greening

Rok	Obálka greening mil. EUR	Směnný kurz Kč/EUR	Sazba EUR/ha	Sazba Kč/ha
2015	253,456	27,18	71,49	1 943,62
2016	253,212	27,02	71,35	1 928,43
2017	252,960	25,981	71,34	1 853,35
2018	258,512	25,731	72,96	1 877,38
2019	258,509	25,816	72,99	1 884,30

c) Dobrovolná podpora vázaná na produkci (Voluntary Coupled Support – VCS)

ČR dlouhodobě podporuje citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby v rámci přímých plateb.

Pro období 2015–2020 směřují finanční prostředky v rámci VCS na **ovoce, zeleninu,** konzumní brambory, cukrovou řepu, bílkovinné plodiny a také na již v minulosti podpořené komodity: chmel, masná telata, dojnice, ovce a kozy, a to v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,46 mld. Kč). Došlo nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků. Tento mechanismus na rozdíl od jiných jako jediný umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci.

Podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností (VVP) a vysokou pracností (VP)

Podmínky poskytování podpory na produkci ovocných druhů s VVP a VP upravuje § 22 a § 23 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Minimální výměra pro podporu na produkci ovocných druhů s VVP a VP činí 1 ha ovocného sadu, který byl vysázen v roce 1995 a později, je veden v evidenci sadů u ÚKZÚZ a v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS), vyhovuje kritériu minimálního počtu životaschopných jedinců a dalším požadavkům dle NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V případě ovocného druhu jahodník se podpora na produkci poskytne na výměru standardní orné půdy. Pro účely poskytnutí dotace je žadatel dále povinen prokázat požadovaný objem vlastní produkce včetně výrobních kalkulací pro jednotlivé ovocné druhy.

Průměrně je pro období 2015–2020 vyčleněno na odvětví ovoce v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

Rok	Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VVP		Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VP	
2015	13 734,02 Kč/ha	5 088 ha	9 491,99 Kč/ha	2 809 ha
2016	13 849,96 Kč/ha	5 171 ha	8 495,28 Kč/ha	3 363 ha
2017	12 932,59 Kč/ha	5 319 ha	7 940,85 Kč/ha	3 456 ha
2018	12 071,29 Kč/ha	5 643 ha	8 022,59 Kč/ha	3 387 ha
2019	11 735,23 Kč/ha	5 824 ha	7 892,29 Kč/ha	3 455 ha

d) Platba pro mladé zemědělce (MZ)

Cílem této platby je podpořit mladé a začínající zemědělce do věku 40 let. Platba se poskytuje na maximální výměru 90 ha po dobu nejvýše 5 let. Poskytnutí platby pro MZ upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Sazba platby pro rok 2018 byla stanovena na 1 694,08 Kč/ha a v roce 2019 na 1 697,06 Kč/ha.

e) Přechodné vnitrostátní podpory (PVP)

Reforma SZP umožňovala novým členským státům (včetně ČR) poskytovat PVP i v letech 2015–2020. V principu se jedná o obdobné podpory, jako byly národní doplňkové platby k přímým podporám (tzv. Top–Up), tj. v rámci těchto podpor se nadále podporují stejné sektory zemědělské výroby (chmel, brambory pro výrobu škrobu, přežvýkavci, krávy bez tržní produkce mléka, ovce a kozy), jako v předchozích letech. Rovněž je vyplácena platba na zemědělskou půdu, jako určitý „příplatek" k SAPS. PVP je i nadále poskytováno výhradně z rozpočtu ČR, maximálně však ve výši 75 % pro rok 2015, 70 % pro rok 2016, 65 % pro rok 2017, 60 % pro rok 2018, 55 % pro rok 2019 a 50 % pro rok 2020.

Podrobné podmínky pro poskytování PVP jsou uvedeny v nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů.

Výše sazeb na jednotlivé sektory v rámci PVP v roce 2019

Sektor	Sazba
Zemědělská půda	-
Chmel	15 621,44 Kč/ha
Brambory na škrob	14 014,44 Kč/t
Přežvýkavci	-
Krávy bez tržní produkce mléka	-
Ovce/kozy	-

Poznámka: - výše těchto sazeb nebyla k datu tisku známa

Výše vnitrostátního stropu na PVP pro rok 2019

Rok	2019
Výše vnitrostátního stropu (tis. EUR)	23 852,40
Výše vnitrostátního stropu (tis. Kč)	615 773,558

Poznámka: Zaokrouhleno, při přepočtu na Kč byl použit kurz 25,816 CZK/EUR.

f) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) – Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Z programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 (dále jen PRV) mohou pěstitelé ovoce a zeleniny čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory je možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců. Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV na období 2014–2020, která vydává MZe na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. **1305/2013,** o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Tato Pravidla jsou zveřejněna na internetových stránkách MZe www.eagri.cz/prv a Státního zemědělského intervenčního fondu www.szif.cz.

Projektové operace PRV na období 2014–2020

Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Dotace z této operace mohou čerpat všichni zemědělští podnikatelé na projekty od 100 tis. Kč do 150 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace je 40 %; tuto hranici je možné navýšit o 10 % u mladých začínajících zemědělců, u žadatelů hospodařících v oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními (méně příznivé oblasti – LFA) o dalších 10 %. Maximální míra dotace je tedy 60 %.

Operace je rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy. Je tak možné čerpat z těchto záměrů:

- b) rostlinná výroba – projekty do 1 000 000 Kč žadatelů, kteří hospodaří na max. 150 ha,
- g) rostlinná výroba – projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy),
- l) rostlinná výroba – projekty nad 5 000 000 Kč do 150 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy).

Podpora – ovocnářský sektor (stav k 31. 7. 2019)

Žádosti o dotaci	5. kolo (2017)	7. kolo (2018)
Zaregistrované	145	117
Schválené/doporučené	67	81
Částka dotace	127 374 357 Kč	56 831 423 Kč
Proplaceno	16	-
Částka dotace	**8 143 973 Kč**	**-**

Pramen: MZe

Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů – 40 % dotace na investice do potřebných technologií, strojů i staveb.

Podpora ovoce/zeleniny, chmele a moštových hroznů (stav k 31. 7. 2019)

Žádosti o dotaci	5. kolo (2017)	7. kolo (2018)
Zaregistrované	205	199
Schválené/doporučené	150	144
Částka dotace	247 083 083 Kč	273 864 917 Kč
Proplaceno	47	-
Částka dotace	**46 503 456 Kč**	**-**

Pramen: MZe
Poznámka: nelze rozdělit do jednotlivých kategorií

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Podpora je určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytuje na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. €, což činí cca 1,2 mil. Kč.

Operace 10 – Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) – dle NV č. 75/2015 Sb.

- **integrovaná produkce ovoce –** sazba 404 €/ha ovocného sadu, min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
2016	proplaceno 256 žádostí na 8 714 ha	97 210 684 Kč
2017	proplaceno 287 žádostí na 9 253 ha	100 074 474 Kč
2018	proplaceno 295 žádostí na 9 428 ha	102 060 711 Kč
2018	podáno 316 žádostí na 9 727 ha	100,3 mil. Kč

- **integrovaná produkce jahodníku –** sazba 433 €/ha standardní orné půdy zařazeného do titulu integrovaná produkce zeleniny podle § 2, písm. c) bodu 2, na kterém žadatel plní podmínky podle § 15. Min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha

Rok	Výměra podpořených plantáží	Výše proplacených finančních prostředků
2017	proplaceno 9 žádostí na 90 ha	1 051 448 Kč
2018	proplaceno 7 žádostí na 101 ha	1 182 645 Kč
2018	podáno 11 žádostí na 93 ha	1,0 mil. Kč

Operace 11 – Ekologické zemědělství – dle NV č. 76/2015 Sb.

d) v rámci přechodu na ekologickou produkci

intenzivní sady – sazba 825 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 2,

ostatní sady – sazba 424 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 3,

krajinotvorné sady – sazba 165 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §17.

e) v rámci ekologické produkce

intenzivní sady – sazba 779 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 2,

ostatní sady – sazba 424 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 3,

krajinotvorné sady – sazba 165 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §17.

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
sazba 779 €/ha + 825 €/ha (PO) – intenzivní sady		
2016	proplaceno 104 žádostí na 1 348 ha	28 617 690 Kč
2017	proplaceno 135 žádostí na 1 663 ha	33 817 920Kč
2018	proplaceno 143 žádostí na 1 674 ha	35 130 115 Kč
2018	podáno 155 žádostí na 1 922 ha	35,4 mil. Kč
sazba 424 €/ha – ostatní sady		
2016	proplaceno 206 žádostí na 995 ha	10 288 363 Kč
2017	proplaceno 249 žádostí na 1 523 ha	15 269 183 Kč
2018	proplaceno 268 žádostí na 1 712 ha	18 442 526 Kč
2018	podáno 287 žádostí na 1 699 ha	18,1 mil. Kč
sazba 165 €/ha – krajinotvorné sady (jiná kultura)		
2016	proplaceno 181 žádostí na 635 ha	2 889 270 Kč
2017	proplaceno 235 žádostí na 763 ha	3 351 709 Kč
2018	proplaceno 282 žádostí na 840 ha	3 616 168 Kč
2018	podáno 298 žádostí na 958 ha	4,0 mil. Kč
sazba 583 €/ha – jahodník		
2017	proplaceny 3 žádosti na 0,67 ha	1 126 Kč
2018	proplaceno 6 žádostí na 1,7 ha	3 385 Kč
2018	podáno 8 žádostí na 2,1 ha	34,8 tis. Kč

6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny

6.1 Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

- odkazy na nařízení (ES) č. 1234/2007 se považují za odkazy na toto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013.

Podpora pro zřizování seskupení producentů ovoce a zeleniny je tímto nařízením ukončena a měla by být dále poskytována všem odvětvím ve všech členských státech v rámci politiky rozvoje venkova. ČR toto opatření do Programu rozvoje venkova nezařadila.

Princip podpor u uznaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce organizace producentů (OP) s tím, že je-li součástí operačního programu opatření na řízení krizí, lze celková procenta navýšit na **4,6 %.** Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení bylo v roce 2017 částečně zrušeno (čl. 19–5 a 50–148) a nahrazeno dvěma nařízeními:

- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891,** kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o sankce uplatňované v uvedených odvětvích, a kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011.
- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1145**, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, pokud jde o organizace producentů v odvětví ovoce a zeleniny.
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892**, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1146**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/892, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a nařízení (ES) č. 606/2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí.

Čl. 3–19 týkající se obchodních norem a kontrol shody zůstaly v platnosti nařízení Komise (EU) č. 543/2011.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a č. 73/2009, ve znění NK č. 639/2014, 994/2014, 1001/2014, 1378/2014, 2015/851, 2016/142.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, ve znění NK č. 994/2014, 1378/2014.

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou (ruší NV č. 247/2004 Sb.), ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy NEPR (EU) č. 1308/2013 a NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891 a NK (EU) 2017/892.

Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování zboží z trhu, poskytování podpor	
■ Nařízení Komise (EU) 2017/891 a 2017/892 ■ Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013 ■ Nařízení vlády ČR č. 318/2008 Sb. (ve znění 215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb., 341/2016 Sb., 425/2017 Sb.)	
Licence pro ovoce a zeleninu	**Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny**
■ Nařízení Komise (EU) č. 2016/1237 ■ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2016/1239 ■ Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013	■ Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 ■ Nařízení Komise (EU) č. 1333/2011 (banány)

6.2 Školní projekt „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ (School Scheme)

Od školního roku 2017/2018 došlo na úrovni EU k reformě dvou projektů Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol, které byly spojeny pod jeden společný právní rámec a vznikl Školní projekt (Ovoce, zelenina a mléko do škol). Finanční rámec u jednotlivých projektů (tj. Ovoce a zelenina do škol a Mléko od škol) zůstává oddělený, každá část má svoji obálku.

Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených EU pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti dětské obezitě a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství a posílení ekonomicky citlivého sektoru ovoce a zeleniny, který dlouhodobě čelí nepříznivému vývoji v této oblasti.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. V projektu Ovoce a zelenina do škol je

- od školního roku 2014/2015 cílová skupina žáků 1. stupně základních škol rozšířena o děti z přípravných tříd,
- od školního roku 2016/2017 cílová skupina žáků 1. stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd rozšířena o děti přípravných stupňů speciálních základních škol,
- od školního roku 2017/2018 cílová skupina žáků rozšířena o žáky 2. stupně základních škol.

Přehled o vývoji a financování projektu „Ovoce a zelenina do škol“

Školní rok	Vyplacená podpora k financování produktů a DVO celkem v Kč	Úspěšnost čerpání prostředků na projekt	Počet zapojených škol	Počet zapojených dětí	Roční limit na 1 žáka v Kč na produkty a na DVO	Podíl z cílové skupiny dětí
2009/2010[1)]	72 689 962	95,7 %	2 883	323 431	224,75	71 %
2010/2011	88 886 000	99,1 %	3 141	370 016	240,00	80 %
2011/2012	90 732 292	98,5 %	3 243	387 176	234,00	81 %
2012/2013	139 028 645	99,1 %	3 364	416 670	333,00	85 %
2013/2014	143 368 600	99,2 %	3 530	456 233	315,00	90 %
2014/2015[2)]	*186 051 095	97,7 %	3 741	509 030	333,00+40,00 Kč/žáka na DVO	95 %
2015/2016	**190 644 859	98,1 %	3 810	539 747	318,30+40,00 Kč/žáka na DVO	97 %
2016/2017	***198 226 843	98,7 %	3 863	564 689	317,00+37,50 Kč/žáka na DVO	98 %
2017/2018[3)]	****311 345 027	98,1 %	3 935	906 110	319,90+45,00 Kč/žáka na DVO	97,5 %
2018/2019	*****138 822 874	-	3 964	920 992	306,90+45,00 Kč/žáka na DVO	97,5 %

Poznámka: [1)] 73% podíl EU, 27% podíl ČR;
[2)] 88% podíl EU, 12% podíl ČR;
[3)] od školního roku 2017/2018 je zrušeno povinné spolufinancování ze strany členského státu,
DVO = doprovodná vzdělávací opatření
z toho: *169 147 055 Kč na produkty a 16 690 657 Kč na DVO;
**171 508 411 Kč na produkty a 18 702 469 Kč na DVO;
***178 274 060 Kč na produkty a 19 308 309 Kč na DVO;
****288 884 989 Kč na produkty a 35 818 847 Kč na DVO;
*****vyplaceno k 18.10.2019 – 107 800 321 Kč na produkty a 31 004 772 Kč na DVO.

Zapojení škol a dětí

- ve školním roce 2010/2011 došlo oproti školnímu roku 2009/2010 ke zvýšení počtu škol v projektu o 260 (tj. 9 %) a ke zvýšení počtu dětí v projektu o 46 810 (tj. 14,4 %),
- ve školním roce 2011/2012 se zvýšil počet škol v projektu o 100 (tj. o 3,1 %) a počet dětí o 16 935 (tj. o 4,5 %),
- ve školním roce 2012/2013 se zvýšil počet škol v projektu o 121 (tj. o 3,7 %) a počet dětí o 29 494 (tj. o 7,6 %),
- ve školním roce 2013/2014 se zvýšil počet škol v projektu o 166 (tj. o 4,9 %) a počet dětí o 39 563 (tj. o 9,5 %),
- ve školním roce 2014/2015 se zvýšil počet škol v projektu o 211 (tj. o 5,9 %) a počet dětí o 52 797 (tj. o 11,5 %),
- ve školním roce 2015/2016 se zvýšil počet škol v projektu o 69 (tj. o 1,8 %) a počet dětí o 30 717 (tj. o 6 %),
- ve školním roce 2016/2017 se zvýšil počet škol v projektu o 53 (tj. o 1,3 %) a počet dětí o 24 942 (tj. o 4,6 %),
- ve školním roce 2017/2018 se zvýšil počet škol v projektu o 72 (tj. o 1,8 %) a počet dětí o 341 421 (tj. o 60,4 %) díky rozšíření cílové skupiny o druhý stupeň základních škol,
- ve školním roce 2018/2019 se zvýšil počet škol v projektu o 29 (tj. o 0,7 %) a počet dětí o 14 882 (tj. o 1,6 %).

Žáci dostávali v souladu sVnitrostátní strategií ČR a s přihlédnutím kVýživovým doporučením Ministerstva zdravotnictví pro obyvatele ČR zvláště produkty mírného pásma. Preferovány by měly být zejména domácí druhy ovoce, zeleniny a 100% ovocné a zeleninové šťávy a pyré. Nutnost doplňovat sortiment ovoce exotickými druhy bylo považováno za zpestření a rozšíření znalostí v rámci vzdělávacího obsahu zejména v návaznosti na přírodovědná a zeměpisná témata na prvním stupni základní školy.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/39, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení.

Nařízení Komise (EU) 2017/40, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení, a mění NK (EU) č. 907/2014.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (ERHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení NR (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, které nahradilo v roce 2017 nařízení vlády č. 478/2009 Sb.

6.3 Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech producentů v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny v EU a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a

- **prováděcí nařízení Komise (EU) č. 594/2013**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 543/2011, pokud jde o obchodní normy v odvětví ovoce a zeleniny, a kterým se uvedené prováděcí nařízení opravuje.

a) Zrušení některých obchodních norem

Došlo ke zrušení celkem 26 norem, v platnosti zůstalo pouze 10 zvláštních obchodních norem. Zvláštní obchodní normy platí pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. V případě absence obchodní normy EU je možno použít ČSN, avšak pouze pro produkty země původu ČR.

Zvláštní obchodní normy platné pro:

jablka; hrušky; kiwi; broskve a nektarinky; saláty, endivii kadeřavou letní a endivii zimní; citrusové plody; jahody, papriku zeleninovou; rajčata; stolní hrozny révy vinné.

b) Vznik nové obchodní normy tzv. „Všeobecné obchodní normy“

Všeobecná obchodní norma byla zavedena pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje zvláštní obchodní norma EU. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % početních nebo hmotnostních produktů nesplňujících min. požadavky na jakost). V rámci této odchylky smí celkem nejvýše 2 % sestávat z produktů postižených hnilobou.

c) Další změny

Zahrnují např. změnu hmotnosti maloobchodního balení čerstvého ovoce a zeleniny obsahující směs různých druhů z 3 na 5 kg a změnu označování, kdy země původu mohou být nahrazeny dle potřeby jedním z následujících označení:

- směs ovoce a zeleniny z EU,
- směs ovoce a zeleniny nepocházející z EU,
- směs ovoce a zeleniny pocházející z EU i mimo EU.

6.4 Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny

Dne 6. 8. 2014 bylo vyhlášeno Ruskou federací embargo na dovoz vybraných zemědělských produktů z EU a dalších států (USA, Kanada, Austrálie, Norsko) do Ruska v délce trvání jednoho roku. Konkrétně je zákaz uvalen na dovoz hovězího, vepřového a drůbežího masa, soleného masa a masných výrobků, dále na dovoz ryb, korýšů, měkkýšů, mléka a mléčných výrobků, ovoce a zeleniny, sladového výtažku a potravinových přípravků. Komise vydala 29. 8. 2014 **nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 932/2014**, kterým se stanovila dočasná mimořádná podpůrná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. Toto nařízení řeší podporu pro členy i nečleny organizací producentů produkujících *rajčata, mrkev, zelí, papriku, květák, brokolici, okurky, houby, jablka, hrušky, švestky, bobulové ovoce, stolní hrozny a kiwi*, kteří v období od 18. 8. do 30. 11. 2014 prováděli buď stažení z trhu, nesklízeli nebo sklízeli nezralé produkty. Celková výše podpory pro členské státy EU byla stanovena na 125 mil. €. Z důvodu nemožnosti překročit tento limit pozastavila Komise dne 10. 9. 2014 přijímání žádostí členských států.

Dne 29. 9. 2014 vydala **Komise nové nařízení (EU) č. 1031/2014,** které umožnilo pokračování stabilizace trhu. Opatření je cíleno především na ty členské státy, které exportovaly do Ruska v posledních třech letech. Podpora vychází z množství produkce dříve exportovaného. Pro zmírnění sekundárních dopadů má všech 28 států navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů.

ČR měla možnost využít podporu na množství 3 000 t jednoho nebo více stanovených produktů. Toto opatření mělo platnost do konce června 2015.

Dne 25. června 2015 byl ruský zákaz prodloužen do 5. srpna 2016. Na základě toho vydala Komise nové **NK (EU) 2015/1369**, kterým se mění NK (EU) č. 1031/2014 a kterým se stanovila další dočasná mimořádná podpůrná opatření pro producenty ovoce a zeleniny. Nařízení bylo opět cíleno na ty členské státy, které v minulých letech exportovaly do Ruska. Všech 28 států mělo navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů. Seznam produktů byl rozšířen *o pomeranče, klementinky, mandarinky, citróny, broskve a nektarinky*. O podporu mohli žádat členové i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, sklízení nezralého ovoce a zeleniny nebo jejich nesklízení, provedené v období do 30. června 2016. ČR v roce 2015 neuplatnila pravidlo „kdo dřív přijde, ten dřív dostane“, ale byl stanoven termín 30. dubna 2016, do kterého se přijímaly žádosti.

Mimořádná opatření na základě prodloužení ruského zákazu pokračovala i v období 2016/2017. Novým NK v přenesené pravomoci **(EU) 2016/921** se stanovila další dočasná mimořádná podpůrná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. Nařízení bylo cíleno na 16 členských států, tradičních vývozců do Ruska. Všech 28 států mělo navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů. Do seznamu produktů byly nově přidány *třešně a tomely*. O podporu mohli žádat členové

i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, sklízení nezralého ovoce a zeleniny nebo jejich nesklízení, provedené v období do 30. června 2017.

Mimořádná opatření pokračovala i v období 2017/2018 **novým NK 2017/1165.** Tato opatření se tentokrát vztahovala pouze na trvalé plodiny, v našem klimatickém pásu pro peckové ovoce, jablka a hrušky. ČR měla možnost požádat o podporu na 2 000 t všech produktů, na které se mimořádná opatření vztahovala. O podporu mohli žádat členové i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, sklízení nezralého ovoce a zeleniny nebo jejich nesklízení, provedené v období do 30. června 2018. Opět se neuplatňovalo pravidlo „kdo dřív přijde, ten dřív dostane", ale byl stanoven termín 30. dubna 2018, do kterého SZIF přijímal předběžná oznámení.

Mimořádná opatření a podpory EU nebudou pro další období už prodloužena.

7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále pak v NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891 a NK (EU) 2017/892, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jedná se např. o úkony spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentské sféry s institucemi EU, včetně vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: **http://www.szif.cz**.

a) Přehled o předběžně uznaných seskupení producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP) včetně nadnárodních OP a SOP, které byly uznány na základě žádosti o uznání. OP/SOP ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891, NK (EU) 2017/892NEPR (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů, a dále fungovat v souladu s těmito nařízeními.

Finanční podpora je poskytována registrovaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagaci, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 % nákladů na prováděná opatření operačního programu z rozpočtu EU. Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů ve čtvrtletních, pololetních nebo ročních obdobích.

- **V roce 2006** byly v ČR **čtyři registrované organizace producentů** (OP) s operačním programem, a to:

  CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice; Odbytové družstvo LITOZEL, Bohušovice n. Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice,

  a **čtyři předběžně registrované skupiny producentů (SP) s plánem k dosažení uznání:**

  EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice, Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny, Synkov-Slemeno.

- **V roce 2007** se rozšířil počet registrovaných **OP na pět**, kdy podmínky registrace splnilo Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný, a **sedm předběžně registrovaných SP** (nově registrovány Odbytové družstvo Polabí, Přerov n/Labem; OZC Jizera, Předměřice n/Jizerou; Družstvo BRAMKO CZ, Semice).

- **V roce 2008** podmínky pro řádné uznání za OP nově splnily tři předběžně uznané SP (Družstvo producentů rajčat, Podivín; EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; Družstvo BRAMKO CZ, Semice). Jedné organizaci producentů (EKO-ODBYT, Slaný) byla odňata registrace pro neplnění podmínek (požádala si však znovu o registraci, která jí byla udělena) takže ke konci roku **počet řádně uznaných OP činil 8**.

  Družstvo ZN FRUIT, Hodonice zaniklo a spojilo se s OP Jihomoravská zelenina, Velké Bílovice. Předběžně uznané jako SP bylo Odbytové Družstvo Ovoce Český ráj, Praha, Odbytové družstvo Berry, Břežany, M.O.Z. družstvo pěstitelů, Sedlnice a Bohemia Apple, družstvo, Tuchoraz, Český Brod, což znamená **celkem 7 předběžně uznaných SP**.

- **V roce 2009** bylo SP Východočeská zelenina, družstvo producentů zeleniny uznáno jako OP, **počet registrovaných OP tedy stoupl na 9.** Nově registrované bylo SP Zeltr, odbytové družstvo, Troubky, člen koncernu Zeltr, Nature Fruit, družstvo, Choustníkovo Hradiště a G´s Pěstitel, odbytové družstvo, Stratov, Lysá nad Labem – ke konci roku 2009 bylo tedy v ČR **9 předběžně uznaných SP**,
- **V roce 2010** bylo SP Odbytové družstvo Polabí uznáno jako OP. Počet **předběžně uznaných SP se tak snížil na 8 a počet uznaných OP stoupl na 10**,
- **V roce 2011** se **počet SP zvýšil na 9** přihlášením ZP Otice, počet **uznaných OP činil 10**.
- **V roce 2012** byly jako OP uznány družstvo OZC Jizera, odbytové družstvo ovoce Český ráj, odbytové družstvo Berry a M.O.Z. družstvo pěstitelů, čímž se ke konci roku 2012 zvýšil počet **uznaných OP na celkových 14**. Přihlášením dalšího družstva Suchá Loz činil **počet předběžně uznaných SP 6**,
- **V roce 2013** činil počet **uznaných OP 15** a počet **předběžně uznaných SP 6**.
- **V roce 2014** bylo v ČR **uznáno 18 OP**, počet **předběžně uznaných SP** se tím snížil na **dva subjekty** (ZP Otice, OD Suchá Loz) a dále byla uznána jedna nadnárodní organizace producentů Družstvo BRAMKO CZ.
- **V roce 2015** je v ČR **uznáno 19 OP** (nově odbytové družstvo Mochov), z toho jedna uznaná nadnárodní OP; předběžně uznaných SP jsou 2.
- **V roce 2016** je **uznáno 19 OP** (odbytové družstvo Mochov skončilo), z toho je jedna uznaná nadnárodní OP, předběžně uznaných SP činí 2.
- **V roce 2017** je **uznáno 23 OP** (nově ZP Otice, odbyt s.r.o., OD Suchá Loz, Piletice, odbytové družstvo, Čerstvě utrženo, družstvo), z toho je jedna uznaná nadnárodní OP.
- **V roce 2018** je **uznáno 22 OP (činnost ukončilo odbytové družstvo ZELTR)**, z toho jedna uznaná nadnárodní OP.
- **V roce 2019 (k 31. 8.)** je uznáno 21 OP (činnost ukončilo odbytové družstvo JIHOFRUKT), z toho jedna uznaná nadnárodní OP.

Finanční podpora pro OP a SP ovoce a zeleniny (tj. od 1. 1.–31. 12. daného roku) v Kč

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (do 31.8.)
Finanční podpora pro OP	48 519 902	71 706 511	79 014 947	83 283 355	51 243 199	27 995 063
Finanční podpora předběžně uznaným SP[1)]	8 167 853	5 124 779	3 189 321	2 358 659	---	---

Poznámka: součet podpor pro OP a SP pěstujících ovoce a zeleninu

[1)] Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou, žádat je možno o semestrální nebo roční platbu v intervalu od data uznání. Na podpoře se podílí 25 % členský stát, 75 % jde ze zdrojů EU.

V roce 2018 organizace producentů (OP) ovoce a zeleniny v ČR (jejichž celkový počet producentů činil 195) disponovaly pěstební plochou dosahující celkem 11 032,8 ha (z toho výměra ovocných sadů činila 5 205,7 ha, výměra pro pěstování zeleniny 5 827,1 ha), ze kterých bylo vyprodukováno celkem 227 613,6 t ovoce a zeleniny v hodnotě 2 858 147 168 Kč. Organizovanost producentů ovoce tak dosahuje 40 % a producentů zeleniny 55 %.

Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu

NK v přenesené pravomoci (EU) č. 2016/1237 s platností od 1. října 2017 ruší povinnost dovozních licencí jak pro dovoz čerstvého ovoce a zeleniny, tak i výrobků z ovoce a zeleniny. Zrušení licenčních povinností se týká běžného dovozu za plné dovozní clo. Licenční povinnost nadále zůstane pro dovoz čerstvého nebo chlazeného česneku a prozatímně konzervovaných hub v rámci dovozních celních kvót řízených licencemi.

8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity ovoce:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

  58/2018 Sb., o doplňcích stravy a složení potravin (ruší vyhl. č. 225/2008 Sb. včetně č. 352/2009 Sb.),

  417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin, (ruší vyhl. č. 113/2005 Sb. včetně jejich pozdějších předpisů),

  231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků, ve znění pozdějších předpisů,

  172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění vyhl. č. 141/2017 Sb.,

  366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny,

  320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,

  252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů,

  133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu,

  54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb., 35/2012 Sb., 46/2014 Sb.,39/2018 Sb.,

  157/2003 Sb., o stanovení požadavků pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění vyhl. č. 650/2004 Sb., 291/2010 Sb., 153/2013 Sb.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

  44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními, ve znění NV č. 57/2019 Sb.,

  74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění vyhl. č. 128/2018 Sb.,

49/2017 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor,

48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění NV č. 126/2018 Sb., 292/2019 Sb.,

76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb.,236/2016 Sb., 18/2017 Sb., 49/2017 Sb., 29/2018 Sb., 57/2019 Sb.,

75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 63/2016 Sb., 236/2016 Sb., 47/2017 Sb., 49/2017 Sb., 315/2017 Sb., 28/2018 Sb., 59/2019 Sb.,

72/2015 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb., 49/2017 Sb., 43/2018 Sb.,

50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 185/2015 Sb., 423/2016 Sb., 48/2017 Sb., 49/2017 Sb., 427/2017 Sb., 293/2018Sb.,

307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (druhy zemědělské kultury), ve znění NV č. 61/2016 Sb., 407/2016 Sb., 312/2017 Sb.,

478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních, ve znění NV č. 157/2014 Sb., 166/2016 Sb., 74/2018 sb.,

83/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor PRV, a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 480/2009 Sb., zákona č. 179/2014 Sb.,

318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, ve znění NV č. 215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb., 341/2016 Sb., 425/2017 Sb.,

112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb., 107/2012 Sb., 332/2012 Sb., 50/2015 Sb., 61/2016 Sb., 426/2017 Sb.,

47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., 369/2010 Sb., 448/2012 Sb., 400/2013 Sb., 308/2014 Sb., 50/2015 Sb., 49/2017 Sb.,

257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění NV. č. 99/2005 Sb.,

69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění NV č. 512/2006 Sb., 96/2008 Sb.

242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb., 99/2008 Sb.),

241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb., 512/2006 Sb.,

159/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výrobky,

505/2000 Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění vyhl. č. 80/2012 Sb.,

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:

295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění,

17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin (ruší vyhl. č. 32/2012 Sb., a 326/2012 Sb.),

327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organizmů a dalších necílových organizmů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 428/2017 Sb.,

207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhl. č. 384/2011 Sb. a 334/2004 Sb.,

206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, ve znění vyhl. č. 17/2018 Sb.,

205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin,

215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhl. č. 159/2009 Sb., 76/2010 Sb., 442/2013 Sb., 104/2014 Sb., 207/2014 Sb., 11/2018 Sb.),

328/2004 Sb., o evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobu zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech SZIF, ve znění vyhl. č. 380/2011 Sb. a 328/2012 Sb.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb., 554/2005 Sb., 377/2005 Sb., 184/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 279/2013 Sb., 183/2017 Sb.,

Zákon č 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 178/2006 Sb. a 299/2007 Sb., 96/2009 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009Sb., 300/2009 Sb., 331/2010 Sb., 54/2012 Sb., 279/2013 Sb., 243/2016 Sb., 295/2017 Sb.,

- prováděcí předpisy:

96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu,

331/2017 Sb., o stanovení dalších odrůd ovocných druhů s úředně uznaným popisem, které se považují za zapsané do Státní odrůdové knihy, ve znění vyhl. 3/2018 Sb.,

129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění vyhl. č. 409/2013 Sb., 368/2015 Sb., 334/2017 Sb., 299/2018 Sb.,

61/2011 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění vyhl. č. 410/2013 Sb.,

378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění vyhl. č. 42/2014 Sb., 3/2018 Sb.,

332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění vyhl. č. 95/2018 Sb.,

449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhl. č. 125/2007 Sb., 320/2007 Sb., 11/2009 Sb., 446/2009 Sb., 389/2010 Sb., 404/2011 Sb., 290/2012 Sb., 430/2013 Sb., 91/2014 Sb., 362/2015 Sb., 208/2016 Sb., 70/2017 Sb., 117/2017 Sb., 166/2018 Sb.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:

437/2016 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě a změně vyhl. č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady a změně vyhl. č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a o změně vyhl. č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhl. č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady), ruší vyhl. č. 382/2001 Sb. a 504/2004 Sb.,

94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,

383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, změna vyhl. č. 41/2005 Sb., 294/2005 Sb., 341/2008 Sb., 351/2008 Sb., 478/2008 Sb., 61/2010 Sb., 170/2010 Sb., 93/2013 Sb., 35/2014 Sb., 27/2015 Sb., 83/2016 Sb., 387/2016 Sb.

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:

377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl. č. 131/2014 Sb., 229/2017 Sb.,

257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,

474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., 271/2009 Sb., 131/2014 Sb., 237/2017 Sb.,

275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., 400/2004 Sb., 335/2017 Sb.,

273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozborech vzorků hnojiv ve znění vyhl. č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence, ve znění vyhl. č. 400/2017 Sb.,

116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (ruší zákon č. 86/2002 Sb. a jeho prováděcí předpisy),

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití, ve znění zákona č. 50/2016 Sb., 104/2017 Sb., 183/2017 Sb.

Některé další související předpisy právního řádu ČR:

Vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhl. č. 344/2015 Sb., 432/2016 Sb., 403/2017 Sb., 288/2018 Sb.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění NV č. 288/2010 Sb., 368/2012 Sb., 365/2013 Sb., 155/2016 Sb., 178/2017 Sb., 143/2019 Sb.

Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění zákona č. 121/2000 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 296/2007 Sb., 188/2011 Sb., 350/2012 Sb., 303/2013 Sb., 340/2013 Sb., 344/2013 Sb., 228/2014 Sb., 225/2017 Sb.,

- prováděcí předpisy:

  441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), změna vyhl. č. 199/2014 Sb., 345/2015 Sb., 53/2016 Sb., 443/2016 Sb., 457/2017 Sb.

9. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v roce 2018

V roce 2018 byla inspektory Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) provedena kontrola zaměřená na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u čerstvého ovoce celkem u 290 kontrolovaných osob. V rámci 867 kontrol bylo v tržní síti zkontrolováno 1 638 šarží čerstvého ovoce, z nichž 191 šarží (11,7 %) nevyhovělo požadavkům na jakost nebo označování.

Největší počet nevyhovujících vzorků dle země původu byl zaznamenán u vzorků původem ze států EU (48,2 %), dále ze třetích zemí (45,0 %) a z ČR (6,8 %). Nejvíce nedostatků bylo zjištěno u bobulového ovoce (26,2 % nevyhovujících vzorků) a u jádrového ovoce, kdy 19,9 % odebraných vzorků bylo hodnoceno jako nevyhovující: Vyšší procento nevyhovujících vzorků bylo zjištěno rovněž u skupiny peckového (18,8 %), citrusového (17,8 %) a tropického ovoce (16,2 %).

Kontroly byly prováděny především v maloobchodě (62,1 % zkontrolovaných vzorků) a ve velkoskladech (15,8 %). Tomu odpovídal i počet vzorků čerstvého ovoce nesplňující požadavky na jakost či označování, kdy prakticky všechny nevyhovující vzorky byly zjištěny v maloobchodě.

Stále nejčastějším důvodem nevyhovujícího stavu hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení **minimálních požadavků na jakost vyplývající z NK (EU) č. 543/2011**, kdy se na plodech vyskytovala hniloba nebo plíseň, dále hluboké otlaky zasahující do dužniny. U osmi vzorků čerstvého ovoce nebyla dodržena deklarovaná hmotnost.

V případě **označování** se nedostatky stále opakují. Na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy a třídou jakosti. Častým zjištěním je rovněž klamavé označení země původu.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v roce 2018 dle místa kontroly

Skupina komodit	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	4	0,0	282	11,7	101	0,0	118	4,2	**505**	**7,5**
Peckové	5	0,0	149	22,1	50	4,0	42	2,4	**246**	**14,6**
Bobulové	4	0,0	216	22,2	59	3,4	58	0,0	**337**	**14,8**
Citrusové	0	0,0	269	12,6	37	0,0	74	0,0	**380**	**8,9**
Tropické	0	0,0	96	29,2	12	0,0	54	5,6	**162**	**19,1**
Subtropické	0	0,0	4	0,0	0	0,0	1	0,0	**5**	**0,0**
Ostatní	0	0,0	2	50,0	0	0,0	1	100,0	**3**	**66,7**
CELKEM	**13**	**0,0**	**1 018**	**17,4**	**259**	**1,5**	**348**	**2,9**	**1 638**	**11,7**
Původ zboží										
ČR	12	0,0	175	7,4	8	0,0	24	0,0	**219**	**5,9**
Třetí země	1	0,0	286	27,3	67	4,5	122	4,1	**476**	**18,1**
EU mimo ČR	0	0,0	546	15,8	184	0,5	200	2,5	**930**	**9,9**
Neuveden	0	0,0	11	0,0	0	0,0	2	0,0	**13**	**0,0**

Pramen: SZPI

Přítomnost **cizorodých látek**, a to především reziduí pesticidů, chemických prvků (dle **NK č. 1881/2006**, v platném znění, maximální limity reziduí stanovuje nařízení Evropského parlamentu a Rady **č. 396/2005, ve znění pozdějších předpisů)** byla ověřena u celkem 397 vzorků čerstvého ovoce. U sedmi z analyzovaných vzorků bylo zaznamenáno překročení hygienického limitu (3 vzorky chlorpyrifos, 1 vzorek bifenthrin, 1 vzorek formetanate, 1 vzorek etofenprox, 1 vzorek propargite). Jeden vzorek papáji nevyhověl na GMO.

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2018

Skupina komodit	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	14	7,1	86	0,0	128	3,9	233	7,3	181	13,8
Peckové	9	22,2	36	5,6	59	1,7	134	23,9	91	9,9
Bobulové	14	42,9	61	11,5	81	0,0	139	25,9	96	21,9
Citrusové	25	4,0	45	2,2	80	0,0	150	18,0	119	15,1
Tropické	0	0,0	32	28,1	51	3,9	72	31,9	38	15,8
Subtropické	0	0,0	0	0,0	1	0,0	2	0,0	2	0,0
Ostatní	0	0,0	2	50,0	0	0,0	2	50,0	2	50,0
Celkem	**62**	**16,1**	**262**	**7,6**	**397**	**2,0**	**732**	**18,6**	**529**	**15,1**

Pramen: SZPI

■ Skořápkové ovoce

V případě skořápkových plodů (především mandlí, arašídů, pistácií, lískových, vlašských, kešu, makadamových a pekanových ořechů) bylo v roce 2018 v tržní síti provedeno celkem 179 kontrol. Požadavky na jakost, zdravotní bezpečnost a označování byly hodnoceny u 248 vzorků skořápkových plodů, z nichž 40 vzorků nevyhovělo. Dle procentuálního vyjádření nevyhovujících vzorků dle země

původu bylo nejvyšší procento zaznamenáno u skořápkového ovoce původem ze třetích zemí (85 %), z EU (12,5 %) a také u skořápkového ovoce původem ze zemí neuvedených (12,5 %).

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v roce 2018 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	**13**	**7,7**	**179**	**18,4**	**9**	**11,1**	**47**	**10,6**	**248**	**16,1**
Původ zboží										
ČR	1	0,0	10	0,0	0	0,0	0	0,0	11	0,0
Třetí země	11	9,1	124	22,6	6	16,7	39	10,3	180	18,9
EU mimo ČR	1	0,0	37	10,8	2	0,0	8	12,5	48	10,4
Neuveden	0	0,0	8	12,5	1	0,0	0	0,0	9	11,1

Pramen: SZPI

Nejčastějším nedostatkem u skořápkového ovoce byla přítomnost plísní na povrchu a uvnitř skořápky ořechů. Nedostatky se projevovaly v nedodržení smyslových požadavků (vůně, chuť). V několika vzorcích byli přítomni škůdci nebo byla zjištěna malospotřebitelská balení s jádry skořápkových plodů poškozenými škůdci. Nevyhovující označování bylo zjištěno u 10 vzorků.

Na přítomnost **cizorodých látek** bylo odebráno a analyzováno celkem 45 vzorků. U jednoho vzorku byl zjištěn vyšší obsah soli, než bylo deklarováno.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v roce 2018

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	**20**	**15,0**	**79**	**2,5**	**45**	**2,2**	**127**	**22,0**	**27**	**37,0**

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky **NK (EU) č. 884/2014**, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny a **NK (ES) č. 669/2009**, kterým se provádí **nařízení EP a ER (ES) č. 882/2004**, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, v platném znění, bylo v roce 2018 dovezeno 147 zásilek skořápkových plodů (nejvíce zásilek pocházelo z Turecka, dále pak z Argentiny, Číny, USA a Ázerbájdžánu). V 18 případech byl proveden odběr vzorku a analýza na přítomnost aflatoxinů. Jedna zásilka nebyla propuštěna do volného oběhu z důvodu překročení maximálního limitu aflatoxinu B1.

▪ Certifikace čerstvého ovoce v roce 2017

V roce 2018 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny v souladu s požadavky nařízení Komise (EU) č. 543/2011. **Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při dovozu či vývozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí, jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami**. Inspektoři SZPI kontrolují jakost i označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách.

Osoba, která vyváží nebo dováží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) ze třetích zemí, je povinna tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez platného osvědčení o shodě není možné danou šarži propustit do volného oběhu. Vydávání osvědčení o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI ve znění pozdějších předpisů.

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě bylo v roce 2018 na jednotlivé inspektoráty hlášeno celkem 41 zásilek, z toho 14 zásilek tvořilo ovoce a 27 zásilek zeleniny. Inspektoři SZPI vystavili celkem 22 certifikátů (6 certifikátů vystaveno při dovozu čerstvého ovoce, 16 certifikátů při dovozu čerstvé zeleniny).

Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny byla provedena kontrola shody s obchodními normami u 3 zásilek zeleniny, na které byly vystaveny 3 certifikáty o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v I. pololetí roku 2019

V prvním pololetí roku 2019 bylo v rámci 491 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní bezpečnost a označování prověřeno celkem 807 vzorků čerstvého ovoce. Jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování byly z nich vyhodnoceny 2 vzorky. Dle procentuálního zastoupení hodnocených vzorků podle jejich země původu tvořily největší podíl vzorky z EU (58,5 %), dále vzorky pocházející ze třetích zemí (20,2 %) a z ČR (14,0 %).

Nevyhovění bylo zjištěno u vzorku mandarinek s nižším než stanoveným obsahem šťávy a u stolních hroznů byl zjištěn nadlimitní obsah reziduí pesticidu dicrotophos.

Přítomnost **cizorodých látek** (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena u celkem 187 vzorků čerstvého ovoce. U jednoho analyzovaného vzorku bylo zaznamenáno překročení hygienického limitu (hrozny z Peru - dicrotophos).

Počet kontrolovaných šarží ovoce dle místa kontroly v I. pololetí roku 2019

Skupina komodit	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	3	0,0	100	0,0	73	0,0	15	0,0	**191**	**0,0**
Peckové	2	0,0	41	0,0	14	0,0	0	0,0	**57**	**0,0**
Bobulové	15	0,0	204	0,0	89	1,1	2	0,0	**310**	**0,3**
Citrusové	0	0,0	158	0,6	38	0,0	5	0,0	**201**	**0,5**
Tropické	0	0,0	31	0,0	16	0,0	1	0,0	**48**	**0,0**
CELKEM	**20**	**0,0**	**534**	**0,2**	**230**	**0,4**	**23**	**0,0**	**807**	**0,2**
Původ zboží										
ČR	19	0,0	79	0,0	9	0,0	6	0,0	**113**	**0,0**
Třetí země	0	0,0	99	0,0	63	1,6	1	0,0	**163**	**0,6**
EU mimo ČR	0	0,0	312	0,3	148	0,0	12	0,0	**472**	**0,2**
Neuveden	1	0,0	44	0,0	10	0,0	4	0,0	**59**	**0,0**

Pramen: SZPI

- Skořápkové ovoce

V I. pololetí 2019 bylo provedeno 61 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní nezávadnost a označování skořápkového ovoce. Bylo zkontrolováno celkem 87 šarží, z nichž 4 nevyhověly požadavkům právních předpisů. Největší podíl odebraných vzorků tvořilo skořápkové ovoce původem z třetích zemí tvořilo zkontrolovaných šarží (71,3 %) a ze zemí EU (16,1 %).

U zkontrolovaných šarží skořápkových plodů byly ve dvou případech zjištěny nedostatky týkající se senzorické jakosti. Ve dvou případech byl zjištěn nadlimitní obsah aflatoxinu B1.

Při ověření zdravotní bezpečnosti skořápkových plodů jsou prováděny především analýzy na stanovení obsahu aflatoxinů. Bylo analyzováno 46 vzorků na obsah cizorodých látek.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v I. pololetí 2019

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	**1**	**0,0**	**2**	**0,0**	**46**	**4,3**	**7**	**28,6**	**0**	**0,0**

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky NK (EU) č. 884/2014, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny, a NK (ES) č. 669/2009, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, bylo v I. pololetí 2019 dovezeno 49 zásilek skořápkových plodů. Bylo odebráno sedm vzorků, u nichž byla provedena analýza na přítomnost aflatoxinů. Dva vzorky nevyhověly limitu pro obsah aflatoxinu B1 (lískové ořechy z Turecka, arašídy z Argentiny).

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce v roce 2018

V roce 2018 bylo inspektory SZPI provedeno 220 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování zpracovaného ovoce. Bylo odebráno celkem 309 vzorků, z nichž jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 33 vzorků, tj. 10,7 %. Nevyhovující vzorky pocházely nejčastěji ze třetích zemí (17 vzorků) a zemí EU (12 vzorků). K nejproblematičtějším náležely sušené ovoce (15 vzorků) a ovocné pomazánky (8 nevyhovujících vzorků).

Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků kontrolovaných ve výrobě, velkoobchodech a maloobchodech lze konstatovat, že četnost závad byla nejvyšší v maloobchodní síti (60,2 % zkontrolovaných vzorků).

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v roce 2018

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ovocné pomazánky	13	15,4	47	12,8	1	0,0	0	0,0	**61**	**13,1**
kompoty	1	0,0	11	0,0	1	0,0	0	0,0	**13**	**0,0**
proslazené a kandované ovoce	0	0,0	17	5,9	1	0,0	4	0,0	**22**	4,5
sušené ovoce	11	18,2	100	8,0	11	0,0	69	7,2	**191**	**7,9**
upravené chlazené ovoce	1	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,0	**2**	**0,0**
ost. ovocné výrobky	8	25,0	5	60,0	0	0,0	0	0,0	**13**	**38,5**
zmrazené ovoce	1	0,0	6	66,7	0	0,0	0	0,0	**7**	**57,1**
Celkem	**35**	**17,1**	**186**	**11,8**	**14**	**0,0**	**74**	**6,8**	**309**	**10,7**

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Původ zboží										
ČR	30	13,3	6	0,0	1	0,0	1	0,0	**38**	**10,5**
EU mimo ČR	0	0,0	49	22,4	1	0,0	5	20,0	**55**	**21,8**
Třetí země	5	40,0	116	9,5	12	0,0	68	5,9	**201**	**8,5**
Neuveden	0	0,0	15	0,0	0	0,0	0	0,0	**15**	0,0

Pramen: SZPI
Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Nejčastějším nedostatkem bylo nedostačující označování spotřebitelských obalů (nejčastěji nebyly informace uvedeny v češtině nebo byl špatně čitelný údaj o datu minimální trvanlivosti) a také porušení senzorických vlastností výrobků z ovoce či přítomnost škůdců. U jednoho vzorku rozinek byl zjištěn nedeklarovaný alergen oxid siřičitý, dva vzorky rozinek obsahovaly nadlimitní obsah ochratoxinu, v jednom vzorku fíků byl zjištěn obsah aflatoxinu. U dvou vzorků sušeného zázvoru deklarovaných jako bez cukru byly zjištěny přidané cukry. Jeden vzorek goji obsahoval nadlimitní obsah pesticidu carbofuran, v ovocné svačince konopné byl zjištěn nepovolený obsah THC. U ovocných pomazánek byla zjištěna nevyhovující refraktometrická sušina a dále obsah višní v džemu.

d) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce za I. pololetí roku 2019

V průběhu I. pololetí 2019 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 97 vzorků, nevyhovělo celkem 6 vzorků. Nejvíce nevyhovujících vzorků pocházelo ze třetích zemí (4 vzorky).

U tří vzorků rozinek byl zjištěn nadlimitní obsah ochratoxinu, další šarže rozinek obsahovala minerální olej jako nepovolenou přídatnou látku. Vzorek džemu nevyhověl na obsah ovocného podílu, další džem nesplnil senzorické požadavky.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v I. pololetí roku 2019

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Zpracované ovoce celkem	**27**	**0,0**	**58**	**5,2**	**12**	**25,0**	**0**	**0,0**	**97**	**6,2**
Původ zboží										
ČR	7	0,0	1	0,0	0	0,0	0	0,0	**8**	**0,0**
EU mimo ČR	0	0,0	12	0,0	2	50,0	0	0,0	**14**	**7,1**
Třetí země	3	0,0	29	6,9	9	22,2	0	0,0	**41**	**9,8**
Neuveden	17	0,0	16	6,3	1	0,0	0	0,0	**34**	**2,9**

Pramen: SZPI
Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

SVĚTOVÝ TRH

Trh s jablky v zemích mimo EU

Produkce jablek v Asii je nejvyšší ze všech kontinentů. Hlavní producentskou zemí je Čína, ale jsou zde i další velmi významné státy, jako je Írán, Indie a Japonsko, které produkují sice významné množství jablek, což se však projevuje na celosvětovém obchodu s čerstvými jablky jen minimálně. Prakticky celá produkce je spotřebována v místě produkce. V Severní Americe jsou po Číně druhým největším světovým producentem jablek USA, v Jižní Americe jsou to Chile, Brazílie a Argentina. Nepříznivý vývoj počasí v roce 2018 měl negativní dopad na produkci ovoce nejen v Evropě, ale i v některých tzv. třetích zemích, a to především v Číně, Mexiku, Japonsku.

Produkce jablek ve vybraných třetích zemích (tis. t)

Země	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (odhad)
Čína	39 683	40 923	42 613	43 882	44 500	31 500	41 000
Turecko	2 681	2 109	2 466	2 852	2 004	3 090	3 548
Kanada	410	410	283	329	298	366	357
USA	4 732	5 185	4 538	5 114	4 737	4 941	5 389
Mexiko	522	350	717	714	714	660	670
Japonsko	742	816	812	765	778	758	-
Indie	1 915	2 497	2 134	2 872	2 120	2 870	-
Írán	3 035	2 412	2 500	2 799	2 680	2 400	-
Makedonie	113	85	70	101	100	150	120
Rusko	1 470	1 647	1 707	1 736	1 100	1 300	1 000
Bosna a Hercegovina	85	61	69	28	30	33	27
Bělorusko	145	160	155	155	125	150	120
Srbsko	332	317	356	400	400	460	490
Ukrajina	1 211	1 082	1 196	1 117	1 007	1 458	1 164

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2019

V roce 2018 dosáhla produkce jablek v zemích jižní hemisféry necelých 5,2 mil. t jablek, tj. o téměř 3 % méně oproti předchozímu roku. Vysoká byla sklizeň jablek v hlavní producentské zemi této oblasti – v Chile, meziročně vyšší úrodu jablek zaznamenali jen na Novém Zélandu a Argentině. První odhady produkce v roce 2019 jsou většinou příznivé, avšak vzhledem k poklesu produkce v hlavních producentských zemích – Chile a Brazílii – bude celková sklizeň jablek v této oblasti meziročně nižší v objemu cca 5,1 mil. t.

Produkce jablek v zemích jižní hemisféry (tis. t)

Země	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (odhad)	2019/2018 (%)
Argentina	776	744	760	774	545	557	608	+9
Austrálie	289	275	309	301	306	292	318	+9
Brazílie	1 063	1 165	1 145	826	1 329	1 094	1 016	-7
Chile	1 755	1 667	1 708	1 635	1 675	1 761	1 665	-5
Nový Zéland	550	478	554	539	506	576	591	+3
Jižní Afrika	907	794	924	902	940	884	928	+5
Celkem	**5 331**	**5 126**	**5 400**	**4 977**	**5 300**	**5 165**	**5 126**	**-1**

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2019

Produkce ovoce v zemích EU

Celková produkce jablek v EU se v roce 2019 odhaduje na 10,6 mil. t, což znamená 20% pokles v porovnání s rokem 2018 a 8% pokles oproti tříletému průměru. Důvodem je opět nepříznivý průběh počasí, tzn. pozdní jarní mrazy, avšak zejména nedostatek dešťových srážek. Produkce jablek v zemích východní a střední Evropy byla postižena květnovými jarními mrazy dost výrazně, což znamená v souhrnu až 41% ztrátu v porovnání s rekordní sklizní jablek v roce 2018. Pozdní jarní mrazy zde způsobily značné škody nejen na produkci jablek, ale i dalšího ovoce. Extrémní vedra spojená se suchem, která nastoupila po jarních mrazech, měla zničující dopad na ovocné plody jak z hlediska kvantity tak i kvality.

Sklizeň jablek v **Polsku**, největším producentem jablek v rámci EU, je odhadována nižší o 44 %, tj. ve výši 2,7 mil. t. Další značný propad sklizně jablek se očekává v **Maďarsku** (-42 %) a **Rumunsku** (-25 %). Naproti tomu produkce jablek ve **Španělsku** bude pravděpodobně meziročně vyšší o 14 %, stejně tak ve **Francii** a **Portugalsku** očekávají zvýšení o 12 %, resp. o 15 %. Je však jisté, že sluneční úpal a nedostatek vláhy bude mít značný dopad na kvalitu ovoce.

Tržní produkce jablek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (odhad)	2019/18 (%)
Itálie	2 122	2 456	2 280	2 272	1 704	2 264	2 195	-3
Francie	1 576	1 444	1 674	1 515	1 424	1 477	1 652	+12
Německo	804	1 116	973	1 033	597	1 093	912	-17
Španělsko	464	505	482	495	480	476	542	+14
Nizozemsko	314	353	336	317	228	267	285	+7
Belgie	220	326	285	234	88	231	229	-1
Řecko	236	245	242	259	231	301	275	-9
Portugalsko	284	272	329	263	314	267	307	+15
Velká Británie	204	225	243	183	206	219	210	-4
Rakousko	155	188	177	40	67	184	144	-22
Dánsko	23	26	24	24	19	24	15	-38
Švédsko	17	16	21	20	18	32	20	-38
CELKEM EU-15	**6 419**	**7 172**	**7 066**	**6 655**	**5 376**	**6 835**	**6 786**	**-1**
Polsko	3 170	3 750	3 979	4 035	2 870	4 810	2 710	-44
Maďarsko	585	920	522	498	530	782	452	-42
ČR[1)]	121	131	156	126	102	145	113	-22
Bulharsko*	54	55	58	49	45	50	45	-10
Rumunsko*	387	382	336	327	230	425	319	-25
Litva	40	27	46	38	48	62	22	-65
Slovinsko	56	68	71	12	6	72	47	-35
Slovensko[1)]	46	48	46	21	32	44	37	-8
Lotyšsko	15	10	8	10	8	14	11	-21
Chorvatsko**	96	62	101	35	66	86	60	-30
CELKEM	**4 570**	**5 453**	**5 323**	**5 151**	**3 937**	**6 490**	**3 816**	**-41**
CELKEM EU-28	**10 989**	**12 625**	**12 389**	**11 806**	**9 313**	**13 325**	**10 602**	**-20**

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2019, ŠÚ SR, ÚKZÚZ Brno
Poznámka: [1)] produkce jablek z intenzivních sadů,
* Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007,
** Chorvatsko je členem EU od července 2013

Celková produkce **hrušek** se v roce 2019 odhaduje v porovnání s předchozím rokem nižší o 14 % v objemu necelých 2,2 mil. t. Významný propad úrody signalizují zejména v Itálii, Belgii, Francii, Německu a Portugalsku.

Tržní produkce hrušek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (odhad)	2019/18 (%)
Itálie	726	736	764	681	738	730	511	-30
Španělsko	403	400	344	311	331	298	311	+4
Francie	157	131	155	138	133	134	115	-14
Portugalsko	162	203	134	113	186	162	152	-6
Belgie	315	374	369	322	310	369	331	-10
Nizozemsko	327	349	349	374	330	402	379	-6
Německo	34	45	43	36	23	45	37	-18
Rakousko	54	51	51	24	46	111	108	-3
Řecko	32	37	60	47	59	60	55	-8
Velká Británie	26	24	25	27	23	23	20	-13
Dánsko	6	6	6	6	5	6	4	-33
Švédsko	1	1	1	1	1	2	1	-50
CELKEM EU-15	**2 243**	**2 357**	**2 301**	**2 080**	**2 185**	**2 342**	**2 024**	**-14**
Polsko	65	50	80	55	40	70	67	-4
Maďarsko	36	40	33	38	35	38	32	-16
Slovinsko	3	4	4	1	0	5	1	-80
Bulharsko*	3	2	3	2	3	3	2	-33
Rumunsko*	24	17	13	16	12	21	17	-19
ČR[1)]	7	4	10	7	4	7	7	0
Slovensko[1)]	1	0	1	0	1	1	1	0
Chorvatsko**	3	2	2	1	6	4	3	-25
Lotyšsko	0	1	0	0	0	0	0	0
CELKEM	**142**	**120**	**146**	**120**	**101**	**149**	**130**	**-13**
CELKEM EU-28	**2 329**	**2 445**	**2 393**	**2 210**	**2 288**	**2 491**	**2 154**	**-14**

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2019, ŠÚ SR, ÚKZÚZ Brno
Poznámka: - údaje nejsou k dispozici,
[1)] produkce hrušek z intenzivních sadů,
* Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007,
** Chorvatsko je členem EU od července 2013

Produkce broskví

Celková produkce broskví a nektarinek v roce 2019 se v **zemích EU** očekává ve výši 4,1 mil. t, což je meziroční nárůst o 6,4 %, avšak v porovnání s rokem 2017 se jedná o sklizeň o 5 % nižší. Produkce ve **Španělsku** dosáhne navzdory oblastním škodám, způsobeným jarními mrazy, objemu cca 1,6 mil. t, tj. o 9 % více než v předchozím roce. Nepříznivé počasí nejvíce poškodilo produkci broskví a nektarinek v **Řecku**. Odhaduje se, že pokles bude až 6% a sklizeň nepřesáhne 910 tis. t. Naproti tomu **v Itálii a Francii** produkce broskví a nektarinek vzrostla o 12,6 %, resp. o 10,4 %, a dosáhla výše 1,3 mil. t, resp. 203 tis. t.

Produkce bobulového ovoce

Ceny borůvek, ale i ostatních bobulovin, se v roce 2019 zvyšovaly ve všech hlavních producentských zemích díky nedostatku této suroviny pro zpracovatelský průmysl. Očekávání zpracovatelů zmařil nepříznivý vývoj počasí; velké sucho a mrazy poznamenaly jak množství, tak i kvalitu sbíraného bobulového ovoce.

Zatímco pěstitelé napříč zeměmi Evropy uvádějí v roce 2019 prudký pokles produkce bobulovin vlivem mrazů a sucha, produkce kultivovaných borůvek v Polsku se zvýšila o 30 %. Velká část sklizně není výsledkem vyšších výnosů, ale zvýšením pěstebních ploch jako reakce na vysokou domácí i zahraniční poptávku po zmrazených produktech. Produkce borůvek v Polsku se během posledních dvou let zvýšila ze 4 tis. t na 25 tis. t a Polsko je tak po Španělsku svým 24% podílem na produkci borůvek v rámci zemí EU druhým největším pěstitelem kultivovaných borůvek.

Celková úroda jahod v Polsku byla v porovnání s předchozími dvěma roky nižší. Polsko tak pravděpodobně ztrácí evropské prvenství ve vývozu zmrazených jahod, navíc obchodníci se ohlíží po nové a levnější nabídce zboží, a to např. z Maroka a Egypta. Egypt usiluje o to stát se světovou jedničkou v obchodu se zmrazenými jahodami, což potvrzuje vývozem zmrazených jahod v objemu 88 tis. t během 4 měsíců roku 2019, tj. o 55 % více než za stejné období předchozího roku.

Polsko je rovněž největším producentem malin v rámci EU a pátým ve světě po Rusku, Mexiku, Srbsku a USA. Pěstební plochy se pohybují od 27–29 tis. ha s produkcí v rozmezí 105–129 tis. t, přičemž většina produkce, zejména zmrazené, je určena pro export. V roce 2018 bylo z Polska vyvezeno 49 tis. t zmrazených malin, a to zejména do Německa, Belgie, Velké Británie a Francie. Vývoz čerstvých malin je mnohem nižší, kolem 11 tis. t, a směřuje na trhy Německa a Nizozemska.

Produkce ovoce v Polsku

V roce 2019 je celková produkce ovoce v **Polsku** odhadována nižší o 25 % v objemu cca 3,4 mil. t jako následek sucha a jarních mrazů, které ještě nedostatek vody umocnily. Ztráty na výnosech byly poněkud vykompenzovány vstupem mnoha výsadeb do plodného stádia. Nejhůře postižené byly meruňkové sady, ale počasí mělo značně negativní dopady i na výnosy jablek, třešní a švestek. Produkce jablek je odhadována v objemu 2,7 mil. t, třešní ve výši 43 tis. t, což je v porovnání s předchozím rokem téměř 28% pokles. Produkce švestek v objemu kolem 95 tis. t znamená více jak 20% pokles. Sklizeň hrušek je odhadována na 67 tis. t, což je cca o 4 % méně.

Produkce ovoce na Slovensku

Celková výměra registrovaných ovocných sadů v roce 2018 mírně klesla na 6 716 ha, z toho výměra intenzivních sadů dosahovala 4 826 ha. Vzhledem k příznivým klimatickým podmínkám v roce 2018 dosáhla produkce ovoce 51,6 tis. t, což je meziroční zvýšení o více než 35 %. Nejvíce stoupla produkce rybízů a slivoní, dále rovněž vlašských ořechů, hrušek a jablek.

Dovoz čerstvého ovoce na Slovensko se v roce 2018 byl téměř stejný jako v předchozím roce a dosáhl celkových 271,4 tis. t. V dovozech dominovaly tradičně banány, citrusové ovoce, jablka a hrušky. K nejvýznamnějším dodavatelům čerstvého ovoce náleželo Německo, Španělsko, Itálie, Řecko, ČR a Polsko. Vývoz ovoce (včetně reexportu) se meziročně zvýšil o 16 % na objem 64,4 tis. t., a to především banány, jablka a hrušky. Nejvíce bylo vyváženo ovoce do ČR a Maďarska. Záporné saldo zahraničního obchodu s čerstvým ovocem ve finančním vyjádření se meziročně snížilo o 5 % na 223,1 mil. €.

PRODUKCE OVOCE V ČR

Celková výměra ovocných sadů v ČR zaznamenala v roce 2019 pokles, k 31. 5. dosahuje podle ČSÚ 16 886 ha, tj. o 554 ha méně. Největší plochy sadů se nacházejí v kraji Jihomoravském (3 210 ha, tj. meziroční pokles o 77 ha), Středočeském (3 106 ha, meziroční snížení o 205 ha), následuje kraj Královéhradecký (1 988 ha) a Ústecký (1 787 ha).

Po předchozích dvou letech, kdy sklizeň ovoce byla negativně ovlivněna pozdními jarními mrazy, přinesl rok 2018 extrémně vysoké teploty a katastrofální nedostatek dešťových srážek. Od února 2018 byl na většině území ČR pozorován srážkový deficit, který pak v průběhu vegetace zásadním způsobem ovlivnil sklizeň ovoce u téměř všech ovocných druhů. Toto sucho způsobilo velké škody rovněž v ovocném školkařství, na porostech jahodníku a negativně ovlivnilo i nově zakládané sady (jarní výsadby).

Celková produkce ovoce v roce 2018 dle ČSÚ dosáhla 384,2 tis. t, což je v porovnání s velmi nízkou sklizní předchozího roku nárůst o 47 %, avšak v porovnání s pětiletým průměrem již jen o 19 %. Produkce jablek, která činila 66% podíl na celkové sklizni ovoce, byla meziročně vyšší o 46 % v objemu 253,4 tis. t. Avšak značná část ovoce byla poškozena vysokou intenzitou slunečního svitu a vysokými teplotami (popálení slupky plodů). Vzhledem k extrémnímu průběhu vegetace nebylo velké množství ovoce vůbec sklizeno z důvodu rozsáhlých kvalitativních škod (sesychání plodů přímo na stromech a keřích, drobné plody netržní jakosti). Velký podíl sklizeného ovoce byl využitelný jen na zpracování. Naproti tomu rekordní sklizeň zaznamenaly švestky, broskve, meruňky a višně.

Poškození produkce ovoce suchem vykazovala celá oblast středních, severních, severovýchodních a severozápadních Čech a oblast střední Moravy. Deficit vody nebylo možné plně saturovat ani pomocí kapkové závlahy, kde se i na zavlažovaných porostech projevila významná poškození.

V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, bylo v roce 2018 sklizeno 177,8 tis. t ovoce, což je v porovnání s předchozím rokem nárůst o 49 %, avšak vlivem nepřízni počasí mohlo být pro přímý konzum uplatněno pouze 51 % úrody (tj. 91,8 tis. t).

Celková sklizeň ovoce v roce 2018			**385 116 t**[1)]		
z toho:					
produkční sady[2)]	**180 178 t**	**47 %**	**extenzivní sady**	**204 938 t**	**53 %**
- konzumní ovoce	91 787 t	51 %	- pro zpracování	29 950 t	15 %
- pro zpracování	73 132 t	40 %	- samozásobení	113 145 t	55 %
- neuplatněno	15 259 t	9 %	- neuplatněno	61 843 t	30 %

Poznámka: [1)] údaj včetně produkce malin;
[2)] údaj včetně produkce jahod

Celkový počet stromů, keřů v ČR (ks)

Ovocný druh	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jabloně	17 316 094	17 184 310	17 597 834	16 448 389	15 971 348	16 155 689	15 976 827
Hrušně	1 930 953	1 828 624	1 832 224	1 824 329	1 788 020	1 754 167	1 764 056
Broskvoně	1 216 122	1 103 886	1 078 993	1 008 849	956 202	912 792	858 697
Meruňky	1 360 652	1 326 278	1 333 979	1 299 078	1 304 799	1 313 402	1 275 764
Švestky pravé	2 141 273	2 158 231	2 213 077	2 217 722	2 148 744	2 148 946	2 155 613
Třešně	1 376 517	1 417 394	1 420 157	1 429 460	1 394 524	1 394 412	1 391 262
Višně	1 095 774	1 055 300	1 121 086	1 073 943	1 077 398	1 062 230	1 063 090
Ostatní švestky, slívy, renklódy	1 445 655	1 254 963	1 229 976	1 189 769	1 144 170	1 006 611	1 006 614
Angrešt	1 320 344	1 276 744	1 275 345	1 252 041	1 150 158	1 144 110	1 124 823
Rybíz	9 092 092	8 834 069	8 614 825	8 423 691	7 836 388	7 746 634	7 671 189
Ořešáky vlašské	651 419	654 116	651 842	637 109	635 711	623 358	622 854
POČET CELKEM (bez jahod)	**38 946 895**	**38 093 915**	**38 369 338**	**36 804 380**	**35 407 462**	**35 262 351**	**34 910 789**
Jahody (ha)	1 789	1 643	1 779	1 688	1 878	1 816	1 823

Pramen: ČSÚ
Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Celková sklizeň ovoce v ČR (t)

Ovocný druh	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jablka	201 486	194 488	207 990	259 165	209 590	174 023	253 431
Hrušky	15 688	17 250	12 351	23 765	17 001	10 604	19 262
Broskve	6 506	9 502	7 310	11 796	3 620	3 902	8 073
Meruňky	5 089	12 506	6 722	6 427	3 883	4 082	9 196
Švestky pravé	14 811	20 134	23 392	33 094	28 590	19 625	37 476
Třešně	10 026	7 492	10 696	9 918	9 926	8 912	10 050
Višně	6 085	8 017	7 124	8 340	9 436	6 813	9 508
Ostatní švestky, slívy, renklódy	10 438	11 551	12 921	12 343	8 652	7 229	11 477
Angrešt	2 626	2 274	3 992	3 084	2 999	3 127	2 178
Rybíz	14 792	15 225	15 937	16 423	11 689	10 614	11 748
Ořechy vlašské	5 298	4 982	6 270	7 072	4 270	3 963	4 945
OVOCE CELKEM (bez jahod a malin)	**292 845**	**303 421**	**314 705**	**391 427**	**309 656**	**252 894**	**377 343**
Jahody	7 190	7 969	10 331	9 691	9 271	8 257	6 822

Pramen: ČSÚ
Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Výnos ovoce v ČR v kg/strom, keř

Ovocný druh	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jabloně	11,64	11,32	11,82	15,76	13,12	10,77	15,86
Hrušně	8,12	9,43	6,74	13,03	9,51	6,05	10,92
Broskvoně	5,35	8,61	6,77	11,69	3,79	4,27	9,40
Meruňky	3,74	9,43	5,04	4,95	2,98	3,11	7,21
Švestky pravé	6,92	9,33	10,57	14,92	13,31	9,13	17,39
Třešně	7,28	5,29	7,53	6,94	7,12	6,39	7,22
Višně	5,55	7,60	6,35	7,77	8,76	6,41	8,94
Ostatní švestky, slívy, renklódy	7,22	9,20	10,51	10,37	7,56	7,18	11,40
Angrešt	1,99	1,78	3,13	2,46	2,61	2,73	1,94
Rybíz	1,63	1,72	1,85	1,95	1,49	1,37	1,53
Ořešáky vlašské	8,13	7,62	9,62	11,10	6,72	6,36	7,94
Jahody (t/ha)	4,02	4,85	5,81	5,74	4,94	4,55	3,74

Pramen: ČSÚ
Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Situace na trhu ČR s jablky v marketingovém roce 2018/2019

Sezóna 2018/2019 byla mimořádně složitá a byla zásadně ovlivněna velmi vysokou úrodou jablek v EU (13,3 mil. t), a to zejména nadprodukcí v Polsku (4,8 mil. t). V kontextu se stále trvajícím embargem Ruska na dovoz ovoce tak nabídka, zejména konzumních jablek, po celé období převažovala nad poptávkou. Na evropském trhu tak bylo o více než 2 mil. t jablek více než je průměr posledních let. S ohledem na ruské embargo byly však neprodejné a tak skončily na zpracování. Trh s jablky se tak téměř zhroutil, a to jak u konzumních jablek, tak i u jablek určených na zpracování.

Tato situace negativně ovlivnila ceny jablek pro celou produkci. Ceny zemědělských výrobců (farmářské ceny) konzumních jablek od sklizně klesaly až do konce sezóny a skladováním se ekonomika produkce ovoce ještě zhoršovala.

V ČR vypadal začátek sezóny 2018 slibně, zejména proto, že z předchozího roku nebyly v EU žádné zásoby jablek. Téměř na celém území republiky se nevyskytovaly jarní mrazy a tak po dvou předchozích letech nevznikly z těchto příčin žádné škody. V průběhu vegetace se však velkým problémem stalo sucho – téměř zanedbatelné úhrny srážek a dlouhá období s velmi vysokými teplotami, což způsobilo kvalitativní škody na úrodě. Velká část úrody nedorostla do požadovaných velikostí a místo na konzum musela být prodána jen na zpracování za nízké ceny. Deficity srážek i vliv vysokých teplot byl takový, že škody suchem vznikaly i na některých plochách s kapkovou závlahou, kde nestačily zdroje vody.

Celková sklizeň jablek v ČR se v roce 2018 zvýšila v porovnání se slabou úrodou předchozího roku až o 46 % na 253,4 tis. t, z toho z produkčních sadů pocházelo 144,9 tis. t jablek. Na celkové sklizni ovoce z produkčních sadů se jablka podílela více než 81 %. Celkové tržby za ovoce z těchto sadů činily 1,2 mld. Kč, což je v porovnání s rokem 2018 pokles o 19 %. To svědčí o vyšším podílu jablek na zpracování a také o dramatickém propadu cen jablek s negativním vlivem na ekonomiku pěstování jablek.

Pro sezónu 2018/2019 bylo v ČR k 1. listopadu naskladněno 68,2 tis. t jablek, tj. meziročně o 51 % více. Celková skladovací kapacita tak mohla být využita z 63 %. V obchodní síti se v marketingovém roce 2018/2019 prodalo celkem 103 tis. t jablek (z toho 59 900 t tuzemských konzumních jablek). Podíl tuzemských jablek na trhu se zvýšil ze 36 % na 58 % a byl jeden z nejvyšších za poslední roky. Výrazněji poklesly prodeje přímo od pěstitelů a na farmářských trzích, zejména kvůli vyššímu samozásobení.

Dovozy konzumních jablek do ČR výrazně poklesly o 32 % (tj. o 24 tis. t). Z toho lze předpokládat, že v roce 2018 došlo k mírnému zvýšení spotřeby jablek.

Produkce jablek v ČR je v rámci celého ovocnářství nejdůležitější. Jablka ze sklizně roku 2018 tvořila 86 % veškeré produkce ovoce, jejich podíl na tržbách ovocnářských podniků se však meziročně snížil na 49,5 %.

Jablka jsou významnou komoditou, jejíž rentabilita je přímo úměrná k rentabilitě celého ovocnářství. Z těchto důvodů je nutné komoditu jablka považovat za hlavní a citlivou komoditu sektoru ovocnářství. Dlouhodobě je vykazována záporná obchodní bilance u konzumních jablek, která se v posledních letech prohlubuje. Komodita jablka je u nás přímo ovlivněna produkcí jablek v Polsku, jako jednoho z nejvýznamnějších producentů jablek v rámci EU. Zásoby jablek ze sklizně roku 2018 jsou v EU před novou sklizní roku 2019 velmi vysoké a budou negativně ovlivňovat ceny jablek na trhu v podzimním období.

Stav ovocných dřevin v ČR v průběhu marketingového roku 2018/2019

Rok 2018 byl velmi suchý a teplý, což se projevilo nejen na velikosti ovoce, ale také na celkovém snížení vitality ovocných sadů. Listopad a prosinec roku 2018 přinesl větší srážkové úhrny, ale i tak činily celkové roční úhrny srážek často jen okolo 50–60 % úhrnu předchozího roku. Větší srážky přinesly i první 2 měsíce roku 2019, ale výraznější sněhová pokrývka napadla pouze ve vyšších oblastech a zejména pak v horských oblastech, kde výška sněhové pokrývky dosahovala rekordních hodnot. Naproti tomu v nížinách nebyla na většině území sněhová pokrývka příliš významným zdrojem vody pro nadcházející jarní měsíce. Průběh zimy byl od konce listopadu do února celkem plynulý, mírný, bez výraznějších střídání teplot a poškození porostů zimními mrazy.

S nástupem března nastoupilo opět velmi suché, a později i velmi teplé, výsušné počasí. Květnové dešťové srážky významně zlepšily vegetační stav u mělce kořenících kultur (drobné ovoce, školky, jahodník), ovšem ve dnech 12.4.–19.4. a 5.5.–9.5. 2019 zasáhly území republiky mrazové vlny s poklesem teplot až k -11 °C. Největší poškození bylo zaznamenáno v západních Čechách, kde došlo k 80–100% ztrátám na úrodě. Velké bylo rovněž poškození ovoce v severních a severovýchodních Čechách. V oblasti Čech byly zasažené zejména jabloňové výsadby. Na Moravě byly lokálně silně poškozené i sady teplomilných peckovin, především meruněk (poškození bylo často umocněno prouděním mrazivého větru). Dřívější ukončení zimy a nástup vysokých teplot vedlo k předčasnému ukončení dormance, dřívějšímu nástupu kvetení s následným poškozením jarními mrazy. K lokálnímu, avšak velmi významnému poškození násady ovoce, došlo ve všech pěstitelských oblastech a část produkce ovoce (zejména jádrovin) vykazuje ve zvýšené míře kvalitativní vady (mrazové pásky, rzivost, deformace).

Počasí v červnu a červenci bylo extrémně suché a horké. Teploty se pohybovaly již od závěru května mezi 30–38 °C, Čechy byly prakticky beze srážek, na jižní a střední Moravě se v průběhu června objevovaly alespoň lokální srážky. Extrémně vysoké teploty (výpar) a dlouhodobý vláhový deficit spodních vrstev půdy z let 2015 a 2018 měly za následek nástup významného až extrémního sucha na více než 80 % území ČR. Sucho se nejvíce projevovalo v severní polovině Čech (Poohří, Lounsko, Litoměřicko, oblast České křídové tabule a Podkrkonoší). Na Moravě patřily mezi nejvíce postižené oblasti Znojemsko a Ostravsko. Dlouhodobý vláhový deficit se ovšem projevoval prakticky na celém území ČR.

Počátkem srpna se objevily významnější srážkové úhrny. Významné deště (až 50 mm) opakovaně zasáhly zejména oblast střední Moravy. Obecně více srážek se vyskytlo na Moravě než v Čechách, kde i na podzim přetrvávalo sucho zejména v oblasti Lounska a Litoměřicka. Díky srpnovým a zářijovým srážkám je situace s kalibrací tržního ovoce podzimních jádrovin výrazně lepší než ve velmi suchém roce 2018. Přetrvávajícím problémem byl nedostatek vody pro závlahy. Extrémní počasí roku 2019 přineslo zejména na jižní a střední Moravě několik sérií silného krupobití. Lokálně byly značně poškozené nekryté porosty i v Čechách. Škody krupobitím u několika ovocnářských podniků přesáhly 80 % zničeného ovoce.

V posledních deseti letech lze pouze roky 2013 až 2015 označit za relativně normální. V letech 2011, 2012, 2016 a 2017 negativně ovlivnily sklizeň jarní mrazy, v roce 2018 pak extrémní sucho a v roce 2019 oba tyto faktory dohromady.

Vlivem dlouhotrvajícího sucha byla ke dni 1. 9. 2019 produkce **jablek** odhadována v objemu 101 988 t, což představuje v porovnání s pětiletým průměrem sklizeň spíše podprůměrnou. V západních Čechách byla úroda jádrovin prakticky zničena jarními mrazy, zatímco jihočeská oblast byla postižena jen minimálně. Největší propad produkce vykazuje oblast severních a severovýchodních Čech, kde byla řada oblastí postižena jak jarními mrazy, tak suchem.

Díky kvalitativnímu poškození plodů vlivem mrazů a částečně i sucha očekáváme s ohledem na nižší sklizeň jablek v Evropě (především v Polsku) relativní nedostatek konzumních jablek v obchodní síti, podíl jablek na zpracování z letošní úrody bude dosahovat 40 %. Mrazy nejvíce poškodily raně kvetoucí odrůdy Idared a Rubín. Odrůdy Golden Delicious a odrůdy skupiny Jonagold v mnoha případech po vysílení plodností a suchem v roce 2018 alternovaly, takže jejich celková úroda je nižší. Suchem byly zasaženy zejména letní odrůdy, které jen s obtížemi dosahovaly tržních kalibrů. Naopak dobrou úrodu vykazovaly mladé výsadby pozdně kvetoucí odrůdy Gala, která je ovšem zpravidla pěstována pod závlahou. Obdobně jako v roce 2018 však v mnoha oblastech chyběly dostatečné zdroje závlahové vody.

Vlivem extrémně teplého počasí v letních měsících byly rozdíly v době sklizně mezi jednotlivými pěstitelskými regiony velmi malé (cca 1 týden). Střídání teplot v srpnu a zářijové ochlazení mělo velmi pozitivní vliv na vybarvování plodů. V letošním roce se v jabloňových sadech projevovalo silné přemnožování mšic a dále se prohlubují problémy s obaleči.

Produkce **hrušek** se v roce 2019 odhaduje vyšší o 17 % oproti 5letému průměru; mírné navýšení prvních odhadů bylo způsobeno zejména díky srážkám ze závěru léta. Násada hrušek však byla ve většině pěstitelských oblastech významně postižena jarními mrazy. Díky moderním pěstitelským technologiím a přirozené schopnosti hrušek vytvořit plod bez oplození (partenokarpicky) se předním producentům hrušek podařilo docílit i za velmi nepříznivých okolností nadprůměrného výnosu, zejména u odrůdy Konference. U hrušní přetrvávají problémy s merou, které podtrhuje dlouhotrvající suché počasí beze srážek, kdy ochranné postupy nejsou dostatečně účinné. Díky suchému počasí se neprojevily výrazné problémy se spálou růžovitých.

Produkce **slivoní** je v roce 2019 v rámci jednotlivých pěstitelských oblastí velmi nevyrovnaná. Po velmi silné úrodě roku 2018 a nedostatku vody byly porosty slivoní vyčerpané. Na některých lokalitách došlo až k totálnímu propadu násady. Důvodem byly jak jarní mrazy, tak velmi suché a horké počasí, kdy došlo následně k velkému až 100% propadu plůdků. V některých oblastech byla sklizeň švestek naopak velmi dobrá až vynikající. Sklizeň se tak odhaduje vyšší o 17 % oproti pětiletému průměru, v porovnání s loňskou velmi dobrou úrodou se však jedná o 25% pokles. Obdobně jako u jabloní byly i slivoně silně napadány mšicemi, na normální úrovni byl výskyt obaleče a pilatky. V oblastech, kam jsou dováženy švestky z jihovýchodní Evropy, dochází k šíření invazivního škůdce – tmavky švestkové. Neošetřované plody byly v letošním roce silně napadány moniliovou hnilobou.

Sklizeň **třešní** byla v letošním roce velmi raná. Celkový objem úrody přibližně odpovídá 5letému průměru. Kvalita třešní byla lepší nežli v předchozí sezóně tam, kde byla důsledně prováděna ochrana proti vrtuli třešňové a zobonoskám, jejichž výskyt byl velmi silný. Násada květů byla částečně redukována jarními mrazy – na stromech bylo méně plodů, které ale dosahovaly větších průměrů. Mráz výrazně poškodil pěstitelské plochy v nížinných polohách středních Čech, ale na většině ostatních ploch došlo jen k částečné redukci květní násady. Produkce **višní** nebyla jarními mrazy ani suchem výrazně poškozena. Kromě suroviny na šťávy byla část produkce dodávána na kompoty (v Maďarsku došlo vlivem jarních dešťů a silnému výskytu houbových chorob k razantnímu propadu sklizně).

Úroda **meruněk** byla mrazem negativně ovlivněna jen na některých lokalitách, zejména na jižní Moravě bylo hlavním faktorem mrazových poškození, kromě samotné polohy, proudění vzduchu, které způsobilo u exponovaných porostů rychlé promrznutí květů. V rámci jednoho podniku byly často výsadby s plnou úrodou a sady prakticky bez úrody. Produkce meruněk je výrazně lepší než v předchozích

letech, předpokládá se meziroční 16% nárůst (proti 5letému průměru se jedná o 50% nárůst). Doba květu byla, podobně jako v předchozích letech, přibližně o 10 dní ranější. Oproti loňskému roku došlo vlivem chladnějšího května ke zbrzdění nazrávání a ranější odrůdy meruněk zrály až v polovině června, pozdnější až po 10. červenci. Velkým problémem bylo poškozování plodů hmyzem. Vzhledem k suchému počasí byly plody atraktivním zdrojem vody i pro užitečný hmyz, např. škvory, který na úrodě v letošním roce napáchal rozsáhlé škody provázené následným rozvojem hnilob. Významná část produkce byla na Břeclavsku postižena těsně před sklizní krupobitím.

Obdobná byla situace u **broskví,** jejichž výměra i produkční potenciál stále klesá a broskve nacházejí uplatnění více méně jen na lokálním trhu. Broskvoně jsou velmi dobře adaptovány na sucho, takže velikost a kvalita plodů byly v letošním roce velmi dobré. Obdobně jako u meruněk bylo zaznamenáno zvýšené napadání plodů hmyzem. Dlouhodobým problémem pěstitelů broskvoní je houbová choroba *Stigmina carcophila*, která v posledních letech napadá i dřevo.

Sucho se i v letošním roce silně podepsalo na sklizni **červeného a černého rybízu** – u černého rybízu v daleko větší míře v roce 2018 na vitalitě keřů, kdy docházelo na konci vegetace dokonce k odumírání keřů. Vzhledem ke špatnému stavu porostů a přetrvávajícímu suchu v roce 2019 byla sklizeň rybízů velmi podprůměrná.

Na rozdíl o loňského roku, kdy jahodník byl plodinou nejvíce poškozenou suchem, lze letošní sezónu **jahod** označit za velmi dobrou**.** Po jarním suchu se dostavilo květnové ochlazení provázené srážkami, takže i porosty bez závlah poskytly uspokojivou úrodu. Červen byl na většině území ČR měsícem prakticky beze srážek, takže nazrávající plody nebyly významně ohrožovány botrytidou ani dalšími hnilobami. Většina porostů unikla výraznému poškození mrazy, protože květy nebyly ještě rozvinuté nebo přirychlované porosty byly uchráněny nakrýváním textilií. Houbové choroby bylo nutno výrazně ošetřovat až ve druhé polovině léta.

Na termínovaných porostech jahodníku se s nastupujícím podzimem začínala ve větší míře vyskytovat *Drosophila suzuki,* která se v ČR ohniskově vyskytuje již několik let, ale dosud nezpůsobila závažné hospodářské škody.

Vývoj situace s letním ovocem ze sklizně 2019

Produkce letního ovoce v roce 2019 určeného na zpracování byla meziročně nižší z důvodů poškození plodů jarními mrazy nebo suchem. Odbyt ovoce tak byl lepší než před rokem. Vlivem nižší produkce většiny ovocných druhů zejména v Polsku došlo ke zvýšení cen většiny druhů ovoce včetně toho na zpracování. Problémy s odbytem byly zaznamenány u černého rybízu, u kterého s největší pravděpodobností dojde v dalších letech k dalšímu snižování ploch. Zájem o višně nebo švestky se zvýšil. O něco lépe se rýsuje sezóna jablek na zpracování, kde se ceny postupně zvyšují. Letní ovoce pro čerstvý trh se z velké části podařilo prodat – např. třešně, švestky, broskve. U meruněk nebo jahod však přetrvávaly na trhu nízké ceny.

PRODUKČNÍ OVOCNÉ SADY V ČR

Extrémně vysoké teploty a naprostý nedostatek dešťových srážek v roce 2018 negativně ovlivnil sklizeň ovoce téměř u všech ovocných druhů. Deficit vody nebylo možné plně saturovat ani pomocí kapkové závlahy, kde se i na zavlažovaných porostech projevily významné škody. V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, bylo v roce 2018 sklizeno 177,8 tis. t, což je sice v porovnání s velmi slabou úrodou předchozího roku nárůst o 49 %, avšak podíl tržního ovoce byl u většiny ovocných druhů nízký z důvodu nedostatečné velikosti plodů.

Vývoj ploch produkčních ovocných sadů v ČR (ha)

Ovocný druh	2015		2016		2017		2018		2019	
	∑	plodné	∑	plodné	∑	plodné	∑	plodné	∑	plodné
Jabloně	7 975	7 624	7 178	6 885	6 879	6 624	6 874	6 524	6 828	6 509
Hrušně	745	681	710	630	731	628	749	645	756	661
Broskvoně	407	395	349	342	327	315	318	305	287	277
Meruňky	925	875	824	766	827	732	842	745	842	751
Třešně	901	810	889	765	847	720	850	768	837	773
Višně	1 425	1 286	1 382	1 245	1 375	1 224	1 384	1 238	1 390	1 286
Slivoně, švestky	2 056	1 752	1 996	1 745	1 928	1 654	1 948	1 711	1 967	1 736
Angrešt	2	2	2	1	2	2	2	2	3	2
Rybíz červ. a bílý	642	638	588	578	573	563	562	547	559	534
Rybíz černý	358	296	332	288	345	306	344	313	372	320
Maliník, ostružiník	33	33	38	36	41	32	37	36	35	32
Ořešák vl.	119	21	89	15	75	11	45	14	43	15
Ostatní druhy	58	53	74	74	27	27	30	25	74	34
CELKEM	**15 646**	**14 465**	**14 451**	**13 370**	**13 979**	**12 837**	**13 985**	**12 874**	**13 993**	**12 930**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: stav vždy k 31. 5., ostatní druhy = líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný

Na základě odhadů k 1. 9. 2019 by měla celková produkce ovoce v produkčních sadech dosahovat 130,0 tis. t, což by bylo v porovnání s předchozí sklizní o 27 % méně, ve srovnání s pětiletým průměrem by se jednalo o téměř 18% pokles. Vlivem dlouhotrvajícího sucha byl původní červnový odhad sklizně jablek zredukován. Přesto, že byla část úrody u nekrytých výsadeb zničena krupobitím, lze z důvodu významných srážkových úhrnů koncem srpna a září očekávat zlepšení kalibrů jablek a mírné navýšení definitivní sklizně.

Vývoj sklizně a výnosů v produkčních ovocných sadech v ČR

Ovocný druh	Celková sklizeň v t					Průměrný výnos t/ha				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Jabloně	155 640	126 434	101 844	144 888	101 988[2)]	20,41	18,36	15,37	22,21	15,67
Hrušně	10 002	6 643	4 043	7 120	7 406[2)]	14,69	10,54	6,44	11,04	11,20
Broskvoně	1 282	268	428	959	729[1)]	3,25	0,78	1,36	3,14	2,63
Meruňky	2 210	662	811	1 926	2 239[1)]	2,53	0,86	1,11	2,59	2,98
Třešně	2 306	2 706	1 925	2 659	2 288[1)]	2,85	3,54	2,67	3,46	2,96
Višně	5 847	5 190	4 141	6 774	5 137[1)]	4,55	4,17	3,38	5,47	3,99
Slivoně, švestky	8 742	6 378	4 319	11 518	8 597[1)]	4,99	3,65	2,61	6,73	4,95
Angrešt	2,1	1,3	1,6	1,6	1,8[1)]	1,06	1,30	0,80	0,80	0,90
Rybíz červ., bílý	1 902	1 513	1 461	1 388	1 214[1)]	2,98	2,62	2,59	2,54	2,27
Rybíz černý	483	254	285	463	264[1)]	1,63	0,88	0,93	1,48	0,82
Maliník, ostružiník	45,7	51	50	126	170[1)]	1,38	1,42	1,56	3,50	5,31
CELKEM	**188 462**	**150 100**	**119 309**	**177 822**	**130 034**	-	-	-	-	-
Jahody	3 346	3 507	2 827	2 355	3 041[3)]	5,59	4,81	4,11	3,22	4,20

Pramen: MZe, OU ČR, ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur
Poznámka: [1)] odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2019,
[2)] odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2019,
[3)] ČSÚ odhad k 15. 7. 2019

Plochy plodných a mladých ovocných produkčních sadů podle ovocnářských oblastí ČR červen 2019 (ha)

Ovocný druh	Čechy								Morava				CELKEM	
	Střední		Severní		Jižní a západní		Východní		Jižní		Severní			
	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé
Jabloně	1 620	21	1 255	93	600	30	1 121	57	1 201	34	712	84	**6 509**	**318**
Hrušně	184	6	160	14	29	7	134	13	86	20	68	35	**661**	**95**
Třešně	223	11	115	15	93	4	209	22	86	2	47	9	**773**	**63**
Višně	396	3	223	22	155	5	191	34	265	18	57	23	**1 286**	**104**
Meruňky	49	1	54	3	1	0	26	4	604	82	16	1	751	91
Broskvoně	54	2	14	1	0,3	0	8	0	194	4	6	2	**277**	10
Slivoně, švestky	148	11	137	14	154	18	244	19	617	113	436	56	**1 736**	**231**
Angrešt	0,6	0	0,9	1	0,1	0	0,4	0	0,1	0	0	0	**2**	**1**
Rybíz červ., bílý	89	0	100	0	35	5	165	3	59	0	86	16	**534**	**24**
Rybíz černý	47	0	96	0	28	0	86	1	3	0	61	50	**320**	**51**
Ořešák vlašský	0,4	27	14	1	0,5	0	0	1	0,1	0	0,1	0	**15**	**29**
Maliník, ostruž.	24	2	3	0	0,6	0	2	0	1	0	1	2	**32**	**3**
Ost. druhy	0	11	23	1	9	0	0,2	0	2	27	0	0	**34**	**40**
CELKEM	**2 835**	**95**	**2 196**	**163**	**1 106**	**69**	**2 187**	**155**	**3 117**	**300**	**1 491**	**278**	**12 932**	**1 061**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur
Poznámka: ostatní druhy = líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný;
případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

Sklizeň ovoce z produkčních ovocných sadů podle ovocnářských oblastí ČR v roce 2018 a prognóza na rok 2019 (t)

Ovocný druh	Čechy								Morava				CELKEM	
	Střední		Severní		Jižní a západní		Východní		Jižní		Severní			
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Jabloně[2)]	34377	30475	20626	11988	10471	8007	30847	19785	32349	19464	16219	12269	**144888**	**101988**
Hrušně[2)]	2117	2 966	808	1030	318	168	2610	1867	810	297	457	1078	**7120**	**7406**
Třešně[1)]	1089	594	334	281	169	243	650	819	314	205	103	146	**2659**	**2288**
Višně[1)]	1856	1331	1161	899	1082	784	1225	866	1216	1034	233	223	**6774**	**5137**
Meruňky[1)]	45	382	140	151	0	3	59	48	1646	1631	35	24	**1926**	**2239**
Broskvoně[1)]	265	229	61	31	0	0	49	21	573	439	11	9	**959**	**729**
Slivoně, švestky[1)]	928	1279	598	508	921	675	2647	1580	3751	2604	2673	1951	**11518**	**8597**
Angrešt[1)]	0,2	0,5	0,8	0,9	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	**1,6**	**1,8**
Rybíz červ. bílý[1)]	46	136	219	165	65	56	552	428	193	154	312	275	**1388**	**1214**
Rybíz černý[1)]	24	27	133	62	58	31	126	36	1	1	121	106	**463**	**264**
Maliny, ostružiny[1)]	119	159	3	7	1	1	1	2	0	0	2	1	**126**	**170**
CELKEM	**40866**	**37579**	**24084**	**15123**	**13085**	**9968**	**38766**	**25452**	**40853**	**25829**	**20166**	**16082**	**177822**	**130034**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Inventarizace ovocných sadů

Od roku 2015 došlo k výrazným redukcím ploch produkčních sadů. Kromě nastavení nových dotačních podmínek a zpřísnění definice kultury „sad“ v registru půdy LPIS (kde se změnily např. počty jedinců, které je potřeba k zařazení do půdního bloku s označením sad), byly likvidovány staré výsadby u řady pěstitelů. Důvodem kácení sadů je špatná ekonomická situace českého ovocnářství v posledních letech, kdy rentabilita pěstování ovoce stále více klesá. Na tuto situaci měly hlavně vliv hluboce podprůměrné sklizně z let 2010 až 2012. Situaci ovocnářů významně zhoršily, kromě zavedení ruského embarga na dovoz ovoce z EU v roce 2014, také pozdní jarní mrazy (v roce 2016, 2017 a 2019) a sucho (v roce 2015 a 2018).

Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně, švestky, višně i třešně, u kterých se výměra výsadeb mladých a na počátku plodnosti pohybuje kolem 22 % a výměra starých výsadeb v rozmezí 16 %–33 %. Naproti tomu u jabloní spadá do kategorií mladých výsadeb a výsadeb na začátku plodnosti 14 % ploch a 53 % ploch jabloňových sadů je přestárlých. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu.

V roce 2019 bylo v ČR dle evidence ÚKZÚZ Brno v Registru sadů celkem 13 993 ha produkčních ovocných sadů, z toho plodné výsadby představují 12 932 ha, což by představovalo meziroční zvýšení o 58 ha.

Přesný soupis ploch produkčních ovocných sadů podle ovocných druhů, odrůd, podnoží, stáří a krajů provádí od roku 1993 ÚKZÚZ Brno. Vyhodnocení uvádí následující tabulka.

Vyhodnocení plochy produkčních sadů hlavních ovocných druhů v ČR podle plodnosti (červen 2019)

Ovocný druh		Výsadby neplodné (mladé)	Začátek plodnosti	Plná plodnost	Pokles plodnosti (staré výsadby)	Celkem
Jabloně	ha	318,31	606,38	2 284,21	3 618,76	6 827,66
	%	4,7	8,9	33,4	53,0	100,0
Hrušně	ha	94,45	71,34	337,71	251,61	756,11
	%	12,6	9,4	44,7	33,3	100,0
Broskvoně	ha	9,59	9,64	55,01	212,69	286,93
	%	3,3	3,4	19,2	74,1	100,0
Meruňky	ha	90,57	128,06	378,08	244,82	841,53
	%	10,8	15,2	44,9	29,1	100,0
Třešně	ha	63,31	124,79	432,67	215,97	836,74
	%	7,6	14,9	51,7	25,8	100,0
Višně	ha	103,98	197,87	738,88	349,65	1 390,38
	%	7,5	14,2	53,1	25,1	100,0
Slivoně, švestky	ha	231,00	223,94	1 198,05	314,31	1 967,30
	%	11,7	11,4	60,9	16,0	100,0
Angrešt	ha	1,23	0,00	1,01	1,15	3,39
	%	36,3	0,0	29,8	33,9	100,0
Rybíz bílý	ha	0,00	0,00	0,10	1,80	1,90
	%	0,0	0,0	5,3	94,7	100,0
Rybíz červený	ha	24,23	5,73	21,40	505,39	556,75
	%	4,4	1,0	3,8	90,8	100,0
Rybíz černý	ha	51,40	19,09	79,55	221,62	371,66
	%	13,8	5,1	21,5	59,6	100,0
CELKEM	**ha**	**989,07**	**1 386,84**	**5 526,67**	**5 937,77**	**13 840,35**
	%	**7,1**	**10,0**	**40,0**	**42,9**	**100,0**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Plochy produkčních (intenzivních) ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů k červnu 2019 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	249	95	245	57	104	93	**843**
Hrušně	4	5	70	21	29	13	**142**
Třešně	6	21	12	10	6	40	**96**
Višně	4	11	31	8	47	49	**150**
Meruňky	1	0,4	2	8	174	5	**191**
Broskvoně	1	0,3	1	0,3	7	4	**14**
Slivoně, švestky	27	20	26	79	254	193	**597**
Rybíz červený a bílý	47	0,2	32	0	0,5	17	**97**
Rybíz černý	36	5	61	7	2	49	**160**
Angrešt	0	0,1	1	0	0,1	0	**1**
Maliník, ostružiník	0,4	0,6	0	0	0	1	**2**
Ořešák vlašský	0	0,4	10	0	0,1	0	**11**
Ostatní druhy	0	0,2	6	0,4	0	0	**7**
Celkem	**377**	**158**	**497**	**191**	**624**	**464**	**2 312**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný
případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

Plochy ostatních ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů k červnu 2019 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	85	142	168	30	179	18	**622**
Hrušně	4	10	51	5	28	2	**100**
Třešně	26	27	10	8	19	2	**92**
Višně	19	1	0,3	0,3	25	0,3	**46**
Meruňky	2	0,3	2	0,5	95	0,8	**100**
Broskvoně	0,1	0,3	0	0,1	2	0,3	**3**
Slivoně, švestky	5	35	51	27	145	9	**272**
Rybíz červený a bílý	0	0,3	0	0	0	0	**0,5**
Rybíz černý	0	0,5	0	6	2	11	**19**
Angrešt	0	0,1	0	0,2	0	0	**0,3**
Maliník, ostružiník	0,1	0,2	0	0	0,7	0	**1**
Ořešák vlašský	4	2	34	5	41	1	**88**
Ostatní druhy	25	12	148	6	70	8	**269**
Celkem	**170**	**231**	**463**	**89**	**606**	**52**	**1 612**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný;
případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

K červnu 2018 dosahovala celková výměra ovocných sadů ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů ÚKZÚZ Brno 3 924,27 ha, tj. meziroční nárůst o 6,8 %.

Podle údajů odboru trvalých kultur ÚKZÚZ Brno je k červnu 2019 v Registru sadů evidováno 1 061 subjektů obhospodařujících ovocné sady, včetně sadů pěstovaných v režimu ekologického zemědělství (v roce 2018 to bylo 1 053 subjektů, v roce 2017–1 110 subjektů, v roce 2016–1 113 subjektů). Jinak je v Registru sadů vedeno celkem 1 362 subjektů, včetně neprodukčních sadů.

Obnova ovocných sadů v ČR

V období od roku 1994 do 31. 5. 2019 bylo v ČR nově vysázeno celkem 14 666,7 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 11 401,9 ha. V roce 2018 bylo s finanční podporou státu nově vysázeno 300,1 ha.

Plochy výsadeb ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1994–31. 5. 2019 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	1 258	433	861	1 375	1 146	1 187	**6 260**
Hrušně	196	39	123	181	121	130	**792**
Třešně	239	75	104	178	104	113	**813**
Višně	385	175	169	279	241	172	**1 421**
Meruňky	75	1	54	35	707	35	**908**
Broskvoně	45	1	21	31	388	14	**499**
Slivoně, švestky	166	205	157	292	845	575	**2 240**
Rybíz červený a bílý	85	57	93	170	61	106	**573**
Rybíz černý	51	29	101	123	5	197	**505**
Angrešt	0,8	0,1	2,2	1,8	0,8	1,9	**7,6**
Maliník, ostružiník	94	2	3	2	11	59	**171**
Ostatní druhy	64	23	51	12	137	54	**341**
Celkem	**2 659**	**1 040**	**1 740**	**2 678**	**3 769**	**2 644**	**14 531**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, muchovník, hloh peřenoklaný;
případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

Výše dotací/sazeb na 1 ha:

1995 – 53 tis. Kč, **1996** – 42 tis. Kč, **1997** – 50 tis. Kč, **1998** – 80 tis. Kč,

1999 – 60 tis. Kč, **2000** – 77 tis. Kč, **2001** – 55 tis. Kč,

2002 – jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč

2003 – jádroviny 155 tis. Kč, peckoviny 52 tis. Kč, bobuloviny 26 tis. Kč

2004 – jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč
jádroviny 144,5 tis. Kč, peckoviny 57,8 tis. Kč, bobuloviny 28,9 tis. Kč

2005 – jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč

2006 – jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč

2007 – jádroviny 179,2 tis. Kč, peckoviny 89,6 tis. Kč, bobuloviny 44,8 tis. Kč

2008 – jádroviny 159,6 tis. Kč, peckoviny 79,8 tis. Kč, bobuloviny 39,9 tis. Kč

2009 – jádroviny 183,3 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč

2010 – jádroviny 163,0 tis. Kč; peckoviny 80,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč

2011 – jádroviny 145,2 tis. Kč; peckoviny 72,6 tis. Kč; bobuloviny 36,3 tis. Kč

2012 – jádroviny 196,2 tis. Kč; peckoviny 95,3 tis. Kč; bobuloviny 27,6 tis. Kč

2013 – jádroviny 194,8 tis. Kč; peckoviny 97,0 tis. Kč; bobuloviny 49,1 tis. Kč

2014 – jádroviny 200,0 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč

2015 – jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč

2016 – jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč

2017 – jádroviny 240,0 tis. Kč, peckoviny 120,0 tis. Kč, bobuloviny 60,0 tis. Kč

2018 – jádroviny 240,0 tis. Kč, peckoviny 120,0 tis. Kč, bobuloviny 60,0 tis. Kč

Přehled o čerpání finančních prostředků na restrukturalizaci ovocných sadů

Rok	Výše sazby	Počet ha	Vyplacená částka tis. Kč	Konečná výše sazby tis. Kč/ha
2014 CELKEM		**333,9**	**58 657,0**	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	254,0	50 874,0	200,0
	b) do 100 000 Kč/ha	74,0	7 488,0	100,0
	c) do 50 000 Kč/ha	5,9	295,0	50,0
2015 CELKEM		360,8	62 442,5	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	294,1	56 172,0	200,0
	b) do 100 000 Kč/ha	61,4	6 008,0	100,0
	c) do 50 000 Kč/ha	5,3	262,5	50,0
2016 CELKEM		373,7	68 308,0	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	310,2	62 040,0	200,0
	b) do 100 000 Kč/ha	61,8	6 183,0	100,0
	c) do 50 000 Kč/ha	1,7	85,0	50,0
2017 CELKEM		**399,7**	**86 852,4**	-
Z toho:	a) do 240 000 Kč/ha	333,0	79 910,4	240,0
	b) do 120 000 Kč/ha	49,0	5 880,0	120,0
	c) do 60 000 Kč/ha	17,7	1 062,0	60,0
2018 CELKEM		**300,1**	**61 736,4**	-
Z toho:	a) do 240 000 Kč/ha	221,2	53 092,8	240,0
	b) do 120 000 Kč/ha	65,2	7 821,6	120,0
	c) do 60 000 Kč/ha	13,7	822,0	60,0

Pramen: MZe

Plochy výsadeb produkčních sadů 2018/2019 (jaro)

Ovocný druh	Výměra v ha	Ovocný druh	Výměra v ha
Jabloně	303,1	Slivoně, švestky	76,3
Hrušně	36,2	Rybíz červený	11,7
Třešně	15,2	Rybíz černý	31,4
Višně	59,7	Angrešt	1,2
Meruňky	48,9	Maliník, ostružiník	4,0
Broskvoně	4,8	Ostatní druhy	39,4
CELKEM	**632,2 ha**		

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Zastoupení odrůd jabloní v produkčních sadech v ČR

Skupina odrůd	Odrůda jabloní	Celková výměra v ha				
		2014	2015	2016	2017	2018
Letní odrůdy celkem		172,0	138,8	122,1	117,1	106,7
Podzimní odrůdy	James Grieve a mutace	133,2	105,5	96,4	90,3	77,8
	Ostatní	137,1	66,3	55,9	54,7	53,0
	Celkem	270,2	171,8	152,3	145,0	130,8
Zimní odrůdy	Šampion	423,5	407,2	399,4	383,0	361,2
	Spartan, McIntosh	402,6	341,2	323,6	298,3	280,3
	Rubín, Bohemia	589,6	559,4	547,4	544,0	525,5
	Gala a mutace	390,8	424,8	463,5	520,1	586,0
	Golden Delicious a var.	1 632,1	1 522,7	1 466,3	1 406,2	1 387,9
	Skup. Red Delicious	103,5	77,3	71,9	88,3	96,4
	Jonagold a mutace	678,6	660,6	676,7	711,6	738,5
	Melrose	101,9	71,2	67,8	65,7	62,6
	Gloster	218,8	189,5	171,0	164,6	155,2
	Rubinola	214,9	212,6	206,9	204,4	198,5
	Topaz	279,7	264,8	257,6	217,2	250,7
	Idared	1 357,7	1 231,0	1 137,6	1 101,6	1 025,7
	Melodie	66,5	62,6	60,0	55,0	52,8
	Ost. zimní odrůdy	1 072,4	843,0	755,2	849,2	868,9
	Celkem	532,6	6 867,9	6 604,9	6 612,2	6 590,1
CELKEM		**7 974,9**	**7 178,5**	**6 879,3**	**6 874,3**	**6 827,7**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Plochy vyklučených ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1995–červen 2019 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	1 353,5	646,1	734,1	1 348,1	1 237,7	692,6	**6 011,7**
Hrušně	44,2	29,7	69,3	66,9	42,2	14,7	**266,7**
Třešně	266,4	83,4	37,9	75,3	71,8	58,9	**593,5**
Višně	265,7	123,7	148,8	245,1	323,8	112,0	**1 218,7**
Meruňky	54,6	0	43,6	7,1	1 377,0	9,0	**1 491,1**
Broskvoně	143,2	0	17,8	46,8	1 473,0	13,8	**1 694,2**
Slivoně, švestky	105,3	49,6	48,1	49,2	119,4	92,7	**464,1**
Rybíz červený a bílý	119,9	159,7	158,1	133,8	26,1	115,1	**712,3**
Rybíz černý	12,0	42,7	28,1	119,2	31,4	151,8	**385,2**
Angrešt	0,0	21,3	9,0	4,0	11,5	45,3	**91,1**
Maliník, ostružiník	75,5	1,8	4,4	17,9	7,2	54,1	**160,9**
Ostatní druhy	2,5	2,5	0	4,0	64,4	4,3	**77,6**
Celkem	**2 442,2**	**1 160,5**	**1 299,2**	**2 117,1**	**4 785,1**	**1 363,8**	**13 167,1**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný;
případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

Plochy vyklučených ovocných sadů 2018/2019 (jaro)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	23,8	35,1	88,4	95,4	75,0	40,2	**357,8**
Hrušně	1,7	1,5	0,9	2,0	3,3	0,3	**9,7**
Třešně	6,7	6,5	0	4,8	0,6	2,9	**21,4**
Višně	9,9	5,1	14,2	6,3	17,9	0	**53,4**
Meruňky	14,1	0	0,4	0,2	44,0	2,2	**60,8**
Broskvoně	17,6	0	2,8	2,8	17,6	0,3	**41,2**
Slivoně, švestky	0	11,0	5,8	2,5	18,9	11,1	**49,2**
Rybíz červený a bílý	0	8,0	2,4	0,4	0,3	19,3	**30,4**
Rybíz černý	0	0	1,5	2,7	0	0	**4,2**
Angrešt	0	0	0	0	0	0	**0,0**
Maliník, ostružiník	2,9	0	1,8	1,4	4,1	0	**10,2**
Ostatní druhy	1,3	0	0	0	0	0	**1,3**
Celkem	78,0	67,1	118,2	118,5	181,6	76,4	639,8

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Finanční vyjádření sklizně ovoce

Tržby za celkovou produkci ovoce v roce 2018 klesly v porovnání s předchozím rokem o 14 % a dosáhly celkem 2,0 mld. Kč. Produkce ovoce z produkčních sadů byla zrealizována za 1,3 mld. Kč (tj. o 19 % méně v porovnání s rokem 2017), přičemž největší podíl na tržbách měla jablka (73 %) a jahody (9 %). V porovnání s předchozí sezónou klesly ceny zejména u jablek, červeného rybízu, jahod, višní a hrušek. Výrazné zvýšení tržeb bylo zaznamenáno u broskví, meruněk a slivoní. Tržby za produkci ovoce z extenzivních sadů se v roce 2018 snížily o 5 % na 725,3 mil. Kč. K nárůstu tržeb došlo pouze u slivoní, meruněk a vlašských ořechů.

Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR v produkčních a extenzivních ovocných sadech v letech 2015–2018 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

INTEGROVANÁ PRODUKCE OVOCE V ČR

Integrovaná produkce (IP) je ekonomická produkce ovoce vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví.

Vyžaduje jak důkladné znalosti o cílech a zásadách integrované produkce ovoce, dodržování stanovené pěstitelské technologie, vyhovující zásadám integrované produkce, tak i kladný aktivní přístup pěstitelů ovoce k ochraně přírody. Cílem IP je především ochrana přírodního prostředí ovocného sadu a živých organizmů, které se v něm vyskytují, zajištění druhové rozmanitosti přirozeně se vyskytujících nebo introdukovaných živočišných a rostlinných druhů v ovocných sadech a jejich blízkém okolí.

Na rozdíl od obecných zásad integrované ochrany rostlin, která se od 1. 1. 2014 stala ze zákona povinnou pro všechny profesionální pěstitele zemědělských plodin, integrovaná produkce hlouběji rozpracovává jednotlivá témata a okruhy nad rámec těchto obecných zásad a stanovuje další úkoly.

Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) byl v ČR založen v roce 1990 jako dobrovolné sdružení pěstitelů a zástupců výzkumu a je součástí Ovocnářské unie ČR. Ke dni 1. 8. 2019 je v tomto svazu registrováno celkem 359 členů s celkovou výměrou ovocných sadů a školek 10 039 ha. V roce 2019 byla známka SISPO udělena 238 členům, kteří pěstují ovoce na 8 808 ha. Ochranná známka nebyla udělena nebo byla odebrána 63 subjektům, které hospodaří na výměře sadů 815 ha. V rámci členské základny se 52 podniků s výměrou 418 ha nachází v přechodném období na systém ekologického zemědělství, šest subjektů je bez výsadeb.

Výměry ovocných sadů členů SISPO k 31. 8. 2019

Ovocný druh	Plocha ovocných sadů s nárokem na udělení známky SISPO v ha	Plocha ovocných sadů čekatelů na známku SISPO v ha	Celková plocha přihlášených ovocných sadů v ha
Jabloně	4 684	389	5 073
Hrušně	527	50	577
Třešně	575	99	674
Višně	972	151	1 123
Slivoně	1 016	258	1 274
Meruňky	412	156	568
Broskvoně	105	34	139
Rybíz červený	372	32	404
Rybíz černý	145	62	207
Rybíz bílý	0	0	0
Ostatní	0	0	0
Celkem	**8 808**	**1 231**	**10 039**

Pramen: OU ČR

Odrůdy jednotlivých ovocných druhů povolených k výsadbě v roce 2017 v rámci SISPO

Jabloně	Hrušně	Třešně	Višně	Slivoně
Admiral	Alfa	Adélka	Érdi Bőtermő	Bellamira
Ametyst	Amfora	Aranka	Fanal	Carpatin
Angold	Bohemica	Burlat	Gerema	Čačanská lepotica
Braeburn + mutace[1)]	Boscova	Carmen	Morela pozdní	Domácí velkoplodá
Denár	David	Halka	Morellenfeuer	Elena
Fuji – mutace[9)]	Dicolor	Horka	Morsam	Gabrovska
Gala + mutace[2)]	Elektra	Irena	Samor	Haganta
Golden Delicious + mutace[3)]	Erika	Jacinta	Újfehértoi Fűrtős	Hanita
Goldlane	Hortensia	Justyna	Nefris	Haroma
Goldstar	Konference	Kasandra		Jojo
Idared + mutace[7)]	Lucasova	Kordia		Katinka
Jonagold + mutace[4)]	Nojabrskaja	Summit		Presenta
Julia	Radana	Sylvana		President
Lipno	Uta	Tamara		Stanley
Luna	Williamsova	Těchlovan		Tegera
Melodie	Clappova	Van		Těchobuzická
Miodar		Vanda		Topend plus
Opál		Vilma		Topfirst
Orion		Regina		Topfive
Rajka		Rocket		Tophit
Red Delicious – mutace[10)]		Sweet Lorenz		Toptaste
Rondo		Sweetheart (Sumtare)		Valjevka
Rozela		Sweet Aryane		Valor
Rubimeg		Sweet Gabriel		Topking
Rubín + mutace[5)]		Fertard		Lipnická
Rubinola		Folfer		Čačanská Rodna
Rubinstep		Karina		
Shalimar				
Sirius				
Šampion + mutace[6)]				
Topaz + mutace[8)]				
Vysočina				
Pinova[11)]				
Allegro				
Bonita				
Lucy				
Rubelit				
Redspring				
Merkur				
Blaník				
Galmac				

Poznámka: Mutace:

[1)] Braeburn Helene, B. Lochbuie Red, B. Rosabel, B. Mariri Red, B. NAKB, B. Hillwell (Hidala), Royal Braeburn

[2)] Annaglo, Galaxy Selekta, Devil Gala, Galaval, Jugala (Bigigalaprim), Mitchgla (Mondial Gala), Regal Prince (Gala Must), Royal Beaut (Proselect), Ruby Gala (Gala Rossa), Gala Schniga (Schnitzer), Tenroy (Royal Gala), Gala Schniga (Schnico), Gala Schniga (SchniCo red), Buckeye Gala Simmons, Brookfield Baigent, Gala Venus Fengal, Gala Decarli Fendeca, Zuzi Gala, Gala Redlum, Gala Dark Ann, Gala ´fenplus´, Gala Star (Galafab), Gala Vill, Gala DarkBaron, Gala mema

[3)] Golden Delicious a Goldspur. Golden Delicious Reinders, Smoothe, klon B, Golden Parsi (da rosa), Golden 1895 mema, Dione, Delvit, Early Gold (Snygold, Erligold)

[4)] Daligo, Jonabel, King Jonagold, New Jonagold, Novajo, Schneica (Jonica), Wilmuta, Jonagored, Jomured, Jonagold Boerekamp (Early Queen), Jomar (Marnica), Jonagored Supra, Jonaveld (First Red), Rubinstar, Red Jonaprince (Red Prince), De Coster (Decosta), Finesse Eqarly Queen, Red Jonaprince Select (Wiltons star), Daliryan

[5)] Bohemia, Gold Bohemia, Dak Rubín, Red Bohemia, Rubín kompakt

[6)] Šampion Arno, Šampion Reno, Šampion Red, Šampion Reno 2

[7)] Red Idared, Idaredest, Najdared

[8)] Red Topaz

[9)] Fuji Azufu, F. Hirofu, F. Kiku Fubrax, F. Raku Raku, F. September Wonder (Fiero Jubilee), F. Zhen Aztec, Fuji SAN civ

[10)] Early Red One (Erovan), Jeronime, Red Cap (Valtod), Red Chief (Camspur), Scarlet Spur (Evasni), Superchief (Sandige), Redvelox, Roat

[11)] Evelina, Corail, Sonata, Pinata, ChanteloupDaligris

Broskvoně	Meruňky	Nektarinky	Rybíz červený	Rybíz černý
Cresthaven	Avirine (Bergarouge)	Maria Aurelia	Detvan	Ben Connan
Diamond Princess	Bergeron	Maria Laura	Holandský červený	Ben Gairn
Merspri	Cotpy (Pincot, Pinkcot)	Stark RedGold	Losan	Ben Hope
Redhaven	Cotsy (Versyl-Sylvercot)	Tena	Rondom	Ceres
Symfonie	Goldrich	Zaitabo (Big Top)	Rovada	Őjebyn
Zaifer (Royal Glory)	Hargrand	Harko	Rubigo	Titania
Zainoar (Rubirich)	Harcot	Flavortop	Vitan	Triton
Zaifuro (Fidelia)	Kioto		Trent	Lota
Alix N	Leskora		Kozolupský raný	
Catherina (Frederica)	Velkopavlovická			
	Bergeval (Aviclo)			
	Bhart (Orangered)			
	Congat			
	Farbaly			
	Spring Blush			
	Tsunami			
	Anegat			
	Digat			
	Sefora			
	Shamade			
	Koolgat			
	Harogem			
	Harlayne			
	Adriana			
	Betinka			

Maliník	Angrešt	
Ada	Darek	Remarka
Canby	Invicta	Rixanta
Glen Ample	Karát	Zebín
Medea	Matys	Veliš
Tulameen	Mistral	Karmen
Heritagre	Pax	Dagmar
Polka	Prima	Dukát
Himbotop		
Glen Fyne		

Pramen: OU ČR

Podmínky a pravidla pěstování ovoce v integrovaném systému jsou řízeny **nařízením vlády č. 75/2015 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů.

ŠKOLKAŘSTVÍ V ČR

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že v roce 2018 se produkce školkařských výpěstků opět snížila z 14,1 mil. ks na 11,6 mil. ks (tj. o 17,3 %). K poklesům zájmu malospotřebitele o výsadbu došlo u všech druhů školkařských výpěstků. Naproti tomu produkce podnoží vykazuje v roce 2018 výrazný meziroční nárůst, a to o 75 %.

Přehled o školkařské výrobě v ČR (ks)

Druh	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jabloň	1 074 292	1 366 031	1 301 913	1 229 181	1 538 180	1 558 636	1 153 646
Hrušeň	235 616	220 110	197 773	219 352	271 411	315 749	184 165
Třešeň	134 613	183 573	197 622	178 724	191 874	159 025	115 241
Višeň	36 037	50 575	86 308	72 443	137 171	124 709	84 755
Slivoň	235 169	266 914	306 461	372 160	368 269	339 437	228 898
Meruňka	154 369	185 097	200 258	242 311	231 962	161 210	124 883
Broskvoň	90 451	122 618	151 261	136 364	124 511	81 856	64 697
Mandloň	1 344	794	3 098	2 940	3 570	4 363	2 979
Myrobalán – plodový	-	-	-	-	-	-	810
Kdouloň	583	328	5 871	1 827	1 269	4 863	1 118
Ořešák vlašský	68 052	80 433	100 106	83 524	79 130	109 867	81 984
Kaštanovník jedlý	20	2 350	2 990	2 090	500	100	0
Angrešt	174 711	216 102	245 852	218 282	278 315	287 148	178 518
Rybíz bílý	56 473	59 610	61 896	63 575	76 847	75 112	70 537
Rybíz černý	221 875	204 342	296 132	177 389	230 433	184 647	122 892
Rybíz červený	242 952	253 062	238 851	238 497	278 337	247 874	188 241
Maliník	246 087	291 503	255 852	314 368	433 588	361 097	305 136
Ostružiník	21 381	43 470	72 155	33 925	56 916	46 802	16 542
Borůvka	68 870	327 351	326 906	542 108	268 686	1 429 150	1 360 022
Jahodník	5 664 260	6 647 167	6 648 242	5 763 062	7 473 362	8 542 499	7 293 072
Líska obecná	7 950	4 985	9 674	14 360	12 710	14 880	20 416
Ribes x (mezidruhoví kříženci)	-	-	17 798	22 148	21 783	23 288	17 736
Rubus x (mezidruhoví kříženci)	-	-	-	-	-	-	14 248
Slivoň vrbová (japonská)	-	-	-	-	-	-	674
Temnoplodec černoplodý (Arónie černá)	-	-	-	-	-	-	330
Prunus x (mezidruhoví kříženci)	-	-	2 714	4 313	1 320	598	4 686
Meruzalka zlatá – plodová	-	-	75	1 601	38	17	0
CELKEM	**8 735 105**	**10 526 415**	**10 729 808**	**9 934 544**	**12 080 182**	**14072 927**	**11 636 226**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Přehled o výrobě podnoží pro ovocné druhy v ČR (ks)

Druh	Období						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Broskvomandloň	7 325	9 627	0	0	0	0	0
Broskvoň	158 561	236 821	60 200	35 850	66 450	27 100	47 790
Hrušeň	92 700	27 100	80 230	94 250	87 820	64 235	145 880
Jabloň	1 184 233	1 170 030	1 249 177	1 683 287	1 454 031	1 593 420	1 889 678
Kaštanovník	-	-	0	0	0	0	0
Kdouloň	67 860	77 860	64 029	55 250	31 230	23 213	41 745
Mahalebka	28 400	16 500	78 000	72 700	23 000	13 000	30 000
Mandloň	17 043	5 500	3 030	0	0	400	0
Meruňka	61 200	148 300	91 800	9 900	163 000	113 610	161 400
Meruzalka zlatá – podnožová	917 380	899 792	1 066 536	1 235 764	1 211 164	1 311 373	1 290 881
Myrobalán	-	-	-	-	-	-	990 958
Ořešák vlašský	110 800	139 000	73 900	80 000	98 000	130 000	97 150
Prunus x (mezidruhoví kříženci)	-	-	1 050 500	1 788 180	1 633 500	1 300 624	4 672 674
Slivoň	2 021 830	1 857 960	1 294 781	786 690	800 740	1 249 170	961 468
Slivoň japonská (vrbová)	-	-	-	-	-	-	32 500
Třešeň	58 300	37 440	104 065	291 400	276 600	204 814	132 131
Višeň	-	-	-	6 000	0	0	66 946
CELKEM	**4 725 632**	**4 625 930**	**5 216 248**	**6 139 271**	**5 845 535**	**6 030 959**	**10 561 201**

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL OVOCE V ČR

V průběhu února roku 2019 proběhlo statistické zjišťování o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků za rok 2018. Uvedené statistické šetření je od roku 2006 zařazeno do Programu statistických zjišťování schválených ČSÚ pro MZe a předkládání statistických výkazů je povinné. Vzhledem k tomu, že některé druhy ovoce se nakupují pro výrobu pouze částečně upravené (zejména ze zahraničí), jsou údaje o nákupu rozděleny do tabulek zvlášť pro čerstvé ovoce a zvlášť pro mražené, sušené nebo jinak upravené ovoce.

Celkový nákup ovoce pro zpracování v roce 2018 se meziročně zvýšil o 50 % na 72 489 t. Nákup pouze čerstvého ovoce pro zpracování původem z tuzemska oproti roku 2017 vzrostl téměř dvojnásobně na 46 559 t. Největší podíl v nákupu čerstvého ovoce pro zpracování z tuzemska tvořila, podobně jako v předchozích letech, průmyslová jablka 34 853 t, (tj. meziroční dvojnásobný nárůst). Nákup čerstvého ovoce ze zahraničí pro výrobu ovocných výrobků byl oproti předchozímu roku přibližně o 32 % vyšší v objemu 7 863 t. Při srovnání s rokem 2017 se ze zahraničí nakoupilo o 3 % méně ovoce zmrazeného a sušeného, ovocných protlaků a koncentrátů (16 477 t). Borůvky, brusinky, maliny, ostružiny, jahody a šípek se nakupovaly většinou ze zahraničí již upravené.

Nákup ovoce v ČR (t)

Ovoce	Nákup ovoce původem						Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH[1)]					
	z tuzemska			ze zahraničí			2016		2017		2018	
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	od	do	od	do	od	do
Jablka konzumní	5 756	3 890	*	*	*	*	3,25	9,28	5,62	11,86	6,44	8,70
Jablka průmyslová	31 833	17 083	34 853	1 402	3 375	4 548	2,57	5,23	3,93	9,55	1,43	5,31
Hrušky	1 254	682	1 745	*	*	*	2,34	4,14	3,21	6,86	2,34	4,45
Třešně	226	102	191	*	*	*	15,19	20,19	17,42	22,30	15,54	16,89
Višně	673	519	697	*	-	115	7,93	8,92	11,89	21,44	6,00	10,99
Meruňky	*	59	*	567	1 865	506	16,60	17,16	10,95	12,03	10,61	13,73
Broskve (vč. nektarinek)	*	*	*	-	*	*	*	*	11,98	13,81	11,50	13,53
Rybíz červený	*	202	204	-	-	-	7,62	9,65	11,25	17,35	11,47	11,47
Rybíz černý	22	*	*	*	*	*	11,00	11,24	12,11	13,72	10,68	10,69
Švestky pravé	432	*	3 774	*	186	1 832	6,91	7,28	9,48	10,91	5,49	8,74
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	209	*	*	498	*	196	9,40	11,64	10,32	13,76	5,10	10,13
Vinné hrozny	-	*	109	52	*	-	14,11	14,11	*	*	14,60	19,02
Jahody	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	26,46	41,36
Angrešt	-	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Borůvky	*	*	*	*	-	*	51,91	58,95	*	*	*	*
Brusinky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maliny	-	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ostružiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šípek	*	*	-	-	-	-	*	*	*	*	-	-
Ostatní	29	26	86	1	*	139	26,29	48,96	29,63	54,19	9,09	91,78
CELKEM	**40 617**	**23 357**	**46 559**	**7 134**	**5 957**	**7 863**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: [1)] nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nákup ovoce pro další zpracování (zmrazené, sušené a jinak upravené)

Ovoce	Nákup ovoce v t původem				Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH[1)]			
	z tuzemska		ze zahraničí		2017		2018	
	2017	2018	2017	2018	od	do	od	do
Jablka konzumní	*	*	*	*	24,51	56,75	15,47	51,14
Jablka průmyslová	*	*	1 952	2 186	8,19	94,63	10,35	150,80
Hrušky	*	4	2 155	*	22,25	84,98	21,03	119,40
Třešně	-	-	*	*	*	*	*	*
Višně	80	*	864	479	26,39	149,43	22,21	80,90
Meruňky	*	*	1 450	1 252	23,03	108,90	17,48	87,00
Broskve (vč. nektarinek)	-	-	1 018	733	19,00	62,69	19,44	32,66
Rybíz červený	*	*	99	36	32,14	78,06	25,62	55,07
Rybíz černý	*	*	63	87	23,62	74,21	18,82	28,12
Švestky pravé	*	*	2 254	3 290	13,28	86,03	15,32	52,39
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	*	*	609	*	43,10	54,98	23,41	24,91
Vinné hrozny	-	-	211	139	56,41	59,13	43,54	49,78
Jahody	*	*	1 618	1 358	29,29	109,32	34,24	126,68
Angrešt	-	-	*	*	*	*	*	*
Borůvky	*	*	959	773	54,96	278,07	62,32	182,02
Brusinky	-	-	251	262	66,52	69,23	68,16	87,75
Maliny	*	*	420	378	48,20	145,58	41,84	145,67
Ostružiny	*	*	69	30	22,39	24,33	30,91	35,65
Šípek	-	-	6	*	41,60	41,85	*	*
Ostatní	*	*	2 791	2 767	18,52	209,97	23,08	249,67
CELKEM	**1 965**	**1 590**	**16 958**	**16 477**	**X**	**X**	**X**	**X**

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: [1)] nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;
* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti statistických údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Celková výroba výrobků z ovoce včetně diaproduktů v roce 2018 přibližně stejná jako v předchozím roce, tzn.83 610 t. Největší podíl z celkové výroby ovocných výrobků měla výroba ovocných šťáv, celkový údaj však nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti statistických údajů. Výroba jablečné šťávy, která tvoří největší podíl z celkové výroby šťáv, se v porovnání s rokem 2017 snížila o 6 % na 9 988 t. naproti tomu se nejvíce zvýšila výroba višňové šťávy (o 63 %). Výroba dětské a kojenecké ovocné výživy tvořila 30% podíl z celkové výroby ovocných výrobků, avšak při srovnání s rokem 2017 se snížila o 12 % na 21 959 t.

Výroba výrobků z ovoce (t)

Ovocný výrobek		Výroba v tunách				
		2014	2015	2016	2017	2018
Džemy, marmelády, švestková povidla, rosoly apod.		16 085	17 298	18 388	25 678	18 870
Ovocné šťávy celkem (vč. nektarů, ovoc. nápojů, sirupů, koncentrátů atp.)		26 775	29 497	*	25 115	*
v tom	jablečná	7 196	14 857	11 082	10 638	9 988
	pomerančová	*	*	*	*	*
	rybízová	327	436	*	*	*
	višňová	777	342	246	363	594
	ostatní	*	*	5 846	*	*
Proslazené (kandované) ovoce		*	*	*	*	*
Dětská a kojenecká výživa ovocná		21 686	23 243	23 833	24 833	21 959
Kompoty		3 655	3 227	4 108	3 993	4 155
Sušené ovoce		*	275	332	161	*
Ovocné pyré		368	368	391	592	1 086
Ovocné chlazené saláty		-	-	-	-	-
Zmrazené ovoce		590	644	*	894	*
Ostatní (kromě výrobků obsahujících alkohol		10 160	*	*	*	*
CELKEM		**79 504**	**83 905**	**84 336**	**83 478**	**83 610**

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti statistických údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

SKLADOVACÍ KAPACITY V OVOCNÁŘSTVÍ ČR

V posledních letech nedošlo k významnějším změnám ve skladových kapacitách.

Sektor ovocnářství se od zavedení ruského embarga na dovoz evropského ovoce potýká s ekonomickou nestabilitou způsobenou propadem farmářských cen a producenti čelí extrémním výkyvům počasí, které působí závažné ztráty na úrodě. Řada podniků je tak nucena odložit realizaci připravovaných investic v oblasti modernizace podniku. V roce 2019 byly prováděny jen dílčí úpravy existujících skladových prostor nebo byly realizovány jen menší projekty.

Celková skladová kapacita 111 239 t zahrnuje sklady větrané, sloužící pouze pro dočasné uložení sklizeného ovoce a pro podzimní a raně zimní expedici. Téměř 70 000 t skladových prostor (63 %) je vybaveno ULO technologií, která umožňuje celoroční skladování vhodných odrůd jablek a hrušek bez zásadní ztráty kvality. Objem starých skladů s řízenou atmosférou (CA sklady) dnes představuje pouze 150 t (0,1 % skladových kapacit)). Inovativní technologie dynamicky řízené atmosféry se zatím v ČR nevyužívá.

Sklady vybavené chlazením představují 30 % skladové kapacity ČR. Využívají se spíše pro krátkodobé skladování letního a podzimního ovoce nebo na menších farmách zásobujících místní trh v podzimním a zimním období. Pro letní ovoce se standardně využívají technologie skladování s využitím ozonu, kde je možno chladit na vyšší teploty a dochází tak k úspoře elektrické energie.

Nadále pokračuje modernizace v oblasti třídících linek, obalů, manipulace, apod., které mají přímou vazbu na kvalitu skladovaného a expedovaného ovoce. Nové technologie v této oblasti umožňují podnikům optimalizaci využití pracovních sil, co nejšetrnější manipulaci s ovocem a zvládnutí nárazových výkonů, které požadují obchodní řetězce.

Struktura skladových kapacit v ovocnářství v ČR v roce 2019 (t)

Region	TYP SKLADU				
	Větraný	Chlazený	Řízená atmosféra	ULO	CELKEM
Jižní Morava	1 785	3 306	-	6 480	11 571
Severní Morava	1 380	2 902	-	5 218	9 500
Východní Čechy	2 800	8 600	-	36 000	47 400
Střední Čechy	-	8 440	-	12 752	21 192
Jižní a záp. Čechy	2 111	5 250	150	1 200	8 711
Severní Čechy	800	4 205	-	7 860	12 865
CELKEM ČR	**8 876**	**32 703**	**150**	**69 510**	**111 239**
Změna 2019/2018 v %	+11	+5	0	-4	-2

Pramen: OU ČR

Pro sezónu 2018/2019 bylo v ČR k 1. listopadu naskladněno 68,2 tis. t jablek, tj. meziročně o 51 % více. Celková skladovací kapacita tak mohla být využita z 63 %. V obchodní síti se v marketingovém roce 2018/2019 prodalo celkem 103 tis. t jablek (z toho 59 900 t tuzemských konzumních jablek, což bylo meziroční zvýšení o 63 %). Podíl tuzemských jablek na trhu se zvýšil ze 36 % na 58 % a byl jeden z nejvyšších za poslední roky.

Přehled o stavu zásob konzumních jablek (t)

Odrůda	1.12.16	1.12.17	1.12.18	1.1.19	1.2.19	1.3.19	1.4.19	1.5.19	1.6.19
Spartan, McIntosh	50	35	26	21	9	6	12	0	0
Šampion	2 166	1 321	2 507	2 076	1 890	1 217	668	371	237
Rubín	1 309	156	1 248	831	527	295	105	52	0
Gala	4 195	4 527	5 649	3 328	2 179	1 370	1 131	630	70
Ostatní raně zimní	657	454	812	672	474	390	243	146	121
Golden Delicious	14 566	15 295	17 603	15 580	12 995	10 649	8 515	6 240	4 671
Idared	7 737	8 343	13 049	12 173	10 578	7 816	6 246	3 982	2 076
Jonagold a mutace	5 023	5 042	11 980	9 595	6 997	5 764	3 788	1 903	763
Topaz	986	370	1 685	1 558	1 327	1 140	814	425	76
Melrose	167	118	134	160	159	104	62	47	17
Gloster	465	664	1 577	1 145	1 121	949	767	529	249
skup.Red Delicious	1 389	1 191	2 447	2 126	2 041	1 612	1 249	789	328
Braeburn	2 240	2 625	4 820	4 095	3 327	2 691	2 117	1 212	556
Ostatní zimní	1 666	1 014	2 662	1 985	1 653	1 396	1 023	823	574
Jablka celkem	**42 616**	**41 155**	**66 199**	**55 345**	**45 277**	**35 399**	**26 740**	**17 149**	**9 738**
Rozdíl oproti stejnému období předchozího roku (%)	-23,6	-3,4	+61	+59	+74	+78	+106	+129	+265

Pramen: MZe ve spolupráci s OU ČR
Poznámka: skup. Red Delicious: Starking, Starkrimson, Red Delicious, Red Spur, Well Spur

CENOVÝ VÝVOJ OVOCE V ČR

Ceny zemědělských výrobců

V roce 2018 byly průměrné CZV ovoce ovlivněny výší nabídky ovoce na trhu. Dlouhotrvající sucho ovlivnilo zásadně kvalitu plodů, proto významná část produkce nedosáhla tržně požadované velikosti plodů. Z toho důvodu byla část produkce, původně určená pro konzumní trh, použita jen ke zpracování za mnohonásobně nižší cenu. Vzhledem k meziročně vyšší produkci ovoce se ceny jednotlivých ovocných druhů (kromě jahod) v roce 2018 postupně snižovaly. Z důvodu přetlaku nabídky ovoce na evropském trhu – především ovoce ke zpracování – klesl zájem zpracovatelských kapacit o tuto surovinu a jejich ceny se proto výrazně snížily.

Tento trend přetrval i v prvních měsících roku 2019, avšak pozdní jarní mrazy oblastně zničily nebo silně poškodily úrodu některých druhů ovoce. Důsledkem byla následně nižší nabídka ovoce v tržní kvalitě, což se odrazilo v postupném zvyšování cen, a to především třešní, višní, rybízů a broskví.

Průměrné ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh ovoce	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Jablka konzumní	9 498	9 436	9 797	11 995	10 948	10 513
Jablka moštová	2 405	3 432	2 642	6 089	2 625	3 246
Hrušky	10 200	11 382	14 379	15 400	11 190	12 431
Broskve	13 505	13 765	19 005	21 564	16 433	20 139
Meruňky	21 924	22 225	27 650	24 724	21 940	23 767
Švestky	9 264	12 028	11 468	15 337	9 381	10 906
Třešně	32 490	38 638	41 621	40 207	34 313	42 556
Višně	9 908	11 354	12 096	18 153	8 647	15 834
Rybíz červený a bílý	7 434	7 918	10 958	16 044	14 702	26 524
Rybíz černý	-	14 709	11 949	12 015	9 991	33 792
Jahody tříděné	48 500	63 667	67 833	77 325	89 538	90 000

Pramen: ČSÚ
Poznámka: * průměr za období od 1. 1.–30. 9. 2019

Průměrné ceny zemědělských výrobců u jablek konzumních podle jednotlivých měsíců v ČR v Kč/t

Měsíc	Jablka konzumní								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Leden	10 193	9 646	9 844	10 526	9 175	9 467	9 905	14 261	9 723
Únor	9 426	9 491	9 673	10 800	8 919	9 686	9 305	13 430	10 215
Březen	9 351	9 458	9 503	10 319	8 427	8 985	9 162	14 086	9 561
Duben	10 111	9 590	9 547	10 217	8 921	9 040	9 888	14 227	8 751
Květen	10 665	9 788	8 816	9 701	8 987	9 147	10 294	13 327	8 489
Červen	9 688	10 407	8 919	10 971	8 961	8 695	9 205	13 897	8 245
Červenec	11 590	11 468	12 110	11 333	9 284	9 161	11 340	12 563	8 467
Srpen	11 490	10 904	11 264	9 351	10 433	9 163	11 491	10 822	10 366
Září	10 774	9 521	10 746	9 407	10 622	11 022	13 406	10 394	11 574
Říjen	9 469	9 151	9 819	8 765	10 014	10 421	14 056	10 105	
Listopad	8 730	9 927	9 267	8 067	9 355	9 753	14 493	9 885	
Prosinec	9 843	10 018	9 752	8 377	9 400	10 153	14 061	9 513	
Průměr	**9 856**	**9 624**	**9 761**	**9 498**	**9 436**	**9 797**	**11 995**	**10 948**	**10 513**

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny ovoce mírného pásma

Výše úrody v ČR nemá přímý dopad na spotřebitelské ceny ovoce v ČR, které se řídí cenami na evropském trhu. Vzhledem k tomu, že v důsledku nižších sklizní ve většině významných pěstitelských zemích byla ve II. a III. Q roku 2018 na evropském trhu nižší nabídka ovoce, spotřebitelské ceny ovoce se proti předchozímu roku výrazně zvyšovaly u všech sledovaných ovocných druhů (kromě banánů). Ze sledovaných druhů ovoce mírného pásma se nejvíce meziročně zvýšila cena konzumních jablek (o 10 %).

Po sklizních v roce 2018 vykazuje vývoj spotřebitelských cen ovoce zcela opačný trend – v důsledku vyšší úrody ovoce se ceny začaly výrazně snižovat. Průměrná spotřebitelská cena za ¾ roku 2019 vykazuje v porovnání se stejným obdobím předchozího roku např. u konzumních jablek pokles o 29 % a u stolních hroznů o 19 %.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů ovoce mírného pásma I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Jablka			Broskve			Stolní hrozny			Jahody		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Leden	29,96	36,69	26,84	43,98	42,39	45,95	92,39	111,08	92,07	175,44	160,42	188,54
Únor	30,74	36,21	26,23	43,98	42,39	45,95	103,22	103,36	83,75	138,67	142,90	136,36
Březen	31,76	37,56	26,46	82,44	42,39	45,95	96,35	97,46	85,62	123,14	116,21	106,45
Duben	31,37	39,01	26,44	120,11	42,39	45,95	69,64	88,78	76,89	77,60	85,17	73,03
Květen	31,86	40,44	28,16	78,95	101,07	88,90	71,13	89,12	79,33	90,30	87,84	79,41
Červen	33,46	42,94	27,69	51,18	67,97	55,86	78,99	98,64	89,49	86,02	104,34	117,48
Červenec	35,23	43,30	28,09	39,76	47,98	44,52	66,91	76,81	84,94	132,20	139,99	131,58
Srpen	35,71	40,45	29,70	35,02	39,79	39,75	50,45	52,49	74,88	121,93	114,05	147,57
Září	32,75	34,77	30,29	34,48	43,47	37,13	46,11	50,32	61,31	124,49	138,79	123,15
Říjen	34,71	30,38		42,36	45,95		57,27	50,87		166,25	161,40	
Listopad	33,26	26,51		42,36	45,95		72,30	63,98		202,13	169,69	
Prosinec	35,11	26,96		42,36	45,95		120,47	98,76		193,24	216,35	
Průměr	**32,99**	**36,27**	**27,77**	*	*	*	**77,10**	**81,81**	**80,92**	**135,95**	**136,43**	**122,62**

Pramen: ČSÚ
Poznámka: * z důvodu malého počtu respondentů nelze hodnotit

Spotřebitelské ceny jižního ovoce

Stejná situace byla v roce 2018 i u vývoje průměrných spotřebitelských cen jižního ovoce. Stabilní trend každoročního cenového nárůstu vykazují kiwi a pomeranče; v roce 2018 se zvýšila zejména cena kiwi (o 6 %), avšak také ceny citrónů vykazovaly rostoucí trend. Obdobně jako u ovoce mírného pásma se v následujícím období roku 2019 vyvíjely spotřebitelské ceny jižního ovoce. Největší propad cen za ¾ roku 2019 oproti stejnému období roku 2018 vykazují ceny citrónů (-22 %) a kiwi (-17 %), zatímco ceny banánů o 3 % vzrostly.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů jižního ovoce I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Pomeranče					Citróny				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Leden	26,54	29,01	30,02	32,71	32,10	34,96	46,18	42,89	46,61	37,10
Únor	26,41	30,39	31,19	36,09	29,46	34,84	50,46	43,58	45,29	38,06
Březen	28,28	26,41	31,51	33,81	31,50	35,77	48,03	42,03	45,56	40,04
Duben	28,83	29,05	32,90	32,73	31,01	38,01	54,25	44,72	45,28	41,02
Květen	31,40	31,99	36,92	35,78	32,86	44,88	66,63	52,78	55,60	46,25
Červen	31,76	35,18	38,16	36,60	34,21	49,23	80,07	57,06	66,64	48,33
Červenec	35,97	36,49	40,76	39,29	36,19	56,96	85,41	58,07	67,70	48,17
Srpen	39,67	38,54	43,64	43,55	37,57	70,86	92,03	56,86	69,01	51,43
Září	40,47	37,58	44,11	43,99	37,89	72,64	84,41	55,65	72,96	50,01
Říjen	38,68	40,66	43,71	42,88		59,28	54,33	47,49	46,21	
Listopad	36,50	34,79	35,14	34,83		46,90	43,91	47,30	39,09	
Prosinec	29,39	25,17	31,69	28,76		46,65	43,97	45,48	38,93	
Průměr	**32,83**	**32,94**	**36,65**	**36,75**	**33,64**	**48,55**	**62,47**	**49,49**	**53,24**	**44,49**

Měsíc	Banány					Kiwi				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Leden	30,74	31,83	31,70	32,13	29,28	68,34	59,10	56,76	80,39	63,59
Únor	35,20	32,65	30,30	35,80	32,11	59,74	56,07	57,54	78,79	56,96
Březen	35,90	35,60	32,46	36,95	33,31	60,61	57,85	61,85	83,37	56,80
Duben	37,34	35,28	33,13	33,49	32,63	59,44	55,20	65,70	85,27	65,31
Květen	30,86	31,27	35,24	26,77	30,70	64,65	54,42	73,91	87,71	70,63
Červen	34,55	32,15	35,45	28,41	32,99	75,75	54,80	81,00	95,81	79,87
Červenec	31,78	31,52	29,71	26,09	31,45	78,34	56,14	85,72	98,67	86,03
Srpen	29,02	31,39	27,20	27,00	29,62	78,99	59,16	91,30	92,98	89,37
Září	30,43	30,94	27,35	26,79	29,25	82,48	69,26	112,45	95,69	96,31
Říjen	31,27	30,11	29,65	27,14		79,03	68,67	117,28	89,95	
Listopad	27,61	29,99	30,22	25,01		68,41	70,69	101,69	78,27	
Prosinec	27,16	28,06	30,66	27,37		58,22	59,81	77,99	72,06	
Průměr	**31,82**	**31,73**	**31,09**	**29,41**	**31,26**	**69,50**	**60,10**	**81,93**	**86,58**	**73,88**

Pramen: ČSÚ

SPOTŘEBA OVOCE V ČR

V roce 2017 klesla spotřeba ovoce na 82,0 kg/obyv./rok vlivem nižší spotřeby ovoce mírného pásma (o 2,1 kg), a to zejména jablek, hrušek a švestek. Důvodem byla rovněž nižší úroda ovoce m. p. nejen v ČR, ale také v dalších zemích Evropy. U jižního ovoce došlo naopak k meziročnímu nárůstu spotřeby o 0,1 kg především díky vyšší spotřebě banánů a ostatního jižního ovoce.

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého (kg/osoba/rok)
– tj. přepočet všech výrobků z ovoce na hodnotu ovoce čerstvého

Ukazatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ovoce celkem		**80,5**	**88,1**	**85,4**	**89,1**	**90,4**	**84,0**	**79,4**	**74,6**	**76,8**	**78,1**	**82,4**	**84,0**	**82,0**
z toho	ovoce m.p.	47,1	56,1	51,4	54,1	55,4	46,8	46,6	43,4	45,6	47,0	48,9	49,0	46,9
	jižní ovoce	33,4	30,0	34,0	35,0	35,0	37,3	32,8	31,2	31,2	31,2	33,5	35,0	35,1

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Do spotřeby ovoce se započítává ovoce určené na prodej spotřebitelům a na výrobní spotřebu. Výrobní spotřeba zahrnuje výrobu ovocných produktů tekutých, zahuštěných a tuhých, nezahrnuje se spotřeba ovoce používaného na průmyslovou výrobu alkoholických nápojů (vín, lihovin a destilátů).
Změna v metodice šetření nastala od roku 1992, proto nelze přesně srovnávat údaje o spotřebě jednotlivých druhů ovoce před uvedeným rokem a následnou časovou řadou, především vzhledem k tomu, že některé položky od roku 1992 již nelze sledovat (např. některé ovocné výrobky).

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého podle jednotlivých druhů v kg/os./rok

Druh	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jablka	24,6	26,5	26,7	22,5	20,0	19,1	20,2	21,2	22,3	23,7	22,3
Hrušky	2,6	2,7	3,4	2,6	3,0	2,7	2,6	3,0	3,5	3,4	2,7
Švestky	5,9	4,6	4,4	4,0	4,6	4,3	5,2	5,3	6,0	5,7	5,0
Třešně	1,6	1,4	1,5	1,0	1,2	1,1	1,1	1,1	0,9	1,0	0,9
Višně	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,7	0,5	0,6	0,6	0,5
Meruňky	2,3	2,1	2,3	1,4	1,6	1,7	2,1	1,3	1,0	1,1	1,6
Broskve	4,5	4,3	4,7	4,5	4,4	3,9	3,8	3,7	4,2	3,6	4,1
Rybíz	1,2	1,4	1,4	1,2	1,2	1,2	1,3	1,5	1,4	1,0	0,9
Angrešt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,3	0,3
Jahody zahradní	2,8	2,8	2,8	2,8	3,0	2,4	2,7	2,7	2,5	2,5	2,4
Vinné hrozny	3,9	4,8	4,0	3,5	4,1	3,5	3,3	3,2	3,2	3,6	3,6
Lesní plody	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,9	1,7	2,1	2,2	1,9	2,0
Ostatní ovoce m.p.	0,6	1,0	0,8	1,0	1,0	1,0	0,9	1,1	0,7	0,6	0,6
Citróny a grapefruity	3,7	3,8	4,2	4,3	4,4	4,1	4,2	4,1	4,5	4,2	4,2
Pomeranče, mandarinky	13,8	12,3	12,6	13,8	12,2	11,3	11,6	11,9	13,1	13,2	12,3
Banány	9,6	12,2	12,2	12,4	10,5	10,1	9,7	9,4	9,9	10,7	11,5
Ananas	-	2,2	1,5	1,7	1,9	1,7	1,5	1,6	1,4	1,5	1,8
Kiwi	-	0,8	1,2	1,5	0,8	0,8	0,6	0,5	0,7	0,9	0,7
Ostatní jižní ovoce	6,9	6,7	5,9	6,7	5,8	5,7	5,7	5,7	6,0	6,9	7,1
Ořechy ve skořápce[1)]	4,0	3,9	3,8	3,5	3,5	3,2	3,0	3,4	3,2	3,6	3,6

Pramen: ČSÚ

Poznámka: [1)] údaj nevstupuje do součtu spotřeby ovoce; zahrnuje ořechy vlašské, arašídové, kokosové, para aj.

Na spotřebě jednotlivých druhů potravin, např. masa, ovoce, zeleniny, rýže, těstovin atd. se promítá změna stravovacích zvyklostí ovlivněná turistickým ruchem a počtem cizinců v naší populaci, ale největší vliv na spotřebu potravin mají ceny potravin, dané růstem cen energií, osiv, krmiv, hnojiv, přípravků na ošetřování zvířat i rostlin, vysokou marží obchodních řetězců a mírou koupěschopností obyvatelstva. Je třeba vzít v úvahu i zdravotní osvětu, dostupnost jednotlivých druhů potravin na trhu a masivní reklamu.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD S OVOCEM V ČR

DOVOZ

Nepříznivý průběh počasí v roce 2018 poznamenal negativně úrodu ovoce i v ostatních pěstitelských evropských zemích, což se odrazilo i na celkovém množství obchodovaného ovoce v rámci EU.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v roce 2018 meziročně klesl o 5,4 % na 615,5 tis. t v hodnotě 16,3 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem výrazně klesl především dovoz ovoce mírného pásma (jablek, meruněk, broskví, nektarinek) na rozdíl od jižního ovoce (zejména citrusového), jejichž dovoz naopak vzrostl.

Dodávky ovoce ze zemí EU dosáhly téměř stejného objemu předchozího roku 347,7 tis. t a na celkovém objemu dovezeného čerstvého a sušeného ovoce do ČR se tak podílely 56 %. Nejvíce se do ČR dovážela jablka, banány, dále pak mandarinky, pomeranče a stolní hrozny. Mezi největší dodavatele patřilo Španělsko (86,1 tis. t) a Německo (64,9 tis. t), dále pak Itálie (42,5 tis. t), Polsko (39,8 tis. t) a Nizozemsko (31,3 tis. t).

Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2018 meziročně mírně vzrostl na 267,3 tis. t. Dovážely se zejména banány, citrusové ovoce, ananas a stolní hrozny. Největšími dodavateli tohoto ovoce byly Kostarika, Kolumbie, Turecko, Ekvádor a Panama.

Dovoz vybraných druhů ovoce do ČR (t)

Komodita	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Jablka	86 201	81 447	78 444	89 516	84 935	91 833	59 404	38 802
Hrušky	11 556	8 380	17 031	16 441	17 649	16 922	16 991	10 009
Třešně	261	458	230	499	274	774	574	244
Višně	136	282	142	196	65	61	53	2
Meruňky	6 761	5 472	6 064	6 019	6 123	12 633	7 744	10 189
Broskve	12 417	9 876	12 396	12 268	13 288	16 929	12 681	11 305
Nektarinky	18 917	17 272	17 507	18 973	18 927	23 164	14 901	12 782
Švestky, slívy	8 519	10 808	9 300	9 359	11 896	8 019	8 029	3 081
Rybíz, angrešt	9	8	16	92	113	54	114	49
Jahody	10 577	10 627	11 122	11 665	12 396	13 471	13 349	15 442
Maliny, ostružiny	150	278	409	494	641	1 080	1 044	977
Brusinky, borůvky	237	199	849	626	874	1 612	1 954	1 613
Citróny	32 718	34 570	34 649	40 364	37 276	37 791	40 558	22 816
Grapefruity	12 881	15 064	15 408	14 239	14 817	11 331	15 782	7 113
Mandarinky	62 018	51 925	53 605	57 344	60 631	51 514	53 244	25 070
Pomeranče	56 982	63 778	58 231	65 605	59 058	49 373	50 737	35 777
Ananas	11 433	9 377	11 036	10 129	11 425	14 205	15 683	6 838
Banány	130 962	136 796	142 536	163 907	197 040	198 530	196 629	123 738
Kiwi	10 057	7 164	5 738	8 138	12 650	6 113	7 745	6 830

Pramen: Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–30. 8. 2019

VÝVOZ

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu v roce 2018 meziročně vzrostl o více jak 7 % na 156,7 tis. t o celkové hodnotě 3,2 mld. Kč, především díky výraznému zvýšení vývozu jablek a višní a také reexportu jižního ovoce. Ovoce směřovalo téměř výhradně na trhy zemí EU, nejvíce na Slovensko (67,3 tis. t), dále do Rakouska (27,0 tis. t), Německa (22,5 tis. t), Polska (12,5 tis. t) a Rumunska (7,6 tis. t).

Vývoz ovoce do třetích zemí byl zanedbatelný (52 t) a směřoval hlavně do Švýcarska, Turecka, Číny, Spojených arabských emirátů a Korejské republiky. Jednalo se zejména o sušený kokos, lískové ořechy, grapy, sušené meruňky, pomeranče, hrozny a jablka.

Vývoz vybraných druhů ovoce z ČR (t)

Komodita	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Jablka	114 553	69 643	59 983	110 494	67 998	38 552	55 336	9 374
Hrušky	2 051	1 639	1 574	2 725	3 551	1 921	1 503	1 171
Třešně	1 360	400	696	997	731	583	1 076	546
Višně	1 586	2 053	1 322	2 029	2 530	1 728	3 415	2 758
Meruňky	289	316	348	328	298	708	502	440
Broskve	1 345	1 170	1 496	1 068	1 304	1 692	967	447
Nektarinky	1 778	1 732	1 464	1 540	1 408	1 408	933	531
Švestky, slívy	832	1 053	548	871	782	980	396	261
Rybíz, angrešt	1 872	1 231	972	1 762	1 129	768	997	293
Jahody	216	393	995	966	534	468	188	476
Borůvky, brusinky	15	21	6	52	80	94	27	76

Pramen: Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–30. 8. 2018

Vývoj zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v ČR

Rok	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	Export	Import	Export	Import
2004	159 507	575 498	1 574 451	10 010 249
2005	174 346	605 202	3 022 374	11 040 239
2006	176 582	538 967	2 356 987	9 848 538
2007	129 378	539 496	2 254 242	10 494 409
2008	140 749	540 469	2 169 556	10 830 292
2009	146 413	541 971	2 261 392	10 169 640
2010	167 214	621 162	2 259 598	10 179 471
2011	131 535	554 510	2 428 991	10 869 067
2012	201 465	540 045	2 975 048	11 371 737
2013	160 414	537 977	3 664 925	12 652 698
2014	160 291	552 087	3 597 884	13 199 054
2015	229 027	606 721	4 458 757	15 499 412
2016	187 136	649 988	4 171 878	16 480 799
2017	146 110	651 076	3 732 826	17 015 235
2018	156 684	615 577	3 229 457	16 339 112
2019*	69 300	378 363	1 750 820	9 863 129

Pramen: Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–30. 8. 2018

Bilance zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v roce 2018

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce mírného pásma (bez hroznů) čerstvé	65 361	136 910	-71 549	533 104	3 552 363	-3 019 259
Hrozny stolní čerstvé	2 866	41 073	-38 207	124 139	1 706 672	-1 582 533
Ovoce tropické a subtropické čerstvé i sušené	81 908	398 490	-316 582	1 812 248	7 920 741	-6 108 493
Ovoce ostatní čerstvé	428	4 379	-3 951	22 278	176 158	-153 880
Ovoce skořápkové	4 454	18 971	-14 517	579 066	2 102 555	-1 523 489
Ovoce sušené (včetně hroznů) a slupek	1 667	15 754	-14 087	158 622	880 623	-722 001
OVOCE CELKEM	**156 684**	**615 577**	**-458 893**	**3 229 457**	**16 339 112**	**-13 109 655**

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zpracovaného ovoce do ČR zaznamenal v roce 2018 meziroční téměř 16% nárůst na objem 170,1 tis. t především z důvodu výrazného zvýšení dovozu ovocných šťáv, konzervovaného ovoce a ořechů cukrem nebo alkoholem a zmrazeného ovoce. Nejvýznamnějšími dodavateli těchto komodit bylo Polsko, Německo, Rakousko, Slovensko a Maďarsko.

V roce 2018 **vývoz zpracovaného ovoce** naproti tomu mírně poklesl na 54,6 tis. t. Největší položky vývozu představovaly džemy, zavařeniny a protlaky. Vývozy směřovaly zejména na Slovensko a do Německa, dále také do Itálie, Rakouska a Polska.

Bilance zahraničního obchodu s ovocem zmrazeným, vařeným, prozatímně konzervovaným a konzervovaným též s cukrem nebo alkoholem v roce 2018

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené	8 503	20 993	-12 490	274 389	722 538	-448 149
Ovoce slazené, zmrazené i vařené	177	2 353	-2 176	6 926	182 983	-176 057
Ovoce prozatímně konzervované	38	196	-158	2 148	9 496	-7 348
Ovoce, ořechy, ov. kůry ap. konzervované cukrem	125	3 145	-3 020	15 726	46 291	-30 565
Džemy, zavařeniny, protlaky, též s cukrem	17 662	13 193	+4 469	946 744	529 994	+416 750
Ovoce, ořechy konzerv. cukrem nebo alkoholem	15 025	58 959	-43 934	865 013	2 690 554	-1 825 541
Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem	13 037	71 299	-58 262	350 868	1 887 504	-1 536 636
CELKEM	**54 567**	**170 138**	**-115 571**	**2 461 814**	**6 069 360**	**-3 607 546**

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu ČR s ovocem

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní a od roku 1996 se udržovala s malými ročními výkyvy na přibližně stejné úrovni. V posledních letech se však záporné saldo opět každoročně zvyšuje. V roce 2018 statistika vykázala meziroční snížení salda z hlediska množstevního o 9 % a z hlediska finančního o 1,3 %.

Bilance zahraničního obchodu ČR se zpracovanými výrobky z ovoce vykazuje rovněž záporné hodnoty. V porovnání s rokem 2017 se záporné saldo v roce 2018 výrazně zvýšilo v z hlediska hmotnostního téměř o 27 % a z hlediska finančního o 12,8 %.

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Tuny	-377 563	-391 796	-377 694	-462 852	-504 966	-459 185	-309 063
Tisíc Kč	-8 987 773	-9 601 170	-11 040 655	-12 308 921	-13 282 409	-13 109 655	-8 112 309

Pramen: Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–30. 8. 2018

Saldo zahraničního obchodu ČR zpracovaným ovocem

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tuny	-72 475	-69 579	-78 735	-81 464	-94 784	-91 157	-115 571
Tisíc Kč	-2 182 503	-2 470 007	-2 640 445	-2 951 097	-3 129 831	-3 196 838	-3 607 546

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější přehled o exportu i importu ovoce čerstvého i zpracovaného je uveden v tabulkové příloze č. 1. Přehled o nejvýznamnějších zemích zahraničního obchodu ČR ovocem je uveden v příloze č. 2.

Zahraniční obchod ČR s jablky

V marketingovém roce 2018/19 bylo do ČR dovezeno 50,2 tis. t konzumních jablek, což představuje meziroční propad o 32 %. Nejvýznamnějším dodavatelem konzumních jablek bylo v této sezóně Polsko, jehož dovoz jablek do ČR klesl meziročně o 31 % na 24,7 tis. t, a Slovensko (8,3 tis. t, tj. pokles o více jak 14 %), dále pak Itálie (5,7 tis. t, což je o 57 % méně). Dovoz moštových jablek byl minimální, a to z Polska (148 t) a ze Slovenska (95 t).

I když produkce jablek v ČR byla v roce 2018 vysoká, vzhledem k výraznému poškození plodů způsobenému nepříznivými klimatickými podmínkami byla většina jablek vhodná k průmyslovému zpracování. Z tohoto důvodu vzrostl oproti předchozí sezóně vývoz moštových jablek výrazně na 27,9 tis. t (tj. +82 %). Jablka směřovala především do Rakouska (26,4 tis. t) a Německa (21,2 tis. t). U vývozu konzumních jablek došlo k poklesu o 38,4 % na 6,1 tis. t a směřoval převážně na Slovensko (5,9 tis. t).

Přehled o zahraničním obchodu ČR s konzumními a moštovými jablky (t)

Kalendářní rok				Marketingový rok (tj. od 1. 7. – 30. 6. následujícího roku)			
		Konzumní jablka	Moštová jablka			Konzumní jablka	Moštová jablka
2013	DOVOZ	75 155	6 318	2013/14	DOVOZ	77 659	6 981
	VÝVOZ	15 233	55 038		VÝVOZ	15 185	49 445
2014	DOVOZ	76 308	2 136	2014/15	DOVOZ	88 328	2 424
	VÝVOZ	15 353	44 630		VÝVOZ	15 648	54 914
2015	DOVOZ	88 171	1 345	2015/16	DOVOZ	72 195	854
	VÝVOZ	14 052	96 442		VÝVOZ	9 663	96 009
2016	DOVOZ	70 669	14 266	2016/17	DOVOZ	76 533	21 568
	VÝVOZ	13 856	54 142		VÝVOZ	10 393	49 800
2017	DOVOZ	78 166	13 667	2017/18	DOVOZ	73 976	2 655
	VÝVOZ	9 701	28 850		VÝVOZ	9 859	27 934
2018	DOVOZ	59 059	345	2018/19*	DOVOZ	50 225	242
	VÝVOZ	10 173	45 163		VÝVOZ	6 142	50 345

Pramen: Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: * předběžné údaje

V rámci třetích zemí byla konzumní jablka do ČR dovážena zejména z Chile, Turecka, Nového Zélandu, menší objemy z Jihoafrické republiky, Izraele, Indie, Guinee, Argentiny a Peru.

PŘEHLED O UŽITÍ OVOCE MÍRNÉHO PÁSMA V ČR

Bilance produkce a užití jablek v ČR v tis. t

Ukazatel	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Domácí produkce	194,5	208,0	259,2	209,6	174,0	253,4
z toho: produkční sady	120,6	130,9	155,6	126,4	101,8	144,9
Dovoz	84,6	90,7	73,0	98,1	76,6	50,5
Celková nabídka	**279,1**	**298,7**	**332,2**	**307,7**	**250,6**	**303,9**
Prodej do obchodní sítě včetně samozásobení	156,5	169,1	182,6	186,5	164,8	167,4
Nerealizovaná produkce	15,0	17,0	11,6	21,0	18,0	44,0
Nákup ke zpracování	43,0	42,0	32,3	40,0	30,0	36,0
Vývoz	64,6	70,6	105,7	60,2	37,8	56,5
Celková poptávka	**279,1**	**298,7**	**332,2**	**307,7**	**250,6**	**303,9**

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR
Poznámka: [1)] sklizeň jablek upravena na základě bilance

Bilance produkce a užití meruněk v ČR v t

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Domácí produkce	6 722	6 427	3 883	4 082	9 196	5 500
z toho: produkční sady	1 871	2 210	662	811	1 926	2 239
Dovoz	6 064	6 019	6 123	12 633	7 744	10 500
Celková nabídka	**12 786**	**12 446**	**10 006**	**16 715**	**16 940**	**16 000**
Přímá spotřeba včetně ztrát	11 968	11 683	9 448	15 157	15 288	14 950
Nákup ke zpracování	470	435	260	850	1 150	600
Vývoz	348	328	298	708	502	450
Celková poptávka	**12 786**	**12 446**	**10 006**	**16 715**	**16 940**	**16 000**

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR
Poznámka: * odhady

Bilance produkce a užití broskví (včetně nektarinek) v ČR v t

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Domácí produkce	7 310	11 796	3 620	3 902	8 073	3 600
z toho: produkční sady	893	1 282	268	428	959	729
Dovoz	29 903	31 241	32 215	40 093	27 582	32 000
Celková nabídka	**37 213**	**43 037**	**35 835**	**43 995**	**35 655**	**35 600**
Přímá spotřeba včetně ztrát	34 045	40 239	33 003	40 695	33 435	33 920
Nákup ke zpracování	200	190	120	200	320	180
Vývoz	2 968	2 608	2 712	3 100	1 900	1 500
Celková poptávka	**37 213**	**43 037**	**35 835**	**43 995**	**35 655**	**35 600**

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR
Poznámka: * odhady

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem

Ovoce mírného pásma, čerstvé – rok 2018

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Jablka stolní (konzumní)	10 173	59 059	169 049	1 015 483
Jablka moštová (průmyslová)	45 163	345	132 972	1 149
Hrušky stolní (konzumní)	1 415	16 804	27 777	306 219
Hrušky moštové (průmyslové)	89	186	280	3 511
Kdoule	1	7	14	193
OVOCE JÁDROVÉ	**56 840**	**76 403**	**330 073**	**1 326 662**
Třešně	1 076	574	44 834	41 145
Višně	3 415	53	42 869	1 140
Meruňky	502	7 744	17 168	242 867
Broskve	967	12 681	24 339	312 327
Nektarinky	933	14 901	27 592	395 977
Švestky, slívy	396	8 029	9 193	100 345
Trnky	-	4	-	127
OVOCE PECKOVÉ	**7 289**	**43 988**	**165 995**	**1 093 983**
Jahody	188	13 349	15 758	626 192
Maliny	18	1 044	4 197	198 910
Moruše, ostružiny, ap.	2	58	738	15 775
Rybíz černý	231	31	2 306	819
Rybíz červený	766	12	8 374	2 348
Rybíz bílý, angrešt	-	71	1	1 163
Brusinky	1	50	63	6 034
Borůvky	26	1 452	5 216	216 459
Ostatní druhy Vaccinium	-	452	22	64 016
OVOCE BOBULOVÉ	**1 233**	**16 519**	**37 036**	**1 131 718**
CELKEM (bez hroznů)	**65 361**	**136 910**	**533 104**	**3 552 363**
Hrozny stolní	2 866	41 073	124 139	1 706 672
CELKEM (včetně hroznů)	**68 227**	**177 983**	**657 243**	**5 259 035**

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce tropické a subtropické, čerstvé i sušené – rok 2018

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Banány a plantejny, čerstvé	56 621	196 554	1 136 672	3 241 935
Banány a plantejny, sušené	39	76	2 678	13 385
Datle, čerstvé i sušené	409	1 785	22 324	80 460
Fíky, čerstvé i sušené	117	1 028	13 390	84 468
Ananas čerstvý i sušený	1 323	15 683	30 466	299 229
Avokádo, čerstvé i sušené	1 258	5 849	80 790	399 800
Kvajava, mango, mangostany, čerstvé i sušené	910	5 351	50 223	236 474
Pomeranče, čerstvé i sušené	3 754	50 737	74 044	855 416
Klementinky, monreales, satsumas, mandarinky, wilkingy, tangerinky a ost. citrusové hybridy, čerstvé i sušené	5 034	53 244	97 373	1 018 143
Citrony a limety, čerstvé i sušené	5 690	40 558	143 267	1 058 517
Grapefruity, čerstvé i sušené	4 781	15 782	90 870	242 564
Ostatní citrusové ovoce	31	1 449	1 794	41 005
Duriany	2	19	546	1 171
Papaje čerstvé	14	305	1 896	24 670
Kiwi čerstvé	1 487	7 745	47 545	229 837
Tomely				
Tamarindy, liči, jackfruity, duriany sapoty, karambola, apod., čerstvé	362	938	17 266	58 249
CELKEM, čerstvé i sušené	**81 908**	**398 490**	**1 812 248**	**7 920 741**
Ostatní ovoce m.p., tropické a subtropické	428	4 379	22 278	176 158

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce skořápkové – rok 2018

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
OVOCE SKOŘÁPKOVÉ CELKEM		**4 454**	**18 971**	**579 066**	**2 102 555**
Z toho	Ořechy kokosové	668	3 284	38 041	151 566
	Mandle, loupané i neloupané	787	3 899	132 512	583 133
	Oříšky lískové, loupané i neloupané	1 463	2 336	181 631	293 198
	Ořechy vlašské, loupané i neloupané	565	1 384	94 505	208 552
	Arašídy, loupané i neloupané	346	4 958	13 466	168 167
	Kaštany jedlé, čerstvé i sušené	210	432	12 856	26 637
	Pistácie, čerstvé i sušené	57	571	16 765	150 742

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce sušené – rok 2018

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
OVOCE SUŠENÉ CELKEM		1 667	15 754	158 622	880 623
Z toho	Jablka sušená	97	4 948	11 771	74 691
	Meruňky sušené	153	733	9 540	49 612
	Švestky sušené	418	1 998	38 170	104 603
	Směsi ořechů	155	833	25 842	149 003
	Směsi sušeného ovoce ostatního	9	185	2 186	30 321
	Slupky citrusových plodů, melounů, čerstvé, zmrazené, prozatímně konzervované, sušené	70	426	4 158	18 446
	Hrozny sušené	509	4 830	27 658	225 596

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce zmrazené a vařené i prozatímně konzervované, nevhodné k požívání – rok 2018

(skupina cel. sazebníku 0811)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené				
Jahody	2 566	7 415	78 164	220 557
Maliny	642	2 885	27 097	116 081
Rybíz černý	66	373	1 772	5 919
Rybíz červený	270	96	5 183	3 705
Rybíz bílý, angrešt	13	51	630	2 740
Višně	1 075	845	12 041	32 220
Třešně	17	152	1 254	5 039
Ostružiny, moruše apod.	122	315	5 297	9 042
Borůvky	1 555	2 867	82 452	166 781
Ovoce ostatní, ořechy	2 178	5 995	60 498	160 453
CELKEM	**8 503**	**20 993**	**274 389**	**722 538**
Ovoce slazené, zmrazené i vařené				
Jahody	70	113	2 550	2 906
Maliny, ostružiny, rybíz	90	305	2 551	14 367
Ovoce ostatní	17	1 935	1 825	165 710
CELKEM	**177**	**2 353**	**6 926**	**182 983**
Ovoce prozatímně konzervované	**(skupina cel. sazebníku 0812)**			
Třešně a višně	-	3	5	415
Meruňky	1	2	150	290
Ovoce ostatní	37	191	1 993	8 791
CELKEM	**38**	**196**	**2 148**	**9 496**

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy, ovocné kůry a slupky konzervované cukrem (máčením, glazováním nebo kandováním) – rok 2018
(skupina cel. sazebníku 2006)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Třešně	17	40	1 583	3 968
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru nad 13 %	24	922	3 192	14 717
Ostatní	81	2 141	10 599	22 270
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru do 13 %	1	5	205	1 226
Ostatní	2	37	147	4 110
CELKEM	**125**	**3 145**	**15 726**	**46 291**

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Džemy, zavařeniny, ovocné a ořechové protlaky ap., též s cukrem – rok 2018
(skupina cel. sazebníku 2007)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
CELKEM		**17 662**	**13 193**	**946 744**	**529 994**
Z toho	přípravky homogenizované – džemy apod. ovocné, ořechové, cukr nad 13% (dětské přesnídávky)	2 060	719	104 947	46 101
	přípravky homogenizované – džemy apod. ostatní, cukr do 13%, ne:tropické ovoce	7 522	1 453	533 482	48 771
	zavařeniny apod. z citrusového ovoce	39	172	2 506	8 546
	zavařeniny, marmelády apod., cukr nad 30 %				
	- z jahod	915	864	36 350	45 542
	- z malin	248	254	11 307	11 905
	- z třešní	86	117	3 615	5 996
	- protlaky (pyré) a pasta ze švestek	8	1 117	365	31 874
	- ostatní džemy, cukr nad 30 %	4 227	3 310	152 446	152 712

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy konzervované, též s cukrem nebo alkoholem – rok 2018

(skupina cel. sazebníku 2008)

Název			Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
			export	import	export	import
CELKEM			**15 025**	**58 959**	**865 013**	**2 690 554**
Z toho	ořechy konzerv. i slazené		4 387	16 654	374 684	1 226 543
	citrusové plody		358	3 567	22 279	135 629
	ananas		1 670	5 824	50 379	149 572
	meruňky		308	1 805	12 069	54 134
	broskve		621	7 375	16 216	154 702
	třešně, višně		302	875	14 207	44 311
	hrušky		125	2 717	3 601	68 362
	jahody		1 448	4 866	51 846	155 423
	Z toho kompoty	- meruňkové	58	200	3 470	5 366
		- broskvové	184	1 328	4 862	26 262
		- třešňové	24	333	611	14 359
		- jahodové	277	1 978	8 667	58 735
		- švestkové	96	127	3 013	3 225
		- ostatní (angreštové..)	199	561	13 508	38 598

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem – rok 2018

(skupina cel. sazebníku 2009)

Název			Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
			export	import	export	import
CELKEM			**13 137**	**71 299**	**350 868**	**1 887 504**
Z toho	pomerančová šťáva		3 134	33 968	77 155	816 951
	z toho: pomerančový džus		527	6 060	22 015	181 357
	grapefruitová šťáva		81	797	2 672	33 713
	šťáva z ost. citrusového ovoce		72	3 580	5 068	107 962
	z toho: citrónová šťáva		32	421	1 764	9 778
	ananasová šťáva		257	1 509	4 787	38 761
	hroznová šťáva		446	1 591	22 243	65 692
	třešňová šťáva		1 146	149	11 627	12 605
	jablečná šťáva		4 287	16 783	66 036	336 235
	z toho	bez cukru	3 076	11 902	28 934	179 680
		koncentrát	966	3 127	28 958	126 488
	šťáva z černého rybízu		312	2 014	16 861	115 731
	brusinková šťáva		52	323	2 567	16 844
	z toho: bez cukru		48	278	2 278	11 425
	směsi šťáv:					
	z toho	- jablečná a hrušková	1 623	1 132	92 114	52 607
		- z citrusových plodů a ananasu	7	1 777	418	29 400
		-z tropického ovoce	16	354	46	17 892

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem

Země s největším objemem dovozu čerstvého ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2016	Země	Dovoz v tunách 2017	Země	Dovoz v tunách 2018	Země
Jablka konzumní	32 523*	Polsko	29 593*	Polsko	24 711*	Polsko
	18 953*	Itálie	20 192*	Itálie	8 316*	Slovensko
	8 140*	Slovensko	10 212*	Německo	5 678*	Itálie
Jablka moštová	21 067*	Polsko	10 747*	Polsko	148*	Polsko
Hrušky stolní	8 917	Nizozemsko	7 880	Nizozemsko	7 881	Nizozemsko
	4 291	Belgie	3 562	Belgie	3 657	Belgie
Třešně	78	Polsko	312	Německo	260	Německo
	50	Maďarsko	125	Turecko	216	Polsko
Višně	44	Maďarsko	46	Chorvatsko	32	Polsko
Meruňky	1 637	Španělsko	3 353	Itálie	2 214	Španělsko
	1 571	Itálie	2 429	Řecko	1 665	Řecko
	880	Francie	1 829	Francie	1 648	Itálie
Broskve, nektarinky	15 776	Itálie	19 223	Itálie	9 562	Itálie
	8 751	Španělsko	9 569	Španělsko	8 357	Španělsko
	4 455	Německo	7 134	Německo	4 825	Německo
Švestky	2 702	Srbsko	1 508	Moldávie	2 162	Polsko
	1 851	Maďarsko	1 103	Itálie	1 125	Maďarsko
Jahody	8 664	Španělsko	8 810	Španělsko	9 060	Španělsko
	2 095	Německo	2 587	Německo	2 226	Německo
	485	Belgie	766	Belgie	577	Nizozemsko
Maliny	193	Německo	448	Německo	342	Německo
Rybíz černý	23	Polsko	2	Polsko	18	Polsko
Rybíz červený	18	Polsko	8	Polsko	5	Nizozemsko
Hrozny stolní	19 259	Itálie	16 322	Itálie	14 826	Itálie
	6 052	Německo	7 536	Německo	7 698	Německo
	3 604	Indie	4 526	Indie	3 836	Nizozemsko

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * u jablek se jedná o marketingový rok 2016/2017, 2017/2018 a 2018/2019

Země s největším objemem dovozu čerstvého tropického ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2016	Země	Dovoz v tunách 2017	Země	Dovoz v tunách 2018	Země
Banány	41 993	Ekvádor	43 793	Kostarika	37 936	Kolumbie
	23 200	Kamerun	26 780	Kolumbie	35 426	Kostarika
	19 496	Francie	22 464	Ekvádor	24 376	Ekvádor
Ananas	5 165	Kostarika	6 209	Kostarika	6 847	Kostarika
	2 479	Čína	3 172	Cína	2 817	Čína
Pomeranče	38 240	Španělsko	22 098	Španělsko	18 184	Španělsko
	10 329	Řecko	10 121	Řecko	12 141	Řecko
	4 596	Německo	5 959	Německo	8 609	Německo
Mandarinky	43 172	Španělsko	36 911	Španělsko	27 688	Španělsko
	3 776	Německo	5 362	Německo	7 164	Turecko
	2 304	Turecko	3 968	Turecko	6 544	Německo
Citrony	18 345	Španělsko	18 979	Španělsko	13 870	Španělsko
	10 417	Turecko	7 123	Turecko	12 979	Turecko
	3 146	Německo	3 962	Německo	4 821	Německo
Grapefruity	5 634	Turecko	3 598	Čína	6 389	Čína
	4 053	Čína	3 106	Turecko	5 326	Turecko
Kiwi	5 353	Itálie	2 596	Itálie	2 961	Řecko
	1 181	Řecko	2 154	Řecko	2 787	Itálie
	702	Německo	781	Německo	971	Německo

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Hlavní směry vývozu čerstvého ovoce mírného pásma z ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2016	Země	Vývoz v tunách 20167	Země	Dovoz v tunách 2018	Země
Jablka konzumní	9 919*	Slovensko	9 216*	Slovensko	5 863*	Slovensko
	239*	Bulharsko	390*	Nizozemsko	126*	Belgie
Jablka moštová	29 364*	Rakousko	21 138*	Německo	26 360*	Rakousko
	17 693*	Německo	3 999*	Rakousko	21 234*	Německo
Hrušky stolní	1 727	Slovensko	1 363	Slovensko	1 314	Slovensko
	581	Bulharsko	359	Bulharsko	23	Německo
Třešně	450	Nizozemsko	294	Belgie	321	Německo
	132	Německo	186	Nizozemsko	258	Belgie
Višně	1 352	Německo	1 066	Německo	2 357	Německo
	848	Belgie	455	Belgie	497	Nizozemsko
Meruňky	284	Slovensko	594	Slovensko	437	Slovensko
	9	Bulharsko	58	Nizozemsko	34	Nizozemsko
Broskve, nektarinky	2 546	Slovensko	2 892	Slovensko	1 726	Slovensko
	101	Rumunsko	97	Rumunsko	85	Nizozemsko
Švestky	586	Slovensko	430	Slovensko	356	Slovensko
	138	Německo	370	Maďarsko	17	Maďarsko
Jahody	237	Slovensko	210	Německo	142	Slovensko
	162	Maďarsko	198	Slovensko	21	Velká Británie
	126	Německo	45	Polsko	18	Rakousko
Rybíz černý	49	Slovensko	93	Německo	98	Slovensko
	28	Německo	50	Itálie	72	Itálie
Rybíz červený	503	Německo	417	Rakousko	491	Rakousko
	419	Rakousko	73	Itálie	106	Polsko

Pramen: Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: * u jablek se jedná o marketingový rok 2016/2017, 2017/2018 a 2018/2019

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR (mil. Kč)

OVOCNÝ DRUH	Produkční sady					Neintenzivní sady					Produkce celkem				
	2015	2016	2017	2018	2018/17 v %	2015	2016	2017	2018	2018/17 v %	2015	2016	2017	2018	2018/17 v %
Jablka	929,0	803,2	1 123,5	802,3	-29	188,4	171,1	346,5	190,0	-45	1 117,4	974,3	1 470,0	992,3	-32
Hrušky	90,3	76,5	50,7	48,6	-4	23,9	18,9	16,3	16,3	-	114,2	95,4	67,0	64,9	-3
Třešně	72,4	100,7	73,0	77,8	+7	46,8	45,0	40,0	40,0	-	119,2	145,7	113,0	117,8	+4
Višně	61,4	59,2	75,2	58,6	-22	10,8	12,6	12,8	8,5	-34	72,2	71,8	88,0	67,1	-24
Meruňky	58,0	17,5	19,4	40,4	+108	47,0	38,0	30,8	71,6	+132	105,0	55,5	50,2	112,0	+123
Broskve	16,7	5,0	9,2	15,7	+71	54,0	22,5	22,5	40,0	+78	70,7	27,5	31,7	55,7	+76
Slivoně	81,6	61,4	52,5	88,9	+69	125,0	101,0	108,0	166,0	+54	206,6	162,4	160,5	254,9	+59
Angrešt	0	0	0	0	-	13,0	14,0	14,0	10,0	-29	13,0	14,0	14,0	10,0	-29
Rybíz červený	13,3	17,3	23,4	14,3	-39	36,4	30,4	24,4	24,4	-	49,7	47,7	47,7	38,7	-19
Rybíz černý	5,6	3,0	3,4	2,8	-18	11,5	6,3	5,9	5,2	-12	17,1	9,3	9,3	8,0	-14
Maliny	2,3	3,1	4,0	8,8	+102	18,0	15,0	12,0	15,0	+25	20,3	18,1	16,0	23,8	+49
Jahody	117,7	136,6	139,2	120,0	-14	72,0	75,2	68,8	59,2	-14	189,7	211,8	208,0	179,2	-14
Ořešák vlašský	0	0	0	0	-	84,0	53,2	63,4	79,1	+25	84,0	53,2	63,4	79,1	+25
CELKEM	**1 448,3**	**1 283,5**	**1 573,5**	**1 278,2**	**-19**	**730,8**	**603,2**	**765,4**	**725,3**	**-5**	**2 179,1**	**1 886,7**	**2 338,9**	**2 003,5**	**-14**

Pramen: OU ČR na základě vlastního šetření sklizně ovoce

Příloha č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních plodných a extenzivních sadech v ČR

Poznámka: Ocenění ovoce ke zpracování a k samozásobení bylo stanoveno na základě cen výkupen ovoce a odhadem s přihlédnutím k cenám zemědělských výrobců, spotřebitelským cenám a také k horší kvalitě ovoce z těchto výsadeb, alejí a zahrad.
Do samozásobení patří ovoce spotřebované jak v čerstvém stavu, tak zpracované pěstitelem i drobný prodej ovoce (u silnic apod.) jako přebytek ze zahrad.

Struktura celkové sklizně ovoce v produkčních plodných sadech v ČR v roce 2018 (t)

Jablka	Produkce		144 888
	z toho	konzumní	75 000
		pro zpracování	54 888
		neuplatněno	15 000
Višně	Produkce		6 774
	z toho	pro zpracování	6 774
		neuplatněno	0
Meruňky	Produkce		1 926
	z toho	konzumní	1 700
		pro zpracování	226
Slivoně	Produkce		11 518
	z toho	konzumní	5 500
		pro zpracování	6 018
Rybíz červený	Produkce		1 388
	z toho	pro zpracování	1 388
		neuplatněno	0
Maliny	Produkce		126
	z toho	konzumní	126
		pro zpracování	0
Hrušky	Produkce		7 120
	z toho	konzumní	4 200
		pro zpracování	2 920
Třešně	Produkce		2 659
	z toho	konzumní	2 100
		pro zpracování	300
		neuplatněno	259
Broskve	Produkce		959
	z toho	konzumní	959
		pro zpracování	0
Angrešt	Produkce		2
	z toho	konzumní	2
Rybíz černý	Produkce		463
	z toho	pro zpracování	463
Jahody	Produkce		2 355
	z toho	konzumní	2 200
		pro zpracování	155

Pramen: OU ČR dle vlastního šetření

Struktura celkové sklizně ovoce v extenzivních sadech v ČR v roce 2018 (t)

Jablka	**Produkce**		**108 543**
	z toho	pro zpracování	25 000
		samozásobení	55 000
		neuplatněno	28 543
Višně	**Produkce**		**2 734**
	z toho	pro zpracování	100
		samozásobení	1 000
		neuplatněno	1 634
Meruňky	**Produkce**		**7 270**
	z toho:	pro zpracování	200
		samozásobení	5 000
		neuplatněno	2 070
Slivoně	**Produkce**		**37 435**
	z toho	pro zpracování	4 000
		samozásobení	25 000
		neuplatněno	8 435
Rybíz červený	**Produkce**		**7 423**
	z toho	pro zpracování	100
		samozásobení	4 000
		neuplatněno	3 323
Maliny	**Produkce**		**824**
	z toho	samozásobení	500
		neuplatněno	324
Ořešák vlašský	**Produkce**		**4945**
	z toho	samozásobení	4 945
		neuplatněno	0
Hrušky	**Produkce**		**12 142**
	z toho	pro zpracování	500
		samozásobení	4 500
		neuplatněno	7 142
Třešně	**Produkce**		**7 391**
	z toho	pro zpracování - lisovny	0
		samozásobení	2 500
		neuplatněno	4 891
Broskve	**Produkce**		**7 114**
	z toho	samozásobení	5 000
		neuplatněno	2 114
Angrešt	**Produkce**		**2 176**
	z toho	pro zpracování	0
		samozásobení	1 000
		neuplatněno	1 176
Rybíz černý	**Produkce**		**2 474**
	z toho	pro zpracování	50
		samozásobení	1 000
		neuplatněno	1 424
Jahody	**Produkce**		**4 467**
	z toho	samozásobení	3 700
		neuplatněno	767

Pramen: OUČR dle vlastního šetření

Příloha č. 5 – Přehled uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny – stav ke dni 31. 8. 2019

Organizace producentů	Sídlo	Registrované druhy
CZ FRUIT, odbytové družstvo	Praha 6	Ovoce
EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů	Holovousy	Ovoce
Jihomoravská zelenina, družstvo	Velké Bílovice	Zelenina
Odbytové družstvo EKO – ODBYT, družstvo	Slaný	Ovoce
Družstvo producentů rajčat	Brno	Produkty ke zpracování
Odbytové družstvo LITOZEL	Bohušovice nad Ohří	Zelenina
Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny	Synkov-Slemeno	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo Polabí	Přerov nad Labem	Zelenina
Družstvo OZC Jizera	Předměřice nad Jizerou	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo ovoce Český ráj	Praha 9	Ovoce
Odbytové družstvo Berry	Březany II	Jahody, maliny, ostružiny
M.O.Z. družstvo pěstitelů	Sedlnice	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
Bohemia Apple, družstvo	Tuchoraz	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
NATURE FRUIT, družstvo	Choustníkovo Hradiště	Jablka
G´s Pěstitel, odbytové družstvo	Stratov	Zelenina
Vital odbytové družstvo	Rozběřice	Cibule, šalotka
Piletice, odbytové družstvo	Hradec Králové	Kořenová zelenina, papriky, jahody
ZP Otice odbyt s.r.o.	Otice	Zelenina a zpracovaná zelenina
Odbytové družstvo Suchá Loz	Suchá Loz	Ovoce a zelenina
Čerstvě utrženo, družstvo	Zlín – Prštné	Ovoce a zelenina
Nadnárodní organizace producentů		
Družstvo BRAMKO CZ	Semice	Zelenina

Pramen: SZIF

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e–mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-526-5

Praha 2019